



Års- och hållbarhets- redovisning 2018

Stockholm Exergi



Innehåll

I korthet

Detta är Stockholm Exergi
Vd-ord: Med gemensam kraft
Viktiga händelser under året
Strategi, mål och resultat
Väsentliga frågor
Fjärrvärmerna har förändrat Stockholm
Så skapar vi värde

Kunder och samhälle

Stockholm växer med fjärrvärme
Olika kunder, olika behov
Flera steg framåt för smartare fastigheter
Förändrad prissättning för hållbart beteende
Ungdomar in i värmen

Kretsloppet som gör Stockholm mer hållbart

Ett komplext och flexibelt produktionssystem
Vi fortsätter att ställa om
Energikällor
På väg mot klimatneutral energi
Så skulle Stockholm kunna bli en kolsänka

4	Energi som inte tär på jordens resurser	49
4	Därför gör vi energi av avfall	50
6	Värmeåtervinning gör datahallar gröna	53
8	Miljöpåverkan och störningar	55
8	Askan, från problem till resurs	57
10	Så granskar vi våra leverantörer	58
12		
17	Människor gör det möjligt	60
18	Vi som jobbar här	62
	Arbetsmiljö och säkerhet	63
20	Utveckling, ledarskap och hälsa	65
21		
23	Styrning	67
25	Ledning	68
27	Styrelse	72
28	Bolagsstyrningsrapport	74
	Revisors yttrande	78
30	Hållbarhetsstyrning	79
31	Riskhantering	84
36		
38	Rapportering och noter	87
44	Års- och koncernredovisning	88
47	Rapportering hållbarhet (GRI)	148

Adressuppgifter

Besöksadress: Jägmästargatan 2
Postadress: 115 77 Stockholm
Säte/org nr: Stockholm/556040-6034

020-31 31 51
kundservice@stockholmexergi.se
www.stockholmexergi.se

Kontaktuppgifter

Kerstin Levin, ekonomi- och finansdirektör
Telefon: 020-31 31 51
kerstin.levin@stockholmexergi.se

Ulf Wikström, hållbarhetschef
Telefon: 020-31 31 51
ulf.wikstrom@stockholmexergi.se



Sid 25 - Flera steg framåt för Smartare fastigheter



Sid 28 - Vi bjuder in ungdomar i värmen genom Uppvärmningsjobb



Sid 47 - Så skulle Stockholm kunna bli en Kolsänka

Om års- och hållbarhetsredovisningen 2018
Stockholm Exergi Holding AB (publ) är moderbolag i Stockholm Exergi-koncernen. I års- och hållbarhetsredovisningen benämner vi koncernen "Stockholm Exergi".

Öppen Fjärrvärme® är ett i Sverige registrerat varumärke som innehas av Stockholm Exergi. Stockholm Exergis koncernredovisning upprättas sedan 2013 enligt standarden International Financial Reporting Standards (IFRS).

Stockholm Exergis hållbarhetsredovisning upprättas sedan 2014 enligt GRI:s (Global Reporting Initiative) riktlinjer Standards för hållbarhetsredovisning

med redovisningsalternativ Core samt relevanta delar av branschtillägget Electric Utilities Sector Disclosures. Vi hållbarhetsrapporterar enligt kraven i Årsredovisningslagen. Hållbarhetsredovisningens omfattning definieras av GRI-index på sidorna 149-151.

Hållbarhetsredovisningen släpps årligen i samband med årsredovisningen. Den senaste hållbarhetsredovisningen publicerades i april 2018. Årets hållbarhetsredovisning avser 2018 och omfattar Stockholm Exergi Holding AB (publ) och dess dotterföretag om inte annat anges. Hållbarhetsredovisningen har granskats översiktligt av revisionsfirman Deloitte AB.

Det här är Stockholm Exergi

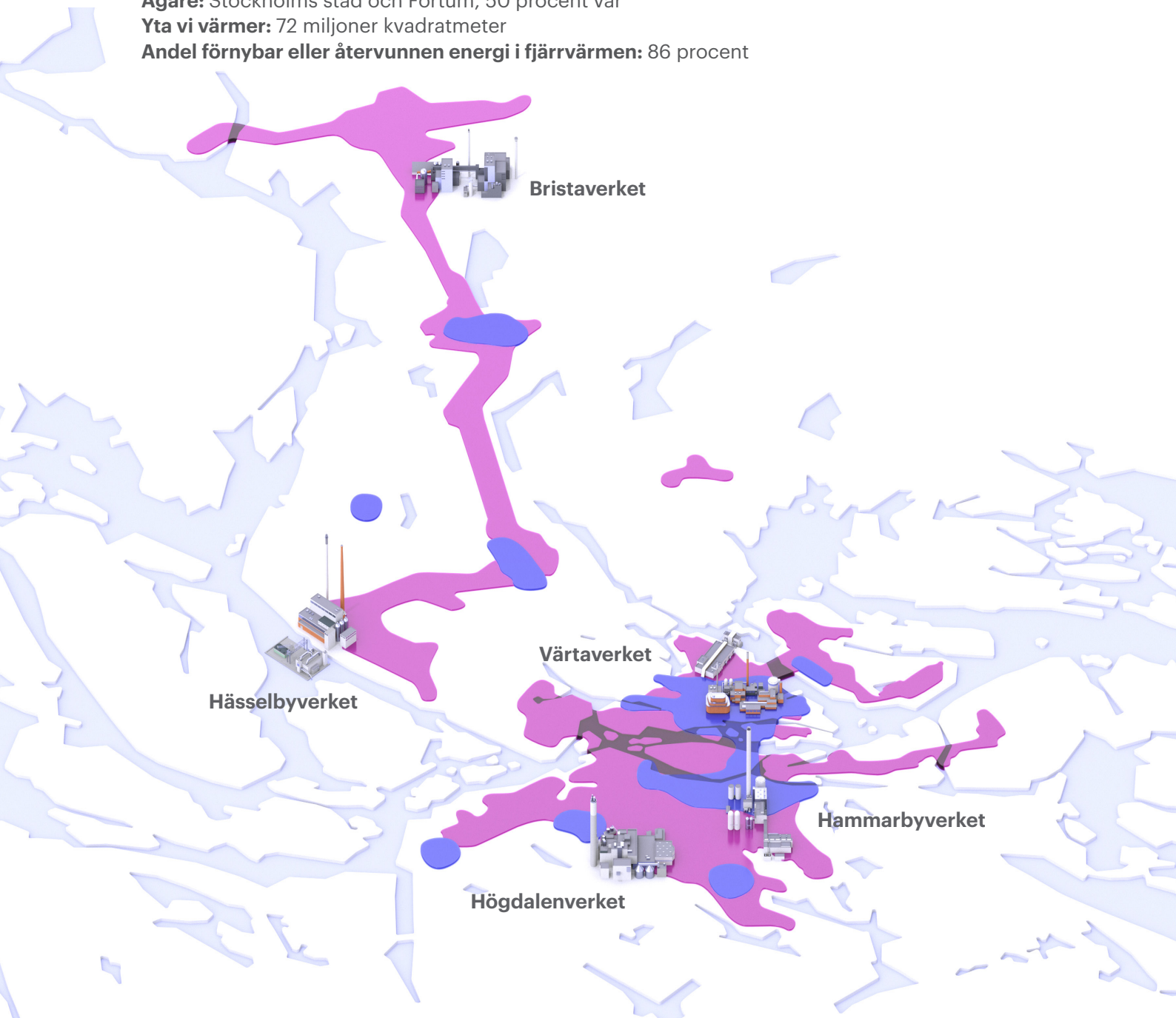
Stockholm Exergi är stockholmarnas energibolag. Vi värmer över 800 000 stockholmare och svalkar drygt 400 sjukhus, datahallar och andra viktiga verksamheter. Drygt 700 anställda från Högdalen i söder till Sigtuna i norr jobbar tillsammans med kunder och stockholmare

för att förse staden med enkel, prisvärd och miljömedveten energi, dygnet runt, året runt. Tillsammans utvecklar vi de mest effektiva energilösningarna för en attraktiv och hållbar Stockholmsregion.

Ägare: Stockholms stad och Fortum, 50 procent var

Yta vi värmer: 72 miljoner kvadratmeter

Andel förnybar eller återvunnen energi i fjärrvärmn: 86 procent



FÖRSÄLJNING
(GWh)

10 194*

(10 248)

* Varav 8 176 (8 216) GWh värme

NETTOOMSÄTTNING
(MSEK)

7 003

(6 639)

RÖRELSERESULTAT
(MSEK)

1 381

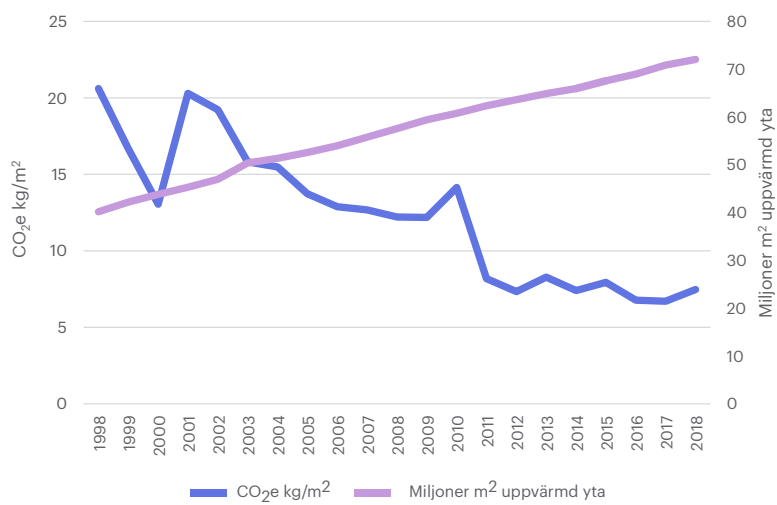
(1 702)

RESULTAT EFTER SKATT
(MSEK)

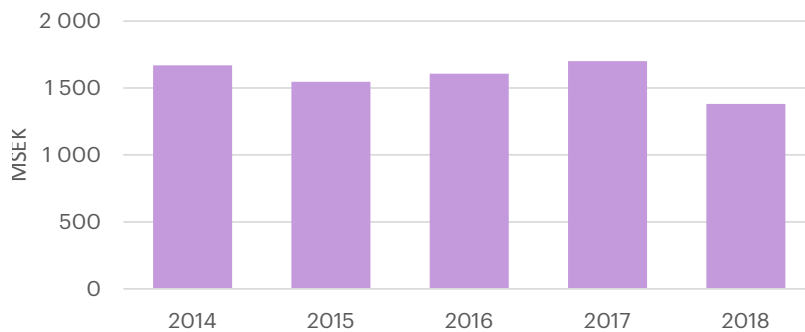
1 164

(1 203)

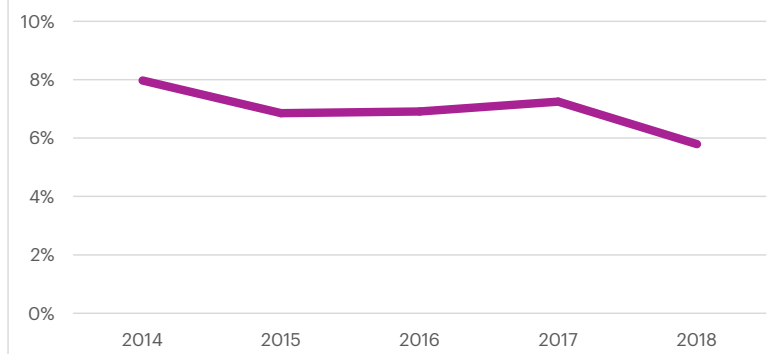
Utsläpp av CO₂e från fjärrvärmeproduktionen per uppvärmd fastighetsyta



Rörelseresultat



Avkastning sysselsatt kapital



Med gemensam kraft

Ett turbulent och utmanade 2018 ligger bakom oss och vi har fått nya erfarenheter som vi tar med oss i Stockholm Exergis fortsatta resa mot en klimat- och resursneutral verksamhet.

Vi inledde året med att byta företagsnamn till Stockholm Exergi. Namnbytet handlar om vikten av att ta vara på rätt energi, vid rätt tillfälle, för rätt behov. Vår uppgift – att utveckla en resurs- och klimatneutral energiförsörjning för att göra Stockholm attraktivt – är en värdig utmaning som engagerar och motiverar. För att lyckas krävs det en förståelse av begreppet exergi, av att en kilowattimme el inte kan likställas med en kilowattimme ljummet vatten. På el kan vi köra bilar och mycket annat. Det går knappast med ljummet vatten – vilket däremot kan värma vår stad.

Svagt resultat, stark leveranssäkerhet

Det ekonomiska resultatet för 2018 är svagare än tidigare, beroende på ett flertal olika händelser i vår omvärld och i vår verksamhet.

Ett väderläge under vintern med mycket nederbörd och lite kyla medförde att mycket stora leveranser av biobränsle från Baltikum inte kunde levereras, med stora merkostnader i vår produktion. En svag kronkurs har också påverkat kostnaden för de importerade bränslena kraftigt, vilket vi kortsiktigt inte kan parera för. En extremvarm sommar, den varmaste sedan mätningarna startade, medförde också lägre leveranser av värme och höga kostnader för att producera kyla.

För att stärka företagets lönsamhet arbetar vi aktivt med att minska beroendet av vissa bränslemarknader och med att utveckla vår produktion och distribution. Vi fortsätter även att se över hela verksamheten i syfte att effektivisera och stärka den.

Trots de störningar och utmaningar som vi har fått hantera under det gångna året har vi haft en mycket hög leveranssäkerhet med ett fåtal störningar för kunderna, både för värme och för kyla. Inte minst under sommarhettan vittnade många kunder med egna kylmaskiner om att de hade stora problem, samtidigt som vi kunde leva upp till den trygghet som fjärrkyla- och fjärrvärmekunder har lärt att förvänta sig.

Allt fler kunder väljer oss

Vi gläds över att kunderna fortsätter att välja våra lösningar och att nyförsäljningen var stark. Mer än 95 procent av alla fastigheter inom räckhåll från våra nät har valt värme från oss och vi har flera exempel på fastighetsägare som har valt att byta ut sin bergvärme mot fjärrvärme från Stockholm Exergi.

Det är också glädjande att allt fler kunder har valt att teckna tillägget Klimatneutral värme. Det innebär att de går ännu ett steg längre utöver vår alltmer förnybara fjärrvärme, genom att klimatkompensera alla utsläpp genom hela produktens livscykel, inklusive indirekta utsläpp såsom tillverkning av byggnader och maskiner.

Tillsammans med kunderna har vi även fortsatt att utveckla våra lösningar för smarta fastigheter. Vi har installerat värmestyrning hos våra första kunder och vi har kopplat upp närmare 1 000 fastigheter för att de ska vara redo för både effekt- och värmestyrning och andra smarta fastighetstjänster och vi har sålt våra första lösningar för solceller och fordonsladdning.

Allt viktigare roll för en hållbar stad

Under året tog vi flera viktiga steg på vägen för att förverkliga visionen om en klimatneutral fjärrvärme i Storstockholm. Bland annat beslutade Stockholms stad att anvisa mark i Lövsta i nordvästra Stockholm för ett nytt kraftvärmeverk och tillståndprocesserna är nu formellt inledda. Dessutom fattade vi investeringsbeslut för en ny panna i Högdalen, som ska ersätta anläggningens två äldsta, och bygget är i full gång.

Vi har även kommit långt när det gäller planerna på att utveckla Bristaverket med avancerad, maskinell avfallssortering tillsammans med andra aktörer. Det är viktigt bland annat för att tackla utmaningen med alltför mycket plast i avfallsbränslet som levereras till våra anläggningar.

Stockholm blir dessutom allt större, då vår huvudstad växer med elbilar, lokal tillgång till kraftfulla datacenter och bostäder för nya invånare. Mot denna bakgrund inledde vi under år 2018 diskussioner och förhandlingar med marknadens aktörer för att skapa sätt att öka elproduktionen i vår verksamhet.

Vår verksamhet omfattar en komplex kedja från råvara till slutgiltig kundleverans. Det är en självklarhet för oss att stödja FN:s Global Compacts tio principer om mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och anti-korruption och att vi arbetar aktivt med att hela vår leverantörskedja ska leva upp till våra krav.

Vi har dessutom höga ambitioner om att bidra till ett mer attraktivt och varmt Stockholm, för alla. Som en del i detta tog vi under året vårt sociala hållbarhetsarbete till nästa nivå genom att välkomna våra 13 första uppvärmningsjobbare, ungdomar som står utanför arbetsmarknaden och som nu får en första rad i sin CV hos oss.

Vårt arbete för en säker arbetsmiljö är också en viktig del i detta arbete och jag är glad över att vi minskade antalet arbetsplatsolyckor väsentligt. Det beror på ett omfattande säkerhetsarbete, som kommer leda till en säkrare arbetsmiljö inte bara hos oss, utan även på andra arbetsplatser där många av våra entreprenörer också arbetar.

En positiv kraft

Vi kan se att våra insatser för att bidra i klimatfrågan är viktiga och att det sannolikt inte kommer räcka att bli klimat- och resursneutrala. FN:s klimatpanel IPCC har

slagit fast att om världen ska klara målsättningarna i Parisavtalet så räcker det inte att enbart minska fossila utsläpp. Vi måste dessutom börja att aktivt avlägsna koldioxid från atmosfären. Vi behöver visa att energisektorn inte bara kan minska klimatpåverkan till noll, utan att vi dessutom kan bidra till att fånga in koldioxid.

Vi arbetar med flera olika tekniker för att kunna åstadkomma just det, inte minst koldioxidavskiljning. Det är tekniskt genomförbart men innehåller utmaningar, inte minst finansiellt. Trots att koldioxidavskiljning är kostnadseffektivt jämfört med andra klimatinsatser, finns det ännu inga statliga styrmedel på plats för att gå längre än klimatneutralitet. Det måste bli en prioriterad fråga för vår nya regering.

Jag är övertygad om att det kommer bli verklighet, eftersom det krävs för att Sverige och världen ska lyckas med våra klimatmål. Och jag är övertygad om att vi har en unik möjlighet att bidra med en del av de lösningar som kommer krävas.

Sammantaget är Stockholm Exergi en kraft som tillsammans med andra bidrar både till att stärka vår och våra kunders konkurrenskraft och till ett mer hållbart Stockholm på många olika sätt. Vi står väl rustade för framtiden.



Anders Egelrud
Vd och koncernchef



Viktiga händelser under året

- **I januari** bytte Fortum Värme namn till Stockholm Exergi, ett namn som ska ge bättre möjligheter att få berätta vad vi arbetar med: att förse stockholmarna med hållbar energi.
- **Vintern** präglades av en ansträngd bränslesituation på grund av extremt blött väder i Baltikum. Vi kunde ändå upprätthålla leveranserna till kunderna.
- **Den 13 mars** stod Stockholm Data Parks tillsammans med Datacenter Dynamics värd för en konferens i Stockholm om framtidens hållbara energilösningar för datahallsbranschen. Intresset var stort och över 300 deltagare från 35 länder närvarade.
- **I mars** blev Stockholm Exergi kvalitetscertifierat enligt ISO 9001. Certifikatet är ett bevis på vårt systematiska kvalitetsarbete och någonting som är viktigt för många kunder.
- **I april** beslutade vi att genomföra en fördjupad teknisk och ekonomisk studie för att utvärdera möjligheterna till en sorteringsanläggning för avfall vid Bristaverket.
- **I april** beslutade Stockholms stad att anvisa mark i Lövsta för ett nytt kraftvärmeverk som ska trygga tillgången till hållbar fjärrvärme i Stockholmsregionen. Det är en viktig milstolpe i arbetet med att fasa ut det sista kolet ur fjärrvärmens.
- **I maj** presenterade vi ett samarbete med Telia, och inledde arbetet med att koppla upp våra kunders fjärrvärmecentraler för att kunna hjälpa dem att bli effektivare vad gäller fastighetens effekt- och energianvändning.
- **Under sommaren** inledde vi ett pilotprojekt för att koppla in Waxholmsbåten M/S Västan till fjärrvärmensätet, för att säkra värmebehovet när båten ligger vid kaj utan olja och onödiga utsläpp.
- **I juni** fattade Stockholm Exergis styrelse investeringsbeslut för att ersätta de två äldsta pannorna i Högdalenverket med en ny panna och arbetet inleddes. Den kommer bland annat få bättre miljöprestanda.
- **Under juli-augusti** drabbades Stockholm av en extrem värmebölja, som utmanade kapaciteten i fjärrkylasystemet och ledde till ökade produktionskostnader. De allra flesta kunderna förblev opåverkade.
- **I augusti** utökade vi vår avfallsbehandlings-tjänst, så att vi nu även kan erbjuda rötning av matavfall till biogas genom ett avtal med E.ON.
- **Under hösten** inledde vi förhandlingar med Ellevio för att skapa sätt att öka elproduktionen i vår verksamhet. På så sätt vill vi tillsammans klara den framtida elförsörjningen i Stockholm och därigenom bidra till stadens tillväxt och utveckling.
- **I september** presenterade vi ett partnerskap med Valvet, en av Stockholms största privata fastighetsförvaltare, som innebär att Stockholm Exergi fungerar som en outsourcad energiavdelning.
- **I november** hedrades Stockholm Exergi med två priser från Ignite Sweden för vårt sätt att samarbeta med startup-företag, en viktig del av vårt innovationsarbete.



- **I december** fattade Stockholm Exergis styrelse beslut om att gå vidare med projektningen av en ny energianläggning i Lövsta och en sammanbindningsledning för vårt nordvästra och centrala fjärrvärmesystem.
- **Nyförsäljningen** om 117 GWh värme under året motsvarar en ny stadsdel eller cirka 11 000 lägenheter. Mer än 95 procent av alla fastighetsägare inom räckhåll för vårt nät valde oss för sin uppvärmning.

Från vision till resultat

Tillsammans med våra kunder och partners utvecklar vi de mest effektiva energilösningarna för en attraktiv och hållbar Stockholmsregion. Vi vill vara en lokal hjälte och global förebild. Så formulerar vi vår vision.



Fem övergripande och långsiktiga mål

- Möta ägarnas lönsamhetskrav
- Resurs- och klimatneutralitet 2030
- Topp 20 mest attraktiva arbetsgivaren
- Topp 20 bland sustainable brands
- Kundnöjdhet och anseende >90

Kundlöften

- Vi förstår dina behov och ger dig alltid rätt energi vid rätt tillfälle
- Vi tar proaktivt ansvar för dig och ett hållbart Stockholm, idag och för kommande generationer
- Vi delar med oss av vår kunskap och håller alltid vad vi lovar

Vi är nyfikna Vi tar initiativ Vi tar ansvar

Våra värderingar

Grunden till vår företagskultur ligger i våra tre värderingar. Tillsammans med Stockholm Exergis uppförandekod visar de vilka vi är och vad vi står för.

Vi är nyfikna

Vi gör en hel del saker som inte så många andra gör. Vi hittar på nya lösningar och finner nya samarbeten. Nyfikenheten är nödvändig för att vi ska kunna fortsätta utvecklas och nå våra ambitiösa mål. Dessutom har vi lärt oss, väldigt tydligt, att vi aldrig löser någonting helt på egen hand utan alltid tillsammans med andra. Ju fler olika perspektiv vi kan samla i ett rum, desto bättre lösningar kommer vi på.

Vi tar initiativ

Vi är vana vid att sätta ambitiösa mål och att sätta spaden i marken. Vi fattar beslut och vi står för konsekvenserna, eftersom vi vill få saker att hända. Vi är faktiskt helt beroende av att alla kollegor tar egna initiativ, varje dag, för att utveckla och förbättra vår verksamhet.

Vi tar ansvar

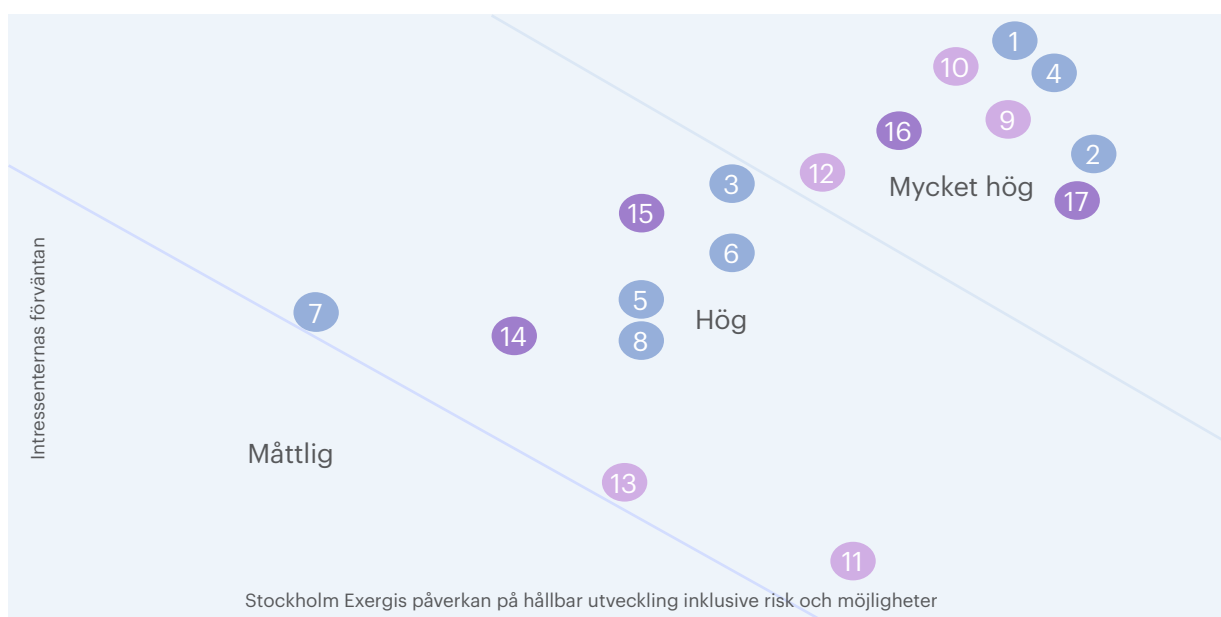
Hela grunden i vårt uppdrag handlar om att ta vårt ansvar som medborgare och lämna över ett Stockholm och en planet som räcker till våra barn och barnbarn. Ansvar ska genomsyra allt vi gör. Vi som jobbar ska ha en säker arbetsmiljö, det tummar vi aldrig på. Vi ska hålla vad vi lovar och vi ska agera etiskt och affärsmässigt. Och vi ska visa omtanke om varandra och samhället.

Väsentliga frågor

Vi har en viktig verksamhet och ett stort ansvar att bidra positivt ur både ekologiskt, socialt och ekonomiskt perspektiv. Därför arbetar vi systematiskt med att analysera vilka frågor som är viktigast för dem som berörs av vår verksamhet och var vår påverkan är som störst. Bedömningen kallas en väsentlighetsanalys.

Diagrammet visar de 17 hållbarhetsfrågor med högst ranking i analysen utifrån både intressenternas perspektiv och Stockholm Exergis påverkan. Vi har valt att kategorisera våra väsentliga frågor i tre övergripande områden:

- Vi ska bidra till en friskare planet
- Vi ska skapa ett varmare Stockholm tillsammans
- Vi ska bidra ekonomiskt



Vi ska bidra till en friskare planet

- 1 Förnybara bränslen
- 2 Energiåtervinning
- 3 Uttag av jordens resurser
- 4 Utsläpp till luft och klimatpåverkan
- 5 Transporter
- 6 Avfall från verksamheten
- 7 Utsläpp till vatten
- 8 Störningar i närmiljö vid produktionsanläggningar

Vi ska skapa ett varmare Stockholm tillsammans

- 9 Ansvarfullt agerande utifrån Stockholm Exergis ställning på värmemarknaden
- 10 Sysselsättning med fokus på grupper i utanförskap
- 11 Säker arbetsmiljö
- 12 Friskvård och hälsa
- 13 Mångfald

Vi ska bidra ekonomiskt

- 14 Erbjudande av hållbara produkter och tjänster
- 15 Anti-korruption
- 16 Hållbara inköp och investeringar
- 17 Skapat ekonomiskt värde

Biologisk mångfald, konkurrenshämmande aktiviteter, barnarbete och vattenanvändning redovisas inte, men blev viktade med måttlig förväntan och påverkan.

Vi ska bidra till en friskare planet

Mänsklighetens produktion av energi tär på jordens begränsade resurser, orsakar klimatförändringar och bidrar till att gifter sprids. Det är centrala utmaningar även i vår verksamhet. Vi vill att Stockholm ska bidra positivt istället, så att vi kan lämna en friskare planet till våra barn och barnbarn.

Senast år 2030 ska vi ha en klimat- och resurs-neutral verksamhet. Det kräver att vi når hela vägen till 100 procent förnybar eller återvunnen energi, att vi fasar ut våra sista fossila bränslen, att våra förnybara bränslen kommer från hållbara källor och att vi fortsätter utveckla hur vi använder kemikalier och vatten i vår produktion.

Vi ska också fortsätta fungera som samhällets njurar, genom att vi plockar bort farliga ämnen ur kretsloppet när vi omvandlar avfall till energi.

Nyckeltal	Årets utfall	Kommentarer
Andel förnybar eller återvunnen energi i fjärrvärmens	86 (89) procent	Tyvärr innebar år 2018 en tillfällig försämring, på grund av en exceptionell bristsituation för förnybara skogsbränslen i början av året. För att minska risken för liknande störningar planerar vi att öka den geografiska spridningen av hållbara bränsleinköp. Se sida 44.
Koldioxidutsläpp	72 (61) g CO ₂ e/kWh fjärrvärme*	
Betydande miljöstörningar	10 (14) st	Vi sänkte antalet jämfört med föregående år, men nådde inte våra högt uppställda mål på sju st. Se sida 55.

* Om hänsyn tas till särskilda avtal, så kallad residualmix är motsvarande nyckeltal 77 g CO₂e/kWh.



Vårt arbete för en friskare planet bidrar till fyra av FN:s hållbarhetsmål. Läs mer om hur på sida 79-81.

Vi ska skapa ett varmare Stockholm tillsammans

De allra flesta stockholmare använder Stockholm Exergi för att få det varmt och skönt. Det ger oss ett stort ansvar för att sätta priser på ett öppet och rättvist sätt och att arbeta tillsammans.

Vi har drygt 700 anställda, varav många dessutom arbetar i en riskfylld verksamhet. Alla som arbetar hos oss ska kunna känna sig trygga med att komma hem säkert efter en dags arbete. Dessutom är

det viktigt för vår framgång att vi som jobbar på Stockholm Exergi trivs, mår bra och har en mångfald av perspektiv. En specifik utmaning som vi arbetar med är att vi arbetar i en mycket mansdominerad bransch.

Vi är övertygade om att vi har möjlighet att göra Stockholm varmare även på ett mänskligt plan. Som relativt stor arbetsgivare, utspridd över hela Storstockholm, kan vi hjälpa ungdomar som står långt från arbetsmarknaden att komma in i värmen.

Nyckeltal	Årets utfall	Kommentarer
Olycksfallsfrekvens	1,9 (7,5) LWIF för anställda 6,7 (6,8) LWIF för entreprenörer	En förbättring för egna anställda jämfört med föregående år, tack vare bland annat omfattande utbildningsinsatser samt vårt förstärkta arbetssätt med arbetsbevis. Oförändrad nivå för entreprenörer. Se sida 64.
Hipo-index för prestationen på vår arbetsplats	65 (66)	I princip ett oförändrat resultat. Våra främsta styrkor är bland annat att vi fokuserar på våra mål och vår strategi, att vi är effektiva och har ett förnyelseklimat. Vi är inte lika bra på samarbete mellan olika enheter. Se sida 62.
Antal Uppvärmningsjobb	13 (1)	Vi etablerade konceptet Uppvärmningsjobb som ger unga som står utanför arbetsmarknaden en första rad på CV:n. Se sida 28.



Vårt arbete för ett varmare Stockholm tillsammans bidrar till ett av FN:s hållbarhetsmål, läs mer om hur på sida 81-82.

Vi ska bidra ekonomiskt

Värme är ofta den enskilt största löpande kostnaden för fastighetsägare och våra kunder har höga förväntningar på att ständigt få både bättre och mer hållbara produkter och tjänster, som vi utvecklar tillsammans, och som är prisvärda.

Vi gör inköp och fattar investeringsbeslut för flera miljarder kronor varje år. Många av våra inköp sker dessutom från branscher och länder med stora arbetsmiljörisker, risk för bristande arbetsförhållanden, korruption, otillräcklig

kontroll av komplexa leverantörskedjor eller illegal skogsavverkning. För att minimera riskerna ställer vi miljömässiga och sociala krav på våra leverantörer och oss själva.

Vi har försörjt Stockholm med energi sedan 1800-talet och när vi fattar investeringsbeslut har vi tidsperspektiv på flera decennier. Vi måste skapa ekonomiskt värde åt kunder, ägare, anställda och samhället för att veta att vi kan finnas kvar långsiktigt och för att vi ska ha råd att fortsätta utveckla Stockholms energisystem.

Nyckeltal	Årets utfall	Kommentarer
Operativt resultat	1 323 (1 637) MSEK	Resultatet är lägre än föregående år bl a på grund av utmanande väder och svag kronkurs. Se sida 88.
Kassaflöde före finansieringsverksamheten	680 (897) MSEK	Det lägre resultatet ledde också till lägre kassaflöde än året innan. Se sida 88.
Avkastning på sysselsatt kapital	5,8 (7,2) procent	Avkastningen påverkades negativt av lägre resultat och fortsatt hög investeringsnivå. Se sida 147.
Nettolåneskuld/EBITDA	4,2 (3,8)	Högre kvot än föregående år men fortfarande inom målintervallet. Se sida 115.
Nöjd kund-index (NKI)	67 (69) för privatkunder 65 (66) för bostadsrättsföreningar 67 (69) för företagskunder	I princip oförändrat jämfört med föregående år. Rådgivning och prisvärde driver ökad nöjdhet och kunder med tilläggstjänster är nöjdare än andra. Se sida 24.
Fasta biobränslen med verifierat hållbart ursprung	99,9 (96,5) procent	En förbättring jämfört med föregående år. Vi nådde målet på 100 procent FSC®:s standard Controlled Wood, PEFC eller motsvarande för våra skogsbränslen. Se sid 39.
Andel betydande inköp av varor och tjänster förhandsgranskade	90 (84) procent	En förbättring jämfört med föregående år. Se sida 58.



Vårt arbete för ett ansvarsfullt ekonomisk bidrag stöttar tre av FN:s hållbarhetsmål. Läs mer på sida 82-83.

Så går våra väsentlighetsanalyser till

Vi genomför systematiska och omfattande väsentlighetsanalyser med tre års mellanrum, för att veta att vi fokuserar på rätt saker. Vår senaste analys genomförde vi under 2017. Det var en process i fyra steg:

1

Identifiering

Vi började med att identifiera vilka hållbarhetsfrågor som skulle kunna vara viktiga för oss. Vi utgick ifrån hållbarhetsområden som finns med i GRI-standarden och kompletterade med specifika frågor för vår bransch.

2

Vilka frågor har störst betydelse för intressenterna?

I steg två bad vi ett antal personer, med olika relation till oss, berätta om sina förväntningar på oss och vilka frågor som de tycker att det är viktigast att vi arbetar med. Totalt genomförde vi 27 djupintervjuer och fick enkätsvar från 825 personer som på olika sätt påverkar oss eller påverkas av vad vi gör. Vi viktade svaren och vägde samman dem. Det gav oss en prioritering av hur höga förväntningar intressenterna har på vårt arbete med respektive fråga.

3

Vilken påverkan har vi på en hållbar utveckling?

I nästa steg gick vår ledningsgrupp tillsammans med ytterligare några nyckelpersoner igenom de 21 viktigaste hållbarhetsfrågorna för att gradera hur stor faktisk påverkan Stockholm Exergi har. Vi bedömde både vilka risker som finns av att inte hantera frågan väl och vilka möjligheter som finns om vi gör ett bra arbete.

Resultatet blev en prioritering av var vi har möjlighet att göra störst skillnad.

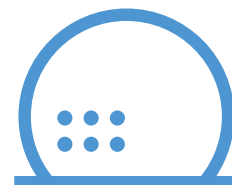
4

Sammanställning

Slutligen sammanförde vi de två perspektiven till en gemensam väsentlighetsanalys i två dimensioner: betydelse och påverkan. De 17 frågor som har allra störst betydelse för våra intressenter, där vi dessutom har stor faktisk påverkan, är också de som vi ska prioritera allra högst. De är utgångspunkten för hur vi formulerar våra strategiska, övergripande mål.

Djupintervjuer	Enkäter
Stora kunder	Allmänhet
Intresseorganisationer	Beslutsfattare
Placerare, banker, bilaterala långgivare och ratinginstitut	Intresseorganisationer
Vår ledningsgrupp	Kunder
Samarbetspartners produktion	Medarbetare
Samarbetspartners Öppen Fjärrvärme	Närboende

Fjärrvärmens har förändrat Stockholm



Stockholm, 1950-tal. Biltrafiken var en bråkdel av idag, men smogen låg ofta tjock. Självhushållningens tid var över i Stockholm, men inte när det gällde värme. Varje hus var sin egen ö, med egen kolpanna och orenad rök som bolmade genom skorstenen på vintern.

Fjärrvärmens innebar en revolution. Genom att producera värmen på några få ställen, riktigt effektivt, och sedan dela på den så fick stockholmarna flera nyttor. Det blev enklare, vi fick renare luft i stan och vi fick värme som vi kunde lita på, året runt.

Dessutom gjorde den flexibla fjärrvärmens att vi kunde fortsätta utveckla systemet. 1970 började vi göra energi av invånarnas soppor, som tidigare bara hade lagts på hög eller eldats för kråkorna. 1986 började vi ta vara på värmen i avloppsvattnet.

Under 1990-talet ersatte vi tusentals lokala oljepannor med fjärrvärme och byggde ett nät för fjärrkyla. Bristaverket började värma nordvästra Stockholm med hjälp av förnybara biobränslen.

2010 var vår fjärrvärme en avgörande anledning till att Stockholm blev utsett av EU till världens första miljöhuvudstad. Sedan år 2014 återvinner vi restvärmen från matbutiker och datahallar. Och år 2016 invigde vi vårt senaste biokraftvärmeverk i Värtan, ett av världens största.

Fjärrvärmens har haft stor betydelse för Stockholm. Sedan år 1990 har stockholmarnas utsläpp av växthusgaser från uppvärmning minskat till en tredjedel, från 2,9 till 0,8 ton koldioxidekvivalenter per invånare. Vår fjärrvärme har varit en avgörande faktor, men vi är långt ifrån framme vid våra mål.

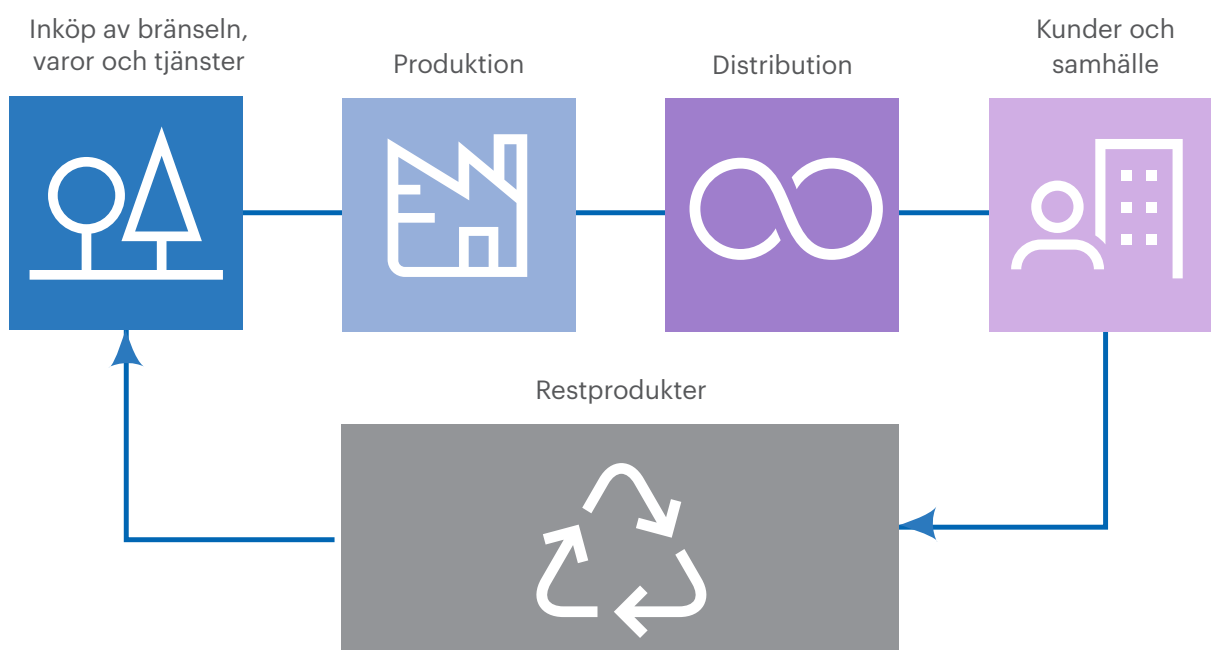
Från **2,9** till **0,8 ton**

Totala utsläpp för uppvärmning i Stockholms stad år 1990–2017, koldioxidekvivalenter per person och år.

Så skapar vi värde

Vår värdekedja är ett förenklat sätt att visa hur vi skapar värde för våra kunder och för samhället. Merparten av den fjärrvärme som vi producerar baseras på förnybara och återvunna bränslen. Bränslen transporteras med båt, tåg och lastbil till våra anläggningar. I anläggningarna producerar våra medarbetare fjärrvärme, fjärrkyla och el.

Värme och kyla distribueras till våra kunder i Storstockholm. Elen når användare i Nordeuropa via elbörsen Nordpool. Stockholmarna bidrar i sin tur med sitt avfall och värmen i avloppsvattnet till vår produktion. Olika tjänsteleverantörer bidrar till vår verksamhet med exempelvis entreprenad-, el- och underhållsarbeten.



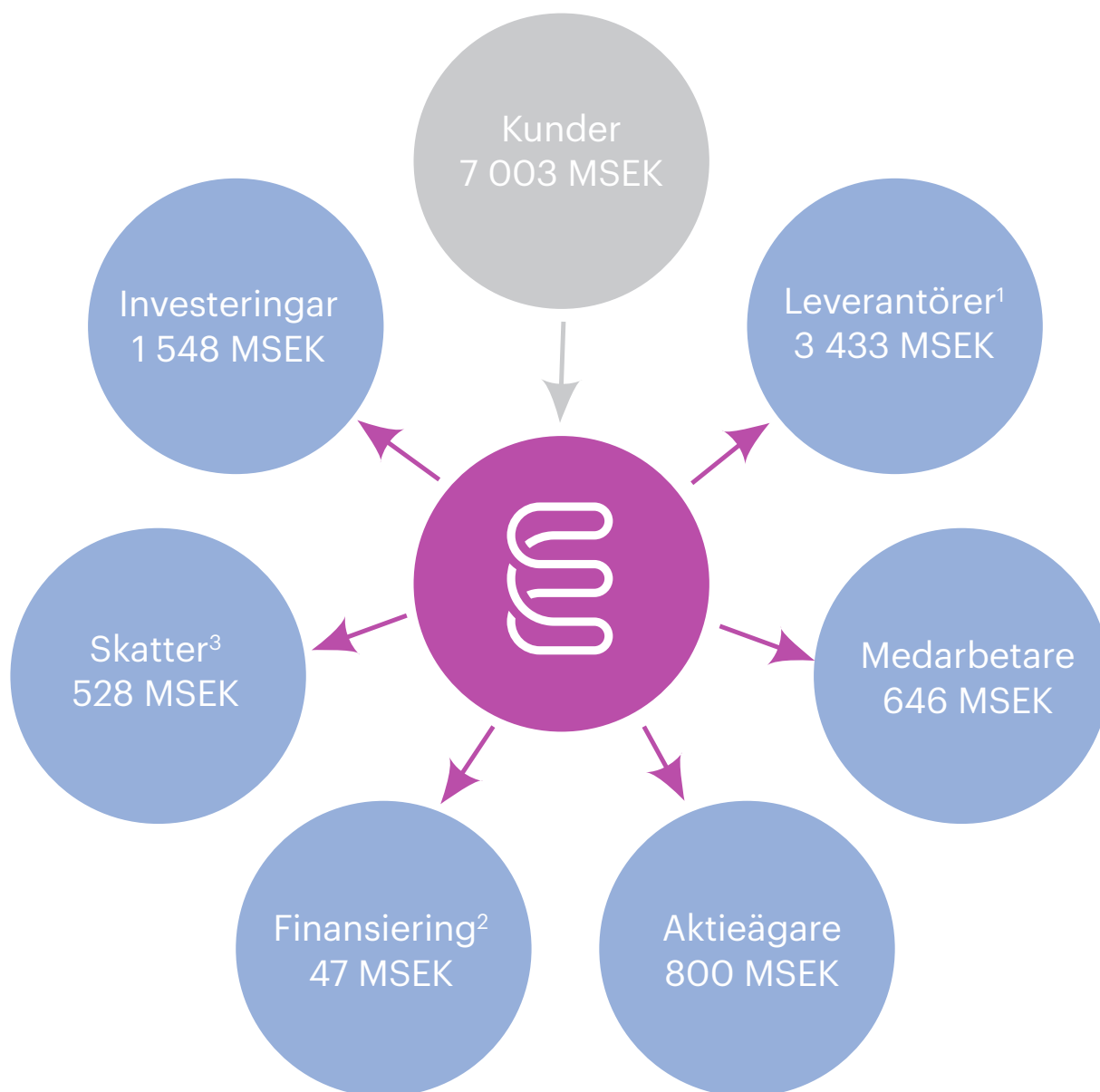
Ekonomiskt värde för många

Stockholm Exergi skapar värden för många. Genom att vi förser hela Storstockholm med energilösningar samverkar vi med många människor och organisationer, i stort och smått.

Tjänsterna är många: värme, varmvatten, kyla, el och avfallsbehandling. Stockholm Exergi bidrar till hela samhället genom renare luft, minskade transporter och minskade koldioxid-

utsläpp jämfört med lokala förbränningslösningar. Detta är möjligt genom effektiv storskalig produktion, i egen verksamhet och i samverkan med andra aktörer. Verksamheten innebär även en effektivt utnyttjande av tillgänglig eleffekt.

Därmed skapar vi ekonomiskt värde för en rad intressenter: leverantörerna får betalt för sina insatser, ägarna tar del av utdelningar, medarbetarna får ersättningar och samhället tillförs skatter.



Bolldiagrammet ovan visar hur det ekonomiska värdet som vi skapar fördelas.

Stockholm Exergi investerar en stor del av våra medel i utvecklingen av en hållbar verksamhet, exempelvis nya produktionsanläggningar, expansion av distributionsnätet och smartare energilösningar. Dessa satsningar bidrar i sin tur till samhällets utveckling.

1. Inköp av varor och tjänster exklusive investeringar.
2. Netto av upplåning, finansiella kostnader och intäkter.
3. Produktionsskatt 343 MSEK, företags-skatter inklusive personalskatt 174 MSEK och fastighetsskatt 12 MSEK.

Kunder och samhälle

Över 800 000 stockholmare får sin värme från oss och den siffran växer stadigt. Det är roligt, men inte tillräckligt. Vi har en vision om att utveckla de mest effektiva energilösningarna för en attraktiv och hållbar Stockholmsregion. Det gör vi inte på egen hand, utan tillsammans med våra kunder och partners. Genom att jobba tillsammans har vi möjlighet att bli lokala hjältar och globala förebilder.

Stockholm växer med fjärrvärme

Storstockholm växer med runt 100 personer per dag och över 95 procent av alla bostäder som byggs inom räckhåll från vårt nät, väljer idag fjärrvärme från oss.

Under 2018 sålde vi 117 GWh ny fjärrvärme, framförallt till nya bostadsfastigheter. Det motsvarar värme till cirka 11 000 genomsnittliga lägenheter och ännu fler nybyggda, eftersom nya byggnader är mer energieffektiva och generellt sett kräver mindre värme per kvadratmeter.

- **Från bergvärme till fjärrvärme**

Ekhagens bostadsområde på Norra Djurgården byggdes på 1930-talet och har länge varit den sista vita fläcken på Stockholm Exergis fjärrvärmekarta i Stockholm. Men under 2018 bestämde sig de första fem bostadsrättsföreningarna i området att byta ut sin existerande bergvärme mot fjärrvärme, framförallt eftersom de vill ha en mer pålitlig värmekälla.

Ekhagen-föreningarna är inte de enda fastighetsägare som under året beslutade sig för att byta ut egna bergvärmeinstallationer och kylmaskiner mot fjärrvärme och fjärrkyla, trots att de redan hade investerat i egna lösningar.

- **32 Gigawattimmar till Frescati**

Utöver nyförsäljning konkurrensutsätts våra befintliga leveranser regelbundet. Akademiska Hus, Stockholms Studentbostäder och Statens Fastighetsverk genomförde under året en gemensam upphandling i Frescatiområdet. De konkurrensutsatte fjärrvärmerna som de redan fick från Stockholm Exergi genom att

genomföra en stor upphandling. Vi vann och tecknade ett tioårigt avtal och får därmed fortsatt förtroende att leverera värme till området, ett gott betyg till vår leverans- och konkurrenskraft.

- **Fjärrvärme för nya bebisar vid Sankt Görans**

Locum, som förvaltar Stockholms läns landstings alla fastigheter, inte minst våra stora sjukhus, är en av Stockholm Exergis största kunder. I september tecknade de avtal om att vi ska värma de nya byggnaderna vid Sankt Görans sjukhus för bland annat förlossningsvård.

Av naturliga skäl fokuserar Locum mycket på leveranssäkerhet, vilket är extra komplext med tanke på att de på flera platser gör stora ombyggnationer samtidigt som exempelvis akutsjukvård måste fortgå utan störningar.



- **Radiohuset sätter vår kyla först**

I över tio år har Radiohuset kylts av egna kylmaskiner, med fjärrkyla från Stockholm Exergi som reserv, så kallad redundans. År 2018 beslutade de att göra en rockad och istället använda fjärrkyla som huvudkälla. Bland argumenten fanns inte minst miljökonsekvenserna av de två alternativen.

- **Logistiklokaler i Rosersberg**

En omfattande etablering av logistiklokaler pågår i Rosersberg norr om Stockholm. Hela området växer kraftigt och när bland annat Skanska, Kilenkrysset och Rosenqvist Fastigheter valde uppvärmningsform föll valet på fjärrvärme från Stockholm Exergi.

- **Klimatneutral värme till många**

Under året valde ett antal kunder att teckna tillägget Klimatneutral värme, för sammantaget hundratals fastigheter. Utöver vår vanliga klimatkompensation, som täcker alla våra egna utsläpp från fossila bränslen som kol och olja, innebär det att vi även klimatkompenserar för alla indirekta utsläpp, exempelvis bränsletransporter. Läs mer om Klimatneutral värme och vår klimatkompensation på vår webbplats.



Bland kunderna som tecknade tillägget fanns fastighetsbolaget Heba, som äger cirka 120 fastigheter med främst hyresrätter, och SISAB, som äger och förvaltar alla Stockholms stads hundratals skolfastigheter.



Olika kunder, olika behov

Våra tusentals kunder har många olika behov, men några saker har de gemensamt. Värmen eller kylan ska i princip sköta sig självt, året och dygnet runt. Kostnaden ska vara förutsägbar och ge mycket för pengarna. Och vi ska producera energin på ett sätt som hushåller med jordens resurser. Med andra ord: det ska vara enkelt, prisvärt och miljömedvetet.

Dedikerat team träffar bostadsrättsföreningar och småhusägare

Bostadsrättsföreningar, mindre företag och småhusägare har några saker gemensamt. De har ofta ont om tid och varierande kunskapsnivå om energi, vilket ställer speciella krav på vår rådgivning och information.

För bostadsrättsföreningar är värme ofta den enskilt största löpande kostnaden och med stor omsättning av styrelseledamöter kan det vara svårt att få kontinuitet. Därför är det extra viktigt för dem att kostnaden är stabil och förutsägbar.

Trots att värme är så viktigt för bostadsrättsföreningar har många av dem väldigt sporadisk kontakt med oss, helt enkelt eftersom fjärrvärmen fungerar ändå. För att hjälpa dem att ta ett helhetsgrepp kring hela energifrågan för sina

fastigheter och spara energi och pengar, har vi utökat både vårt dedikerade team och vårt utbud.

Under år 2018 genomförde vi cirka 800 kundmöten utöver våra kundträffar. Värmerådgivning ingår utan extra kostnad för alla kunder som vill.

Vi började installera vår smarta tjänst för värmestyrning kallad Intelligy hos de första kunderna, vi tecknade de första avtalen för solceller och fordonsladdning och vi började erbjuda både finansiering och tioårig garanti för fjärrvärmecentraler. Läs mer om smarta fastigheter på sida 25.

Stockholms företag har komplexa behov

Våra företagskunder har komplexa behov och höga förväntningar och krav på oss. Byggbolagen, som ofta tar det första beslutet, väljer fjärrvärme eftersom de vet att det är lätt att installera och fungerar utan krångel. Fastighetsbolagen uppskattar att det kräver minimalt underhåll. Många bolag har höga krav på miljöprestanda och -redovisning för att kunna certifiera sina fastigheter och nå sina egna hållbarhetsmål.

Vi har ett team som enbart arbetar med våra företagskunder. Det är även de som arbetar med all nyförsäljning av både värme och kyla.

Några av våra största kunder är Stockholms stad med bland annat de allmännyttiga fastighetsbolagen samt statligt ägda bolag som AkademiskaHus, Statens Fastighetsverk och Swedavia. Andra stora kunder är Stockholms läns landsting som bland annat äger SL och Locum samt fastighetsbolag som Vasakronan, Hufvudstaden och Fabege.

Svalka åt allt från sjukhus till datahallar

Det är främst stora fastighetsägare som har behov av fjärrkyla. Det är sjukhus, köpcentrum och kontor som vill ha det svalt och skönt, men även industrier och datahallar som behöver så kallad processkyla. Totalt har vi drygt 400 kunder som köper kyla. Vasakronan och Akademiska Hus är de största.

Även om Stockholm Exergi har ett av världens största fjärrkylanät så står det bara för 3,5 procent av vår omsättning, helt enkelt eftersom behovet av värme i Stockholm är större än behovet av kyla. Men för många stora fastighetsbolag är det mycket viktigt att vi kan hjälpa dem att få det både varmt och svalt, eftersom de behöver helhetslösningar som fungerar.

Våra kunder

Vår allra största kundgrupp sett till antal är de drygt 5 000 bostadsrättsföreningar som köper fjärrvärme. De står för 37 procent av vår värmeförsäljning. Intäktsmässigt är företaget störst, med 62 procent av våra intäkter från värme. Vi värmer fler än 800 000 stockholmare.

Svalka under extremvärmen

Både maj och juli 2018 var de varmaste som någonsin har uppmätts i Stockholm. Många fastighetsägare med egna kylmaskiner vittnar om stora problem med att hålla sina lokaler svala. Även fjärrkylasystemet utsattes för extrema belastningar, och vi tvingades att göra en tillfällig avstängning av 50 kunder under en dag för att inte riskera ett större avbrott. Merparten av kunderna förblev dock opåverkade.

Enkelt och driftsäkert

Något som våra kunder uppskattar är att en fjärrvärmecentral tar relativt lite plats, kräver lite underhåll och har en livslängd på cirka

25 år. Processen för att producera och distribuera värme och kyla är komplex, men när de når kundens fastighet är det enkelt.

När vi har planerade avbrott, exempelvis för att kunna koppla in nya kunder, berättar vi för berörda kunder minst tio arbetsdagar i förväg för fjärrvärme och minst tre veckor i förväg för fjärrkyla. Vid oplanerade avbrott skickar vi ut sms. Oavsett anledning publicerar vi uppdaterad avbrottsinformation på stockholmexergi.se/avbrott.

Under år 2018 var den genomsnittliga avbrotts-tiden per kundanläggning (så kallat system average interruption duration index, SAIDI) 1,6 (0,9) timmar per fjärrvärmekund och 2,1 (0,4) timmar per fjärrkylakund.

Tilläggstjänster

Årets nöjd-kund-index-undersökning (NKI) visade på små förändringar jämfört med föregående år. Stockholm Exergis företagskunder (B2B) och bostadsrättsföreningar var lika nöjda som året innan, med NKI på 67 respektive 65. Småhuskunderna (B2C) tappar 2 enheter från 69 till 67.

Även om vi inte kan se någon förbättring av NKI på en övergripande nivå under 2018, finns några indikationer om att vi är på rätt spår, bland annat när det gäller att jobba med rådgivning. Det är detta område, tillsammans med prisvärdhet, som är allra viktigast för att vi ska kunna få nöjdare kunder framöver.

Resultatet visar också att kunder som vi har en ytterligare beröringspunkt med, exempelvis genom att de köper tilläggstjänster av oss, är mer nöjda än andra och har en högre lojalitet. Vi kan också konstatera att kunder som uppfattar oss som proaktiva är betydligt mer nöjda än andra.

Flera steg framåt för smartare fastigheter

I nära samverkan med våra kunder utvecklar vi lösningar för smarta fastigheter. Med uppkopplade enheter i fastigheternas fjärrvärmecentraler som nu ska fastighetsägare kunna få tillgång till digitala tjänster för smartare energioptimering och förvaltning, ett viktigt steg mot digitalisering av fastigheternas energisystem.

av Intelligy Pro, en tjänst riktad till kommersiella fastighetsägare och förvaltare.

I Intelligy-an slutna fastigheter kan en kund enkelt ställa in önskad temperatur med mobilen eller datorn och se i realtid precis hur varmt det är i husets olika lägenheter. Systemet anpassar värmen så att temperaturen är jämn och skön dygnet runt och sänker dessutom kostnaderna, eftersom den automatiskt optimerar energi-användningen.

Skulle ett fel inträffa får användaren direkt ett meddelande i mobilen, tack vare att Intelligy har automatisk övervakning av värmesystemet. Dessutom ska systemet kunna peka på vad problemet handlar om, så att användaren vet vad som behöver göras.

Intelligy Pro har utvecklade funktioner exempelvis för att smidigt kunna förvalta flera fastigheter.

Närmare 1 000 uppkopplade fastigheter

Vi har påbörjat uppkopplingen av alla bostadsfastigheter anslutna till vårt fjärrvärmenät. Under våren tecknade vi ett samarbetsavtal med Telia om smarta, uppkopplade enheter och fram till årsskiftet hann vi installera dem i närmare 1 000 fastigheter. Utrullningen fortsätter tills 9 000 fastigheter är uppkopplade.

Uppkopplingen är en förutsättning för tjänster som Intelligy och framförallt är det en plattform för att fastighetsägare och vi som energipartner och andra leverantörer ska kunna utveckla och installera nya lösningar som effektiviserar fastigheternas energianvändning. Vi har fått ett tydligt intresse för plattformen från andra energiföretag.



Värmestyrning i mobilen med Intelligy

Under 2018 har vi börjat installera Intelligy, vår första tjänst för smartare värmestyrning, hos ett antal bostadsrättsföreningar. Vi har även smyglanserat och sålt våra första abonnemang

Solceller, smart elstyrning och fordonsladdning

Vi har även tecknat vårt första kundavtal inom solceller och fordonsladdning, kompletterat med ett system för smart elstyrning. Det är

ytterligare en komponent som vi adderar till vårt helhetserbjudande för smarta fastigheter och som hjälper våra kunder att ta nästa steg mot framtidens energilösningar. Vi har hittills fått mycket positiv respons och ser fram emot att utveckla erbjudandet vidare under 2019 i samarbete med våra partners och kunder.



Utveckling tillsammans med startup-företag

Smarta fastigheter är ett av flera utvecklingsområden där Stockholm Exergi på olika sätt samarbetar med olika startup-företag, för att utveckla nya energilösningar för stockholmarna. Under året träffade vi ett 80-tal bolag och blev kunder hos tre.

I november hedrades vi med två priser från Ignite Sweden, som jobbar med att skapa kontakter mellan nystartade och etablerade företag för att främja kunskapsutbyte och utveckling. Vi utsågs till Best Startup Collaborator och till Ignite Master of Startups.

Förändrad prissättning för hållbart beteende

I januari 2018 införde vi ett nytt normalpris för fjärrvärme, kallat Fjärrvärme Bas, med syftet att göra det mer rättvist och enkelt att förstå. Vi införde samtidigt även en ny prislista för fjärrkyla, kallad Fjärrkyla Bas. Båda byggde på kundernas feedback och fick positivt mottagande.

De nya fjärrvärmepriserna är utformade för att göra det billigare eller ge ungefär oförändrade kostnader för kunder som använder värmen ganska jämnt under året. De som tvärtom främst använder fjärrvärme en liten del av året, när det är som allra kallast och dyrast att producera värme och produktionen ger störst miljöpåverkan, får istället betala mer. Sammantaget utformade vi förändringen för att vara intäktsneutral, men premiera ett långsiktigt hållbart beteende.

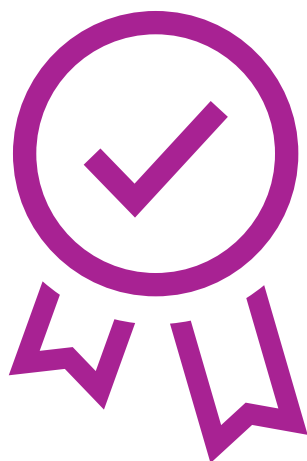
Fjärrkyla Bas var en helt ny prislista som gör att våra kunder kan få betalt för sin kylaanvändning under vinterhalvåret, förutsatt bland annat att returvattnet håller minst 12 grader. Vi fick ett mycket positivt mottagande och kunde redan under premiäråret se att den så kallade baslasten ökade.

Medlemmar i Prisdialogen

Ju bättre information kunderna har och ju öppnare vi leverantörer är när vi ändrar våra priser, desto bättre fungerar värmemarknaden. Vi på Stockholm Exergi är stolta och självklara medlemmar i Prisdialogen ända sedan systemet skapades av Riksbyggen, SABO och Energi-företagen Sverige.

Syftet med Prisdialogen är att stärka kundernas ställning och ge stabila, förutsägbara och öppna värmepriser. Systemet består av två delar. Vi ska dels föra lokal dialog, alltså tala med våra kunder om prisändringar, och dels ska Prisdialogens styrelse pröva att vi sköter den dialogen tillräckligt bra. Det är bara om vi klarar den granskningen som vi godkänns att fortsätta vara medlemmar och vi måste ansöka på nytt varje år.

Vi var godkända som medlemmar under år 2018 och blev godkända även för år 2019.



Ungdomar in i värmen

Vi vill göra Stockholm varmare på fler sätt än genom att värma husen med fjärrvärme. Framförallt arbetar vi med att få fler ungdomar som står utanför arbetsmarknaden i arbete. Det är ett viktigt ansvar som lokalt företag.

Hittills har vi fokuserat på två olika sorters verksamheter: klasscoachning och ett koncept som vi kallar Uppvärmningsjobb. Dessutom har vi börjat jobba för att även våra leverantörer ska bidra.

Uppvärmningsjobbare fick en första rad på CV:n

Under året har arbetet med våra Uppvärmningsjobb tagit fart och det långsiktiga partnerskapsavtalet som vi tecknade med Stockholms stads arbetsmarknadsförvaltning före årsskiftet har gett resultat. Syftet med partnerskapet är att vi tillsammans ska vi bidra till ett Stockholm för alla, skapa sysselsättning för ungdomar och utveckla samarbetsformer för att möta behov av kompetens i branschen.

Vi har under året sysselsatt 13 uppvärmningsjobbare på Stockholm Exergi. Syftet med uppvärmningsjobben är att ungdomar som av olika skäl står utanför arbetsmarknaden ska få känna hur det känns att ha ansvar och en inkomst, och att de ska få in en fot på arbetsmarknaden, med en erfarenhet i CV:n och en referens.

Upplägget bygger på sex veckors praktik, följt av sex månaders visstidsanställning. Fyra dagar i veckan arbetar ungdomarna och en dag i veckan förbereder de sig för framtiden, vilket innebär att de deltar i olika utbildningar, läser

upp betyg eller inhämtar annan kunskap som rustar dem för tiden efter Uppvärmningsjobbet. Åtta ungdomar har redan hunnit gå igenom hela programmet hos oss.

Vår målsättning var att sysselsätta minst 25 ungdomar under 2018, och vi kom en bra bit på väg. Nu är målet att standardisera, renodla och utveckla satsningen. Vi vill både att partnerskapet mellan Stockholm Exergi och Stockholms stad ska växa och utvecklas med tiden och att vårt arbete ska få ringar på vattnet och inspirera fler företag att engagera sig.

Klasscoachning ska inspirera och öppna ögon

Totalt sedan starten 2017 har drygt 40 kollegor utbildats till klasscoacher och under året har 34 varit ute i olika skolor. Att vara klasscoach innebär att de regelbundet träffar en högstadielklass i ett område med sociala utmaningar, för att på olika sätt inspirera eleverna att sätta mål och handlingsplaner för sin framtid. Det är viktigt, eftersom ungdomarna ofta har svag anknytning till arbetsmarknaden och klasscoachen kan bli en viktig brygga.

Vi samarbetar med organisationen My Dream Now, som engagerar frivilliga från arbetsliv och högskola som inspirerar elever att se möjligheterna i arbetslivet.

Vill du samarbeta med oss?

Vi är glada över engagemang och har mött i vårt arbete hittills, men vi vill också se om att vi kan utvecklas ännu mer tillsammans. Därför letar vi aktivt efter nya möjligheter, och efter sätt att inleda sociala engagemang i våra verksamheter.

På stockholmexergi.se kan du aktuellt information om våra kontaktuppgifter.



rbeta
 s?
 anget som vi
 nen är övertygade
 mer, i fler samar-
 er fler partners och
 ntegrera vårt aktiva
 r verksamhet.
 /social hittar
 ion och
 ter.

Kretsloppet som gör Stockholm mer hållbart

Hela idén med fjärrvärme är att vi tillsammans kan skapa en hållbar stad, genom att binda samman hela Storstockholm i ett 300 mil långt blodomlopp där vi både delar värme och bidrar till att lösa flera andra samhällsutmaningar. Tillsammans med våra partners integrerar vi stadens system för energi, avfallshantering och avloppsrening, för att återvinna energi och förhindra att giftiga ämnen sprids i vår gemensamma miljö.

Vi på Stockholm Exergi fungerar som hjärta, hjärna och njurar – som pumpar, styr och renar kretsloppet. Men alla stockholmare är med och bidrar.

Ett komplext och flexibelt produktionssystem

Stockholmarna behöver sällan fundera över varifrån värmen eller svalkan kommer. Vi använder mängder av olika energikällor som förser staden med energi.

Året runt, dygnet runt

24 timmar om dygnet, 365 dagar om året, ser vi till att hela, växande Storstockholm får det varmt eller svalt.

Oavsett om stockholmarna sover eller är vakna så styrs deras värme – och svalka – från Stockholm Exergis centrala produktionsledning och kontrollrummen på våra olika anläggningar. Vi planerar även produktionen i anläggningarna hos våra partners Söderenergi och Norrenergi, eftersom vi har ett gemensamt intresse av att inte slösa, utan att alltid använda den anläggning som är billigast att använda för stunden.

Planeringen är komplex, med många faktorer att ta hänsyn till. Vårt system består av ett 30-tal produktionsanläggningar och 300 mil underjordiska ledningar för fjärrvärme och 25 mil för fjärrkyla.

Alla anläggningar har sin egen roll och det samspelet är avgörande för att Storstockholm ska



kunna få kostnadseffektiv och hållbar energi oavsett om det är minus 20 eller plus 30 grader ute.

Vissa anläggningar är dyra att bygga, men relativt sett billiga att driva. Vi kallar dem basproduktion och vi använder dem så mycket som möjligt.

Andra anläggningar är tvärtom relativt sett billiga att bygga, men dyra att driva. Vi kallar dem spetsproduktion och vi kör dem bara när det är riktigt kallt eller vi har problem med andra anläggningar. Det kan ibland gå en hel säsong utan att en anläggning ens startas, men den är nödvändig, eftersom stockholmarna ska kunna lita på fjärrvärmen och fjärrkylan i alla väder.

Elproduktion i centrala Stockholm

En annan faktor i planeringen är att våra stora kraftvärmeanläggningar utöver värme även kan producera el.

Elproduktionen i våra kraftvärmeverk är även viktig eftersom vi kan planera den oberoende av sol och vind, mitt inne i centrala Stockholm. Det är viktigt, eftersom det finns begränsningar för hur mycket eleffekt som elnätet kan importera till huvudstaden och de begränsningarna kommer ta många år att bygga bort.

Stockholms effektutmaning växer i takt med att stockholmarna blir allt fler, att antalet elbilar växer och att allt mer data lagras i datahallar som också drar el.

För att möta utmaningen har Stockholm Exergi och Ellevio därför inlett förhandlingar för att skapa sätt att öka elproduktionen i vår verksamhet. På så sätt vill vi tillsammans klara den framtida elförsörjningen och därigenom bidra till stadens tillväxt och utveckling.

På sida 45 kan du även läsa om varför vår elproduktion kan möjliggöra utbyggnaden av mer solceller och vindkraft och hur den konkurrerar ut fossilbaserad kraftproduktion i norra Europa.

Underhåll som depåstopp

Ännu en viktig faktor för vår planering är att vi behöver underhålla våra anläggningar. En så kallad underhållsrevision kan liknas vid ett gigantiskt depåstopp i ett formel ett-lopp. Eftersom vi vill minimera antalet dagar och timmar som en stor basanläggning står stilla planerar vi stoppet under flera månader i förväg.

Sen, när vi väl inleder revisionen, arbetar ibland över hundra personer fokuserat tillsammans

under ett par veckor. Kollegor och entreprenörer från olika företag arbetar som ett lag. Varje person har sin specialistroll och tillsammans har vi det gemensamma målet att få anläggningen ut på banan igen, i topptim och så snart som möjligt.

Ledningarna, stadens blodomlopp

Från våra anläggningar pumpar vi varmt och kallt vatten till tusentals fastigheter över hela Storstockholm. Varje år investerar vi runt 400 miljoner kronor i att bygga ledningar till alla våra nya kunder och i att underhålla och förnya våra existerande ledningar.

För att hitta värmeläckor använder vi bland annat ett specialutrustat flygplan, som fotograferar Stockholm med en värmekamera. Från 800 meters höjd kan vi hitta underjordiska millimeterstora läckor, så att vi snabbt kan reparera dem.

Digitalisering och automatisering

Under 2018 formerade vi ett program för digitalisering och automatisering av hela Stockholm Exergis verksamhet. Initalt fokuserar vi på datadriven produktion, automatiserad bränslelogistik och utvecklad systemoptimering och vi genomför ett antal pilotstudier på olika områden.

I slutet av året började vi implementera ett system för så kallad avvikelsehantering, där avancerade, självlärande program ska analysera stora mängder data från våra anläggningar för att kontinuerligt kunna förutse underhållsbehov.

Vi har redan ett av världens mest avancerade och komplexa energisystem. Genom digitaliseringsprogrammet räknar vi med att kunna sänka kostnaderna för produktion, underhåll, drift, bränsle och bränslehantering, samtidigt som vi förbättrar våra miljövärden.

300 mil

Våra fjärrvärmeledningar är lika långa som sträckan Stockholm-Madrid. Och lite till.

Våra största anläggningar

Tillsammans har våra anläggningar en maxkapacitet på omkring 3 700 megawatt värme och 660 megawatt elektricitet. Fem stora anläggningar producerar merparten av energin.

Värtaverket värmer 245 000 lägenheter med hjälp av förnybart bio-bränsle (flis), förnybar energi från Lilla Värtans vatten och fossilt kol. Här skapar vi både värme, el och kyla.

Högdalenverket värmer 160 000 lägenheter med hjälp av återvunnen energi från avfallsbränslen. Här skapar vi både värme och el.

Bristaverket värmer 105 000 lägenheter med hjälp av förnybart bio-bränsle (flis) och återvunnen energi från avfallsbränslen. Här skapar vi både värme och el.

Hammarbyverket värmer 100 000 lägenheter med hjälp av bioolja och framförallt återvunnen värme från renat avloppsvatten. Här skapar vi både värme och kyla.

Hässelbyverket värmer 45 000 lägenheter med hjälp av förnybart biobränsle (pellets). Här skapar vi både värme och el.

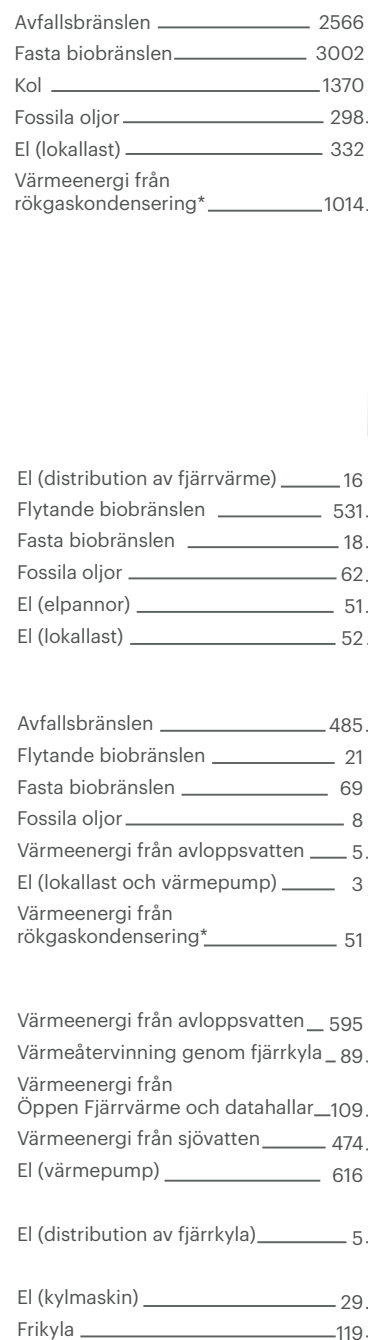
Illustration över Bristaverket

Energi från produktion till användning

Diagrammet visar hur Stockholm Exergi tillsammans med våra samarbetspartners omvandlar olika energikällor till värme, kyla och el. Det gör vi med hjälp av olika produktionsformer, framförallt kraftvärme och värmepumpar.

Diagrammet visar även var energiförlusterna sker.

Bränsle (GWh)



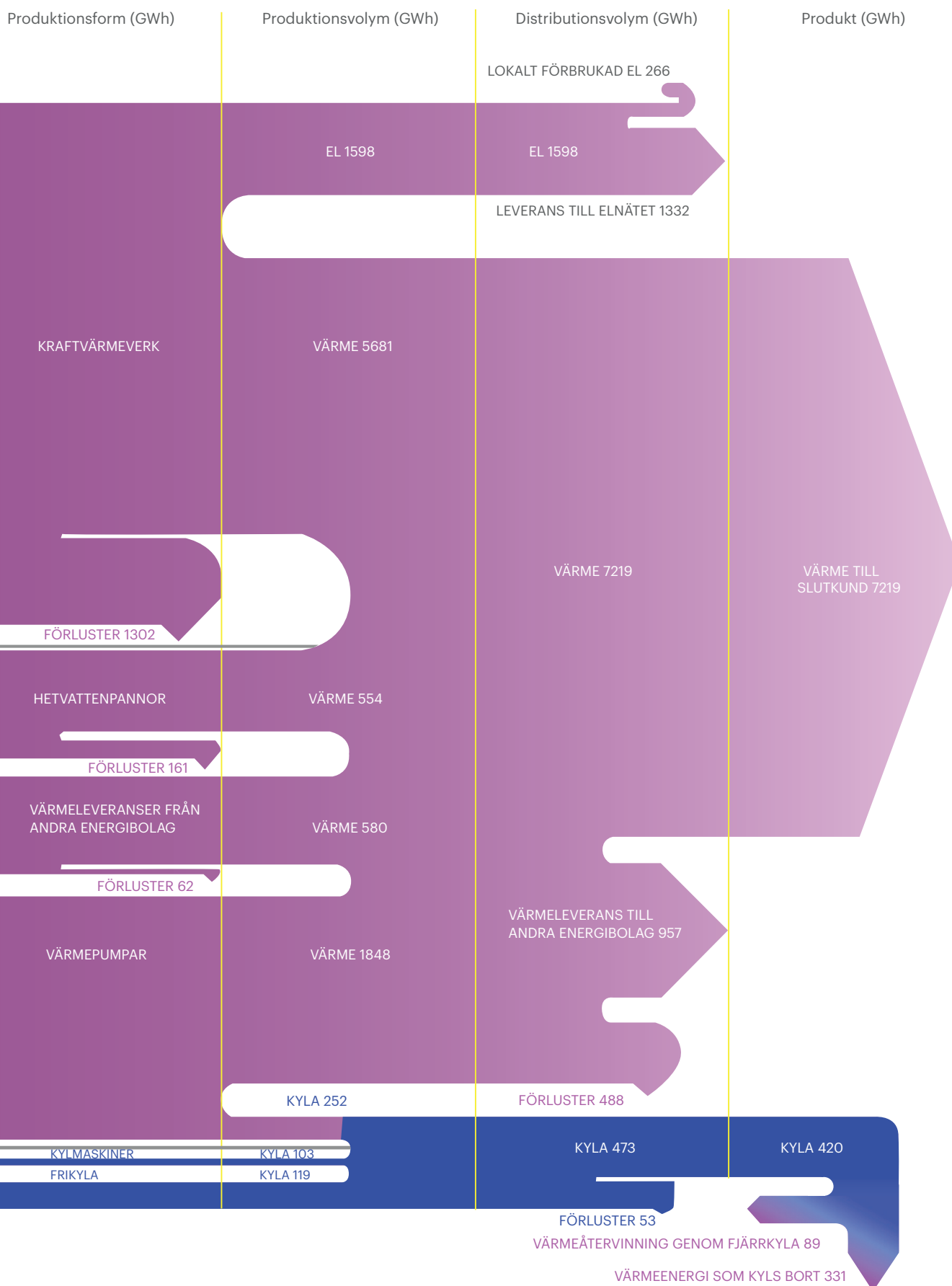
* Rökgaskondensering från produktionsanläggningen

För el som förbrukas för att producera fjärrvärme och fjärrkyla. Fördelning avser typ av anläggning inte energiform. T ex allt

Produktion

Distribution

Användning



la köper Stockholm Exergi ursprungsmärkt el från förnybara energikällor. bränsle till kraftvärmeverk, även när det går som direktvärme.

Vi fortsätter att ställa om

I februari 2017 fattade vi ett historiskt inriktningsbeslut om att fasa ut det sista kolet ur fjärrvärmerna, med år 2022 som mål, förutsatt att vi kan bibehålla leveranssäkerheten. Det är en mycket ambitiös tidsplan och innebär att vi ökar takten för att nå vårt mål om en fjärrvärme helt baserad på förnybara eller återvunna bränslen.

Huvudutmaningen handlar inte om energi, utan om effekt, alltså maxkapaciteten som ska göra att stockholmarna aldrig behöver riskera att frysa, inte ens om det är minus 20 grader.

Effektutmaningen ställs på sin spets av att flera av våra stora anläggningar närmar sig sin tekniska livslängd och behöver ersättas eller renoveras. Fram till cirka år 2025 behöver vi ersätta i storleksordningen 800 megawatt, mer än en femtedel av vår totala maxeffekt. Vi har en väl genomarbetad systemstrategi och affärsplan som visar hur det ska gå till.

Ett nytt kraftvärmeverk i Lövsta

Den största potentiella investeringen och viktigaste möjliggöraren för att lyckas med vår omställning är en helt ny anläggning i Lövsta i nordvästra Stockholm, som bland annat ska kunna ersätta Hässelbyverket, som är från 1959. Lövsta är ett gammalt deponiområde som inte kan användas för exempelvis bostäder, medan en avveckling av Hässelbyverket skulle kunna ge plats för ett stort antal lägenheter, med närhet till tunnelbana och alldeles vid Mälarens strand.

Ett Lövstaverk skulle alltså kunna bidra till att tackla bostadsbristen, samtidigt som vi framtids-säkrar en hållbar energiproduktion.

Självklart ska vi driva den med återvunna eller förnybara bränslen.

Under år 2018 har vi gått vidare i stadsplaneringsprocessen tillsammans med Stockholms stad och även fått nämndbeslut om markanvisning. Vi har varit på plats och träffat olika grupper av närboende för att ha en tidig dialog och mot slutet av året förberedde vi underlag för att kunna bjuda in till samrådsmöten. Anläggningen utformas för att så långt som möjligt undvika konflikter med det rörliga friluftslivet. För mer information se löpande information om projektet på Stockholm Exergis webbplats.

I december beslutade vår styrelse att gå vidare med förprojekteringen av anläggningen.

Sammankoppling av våra distributionsnät

En av styrkorna med fjärrvärme är att många olika anläggningar och kunder är sammankopplade i stora, flexibla nät. Det gör att vi kan optimera driften.

Idag har vi två stora nät: ett som täcker centrala och södra Storstockholm och ett som täcker nordvästra staden. För att fullt ut kunna utnyttja en anläggning i Lövsta behöver vi koppla samman dem. Då får vi ett stort fjärrvärmenät som sträcker sig från Sigtuna i norr till Södertälje i söder.

Vi planerar att sätta spaden i marken början av år 2020 och driftsätta sammankopplingen i slutet av 2022. Alla investeringsbeslut om en sammankoppling hänger naturligtvis intimt samman med en ny anläggning i Lövsta.

Effektstyrning, med staden som batteri

Tillsammans med olika kommunala bostadsbolag och bostadsrättsföreningar har vi utvecklat en lösning för att kunna styra effekten i fastigheterna på ett smartare sätt. Under år 2018 har vi installerat och driftsatt effektstyrningen i närmare 1 000 fastigheter, och vi fortsätter arbetet med att koppla upp alla fastigheter. Effektstyrning kan skapa nytta för staden, kunderna och miljön på två sätt.

Det ena sättet är att sänka värmeeffekten i huset under dygnets toppar, exempelvis när det går åt mycket varmvatten på morgonen. Det påverkar inte inomhustemperaturen, men det sänker behovet av maxeffekt genom att jämna ut användningen över dygnet.

Det andra sättet handlar om att bättre hantera akuta bristsituationer, exempelvis om Stockholm skulle drabbas av extrem kyla, samtidigt som flera stora anläggningar har tekniska problem. Vår lösning kan jämna ut användningen bland alla användare för att undvika att enskilda fastigheter påverkas stort.

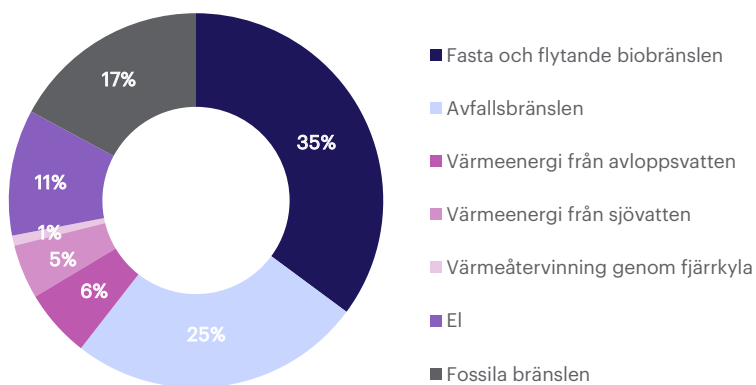


Energikällor

Stockholmarna värmer varandra, rent bokstavigt. Utöver förnybara bibränslen kommer nämligen det mesta av värmen från det avfall som inte kan materialåtervinnas, från stockholmarnas avloppsvatten och från överskottsvärme från datahallar och butiker med kyldiskar.

Det är det som vi investerar i för framtiden. Fossila bränslen står för en allt mindre andel av energin och senast år 2030 ska den vara noll. Vi planerar att nå nästan hela vägen dit många år innan dess.

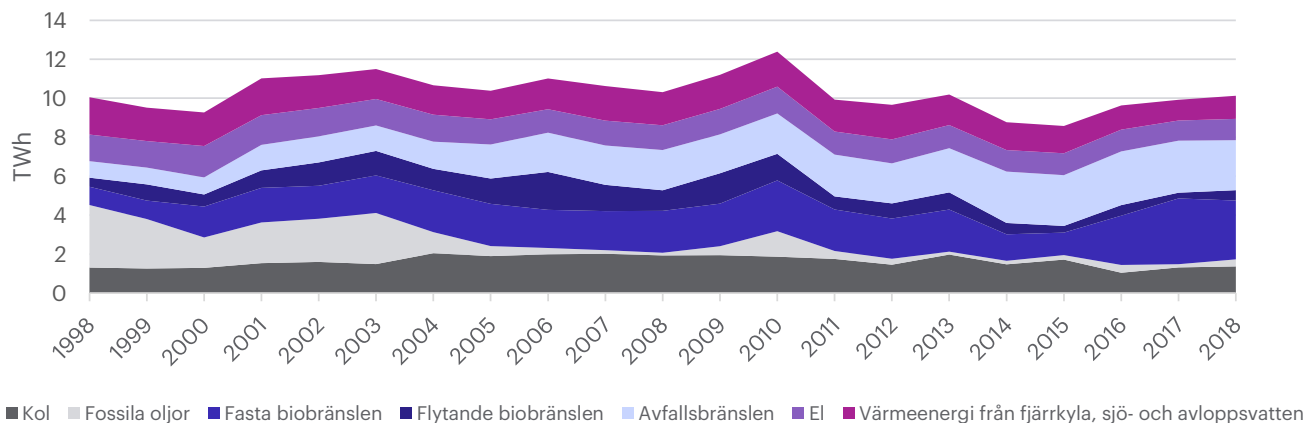
Tillförd energi 2018, Stockholm Exergi



Diagrammen visar Stockholm Exergis egenägda produktion. Produktionssamverkan, energi från datahallar och frikyla omfattas ej. För att se miljöprofilerna för fjärrvärme, el och fjärrkylas hänvisas till miljönyckeltal för produkterna. I elförbrukningen finns ett fossilt inslag som motsvarar mindre än en procent av totalt tillfört bränsle.

Notera att tillförd energi inte är detsamma som levererad energi och att proportionerna mellan energislagen därför kan skilja sig åt, beroende på var i produktionskedjan de redovisas. Se utförliga detaljer i diagrammet på sida 34-35.

Tillförd energi över tid, Stockholm Exergi



Avfallsbaserade bränslen

Vi eldar avfallsbaserade bränslen för att skapa värme och el, och för att ta bort miljögifter från kretsloppet. Det är en viktig samhällsuppgift med flera utmaningar. Dels krävs avancerad och omfattande rening. Dels innehåller avfallet som kommer till oss fossil plast. Läs mer om det i avsnittet om energiåtervinning ur avfall, på sida 50.

Totalt stod avfall för 2 400 gigawattimmar av vår produktion av fjärrvärme och el. Värmen motsvarar årsförbrukningen för 208 000 lägenheter. Totalt energiåtervann vi 487 000 ton hushållsavfall och 373 000 ton verksamhetsavfall.

Framförallt utvinnes vi energi ur det som blir över när stockholmarna har sorterat ut material som glas, tidningar, förpackningar och plast ur sina soppsåsar och ur avfall från lokala verksamheter, men 12 procent av våra avfallsbränslen kom från Finland, Norge och Storbritannien. Vi har unika möjligheter i Sverige att hjälpa andra länder att sluta deponera avfall och sänka sin klimatpåverkan.

Restvärme

Den bästa energikällan av alla är när vi kan återanvända sådant som ändå produceras och som annars hade gått till spillo. Vi tar vara på värmen i stockholmarnas avloppsvatten, på restvärme från datahallar och matbutiker och på värmen som blir över när vi skapar fjärrkyla åt fastigheter som tvärtom behöver hjälp att få det svalt.

Avloppsvattnet som vi får från Henriksdals reningsverk är en av våra viktigaste energikällor. Med hjälp av det producerade vi 830 gigawattimmar värme, vilket räcker till att hålla det varmt och skönt i 80 000 lägenheter. Dessutom minskar det påverkan på den marina miljön, eftersom vi sänker temperaturen på det renade avloppsvattnet innan det släpps ut i Östersjön.

Returvattnet från fjärrkylan, som har använts för att kyla en fastighet och därför kommer tillbaka till oss varmare än när vi skickade ut det, kunde vi använda för att skapa 180 gigawattimmar fjärrvärme. Det motsvarar 17 000 lägenheter.

Restvärmen från datahallar och andra verksamheter motsvarar fortfarande en liten del av vår totala värmeproduktion, men det växer stadigt. Tack vare vår återvinning kan allt fler energislukande datahallar bli gröna. Läs mer om det på sida 53.

Förnybara bränslen

Förnybara rester från skogen och industrin, som flis, olivkärnor och bioolja, är bra för klimatet eftersom energin är förnybar och den koldioxid som släpps ut binds i ny biomassa i minst samma takt. Och det är bra för vårt mål om resurseffektivitet, eftersom det är material som inte har så många andra användningsområden. Biobränslen stod för 3 100 gigawattimmar värme och el, tillräckligt mycket fjärrvärme för 228 000 lägenheter.

En svårighet med skogsbränslen är att uttagen kan utarma skogen om inte näringsämnen återförs. Läs mer om hur vi arbetar med det på sida 57. Vissa bränslen kommer även från delar av världen där det finns utmaningar med korruption och brott mot mänskliga rättigheter, eller där skog avverkas på icke hållbara sätt.

2015 blev vi som Europas första energibolag certifierade enligt Forest Stewardship Councils (FSC®) standard för spårbarhet (Chain of Custody Standard), licensnummer FSC-C126045. Det innebär att FSC® varje år gör en revision där vi måste visa att vårt skogsbränsle är hållbart. Vårt mål är att en allt högre andel av vårt skogsbränsle ska komma från FSC®-certifierade skogsbruk och att 100 procent av skogsbränslet ska uppfylla kraven för FSC®:s standard Controlled Wood, PEFC eller motsvarande, liksom självklart vår uppförandekod för leverantörer. Under år 2018 nådde vi 22 (24) respektive 99,9 (96,5) procent. Minskningen av certifierat bränsle berodde på den exceptionella brist-situationen på skogsbränsle i Baltikum, se nästa sida.

Europas första FSC®-certifierade energibolag

Vi är också medlemmar i Global Forest & Trade Network, ett nätverk inom Världsnaturfonden WWF som innebär att vi åtar oss att höja andelen FSC®-certifierat bränsle. De biooljor vi använder möter svensk hållbarhetslagstiftning och är restprodukter som i huvudsak kommer från industriproduktion i Europa.

Två andra viktiga källor till förnybar energi är den naturliga värmen i Lilla Värtans sjövatten och den ursprungsmärkta, förnybara elektriciteten som driver bland annat våra värmepumpar.

Fossila bränslen

Vi kommer fasa ut det sista kolet, men vi har fortfarande ett koleldat kraftvärmeverk och kol som reservbränsle i vårt biokraftvärmeverk i Värtan. Dessutom använder vi fossila oljor dels för att starta och stoppa vissa anläggningar, dels i anläggningar som vi främst använder när det är riktigt kallt. Tillsammans gav det 1 700 gigawatt-timmar värme och el, där värmen motsvarar årsförbrukningen för 113 000 lägenheter.

Andelen energi från fossila bränslen ökade tyvärr något under år 2018 jämfört med föregående år. Det berodde på en exceptionell bristsituation för förnybara skogsbränslen, orsakad av extremt blött väder i Baltikum. Situationen klassades som force majeure av myndigheterna och trots att vi lyckades säkra stora leveranser av biobränsle från både södra Afrika och Sydamerika behövde vi anpassa vår produktionsmix för att kunna värma stockholmarna.

Under år 2018 har vi lagt stor kraft på att se över vår bränsleförsörjningsstrategi för att kunna hantera liknande bristsituationer framåt.

Genom vår ena ägare Fortum är vi medlemmar i nätverket Better Coal. Fram till dess att vi har fasat ut kolet ska det kol som vi köper in vara producerat utifrån Better Coals krav på arbetsmiljö och säkerhet.

Läs mer detaljer om våra energikällor i GRI-noterna på sida 157.

Forskningsprogram för hållbar lagring av biobränsle

Vid lagring av biobränslen startar kemiska processer, som bland annat gör att uppemot en femtedel av bränslets energivärde förloras över tid. Förutom förlust av omfattande ekonomiska värden och resurser, ger detta stora utsläpp av växthusgaser samt viss brandrisk och arbetsmiljöproblematik.

Stockholm Exergi genomförde år 2017 ett testprogram för olika metoder att begränsa de här processerna. Under 2018 tog vi det vidare till ett forskningsprogram med deltagare från akademi och industri.

Bränslen från hela världen

Merparten av våra energikällor är lokala. Men vi importerar även bränslen med ursprung långt från stockholmarnas vardagsrum. Det är viktigt för att alltid kunna säkra tillgång till rätt energikällor. Vissa typer av bränslen finns helt enkelt inte i tillräcklig mängd, eller inte alls, i närområdet. Självklart ställer detta extra höga krav på vår granskningsprocess (se sida 58). Långväga bränsletransporter medför såklart även en viss klimatpåverkan, som vi beräknar och utvärderar.



Avloppsslam för ett förbättrat kretslopp

Tillsammans med ett antal aktörer utvecklar Stockholm Exergi metoder för att behandla avloppsslam. Det bildas i stora mängder i reningsverk efter att avloppsvatten har renats, rötats till biogas och avvattnats. Det innehåller önskade och ändliga ämnen, men även alltför höga koncentrationer av miljögifter och tungmetaller som inte bör bli kvar i samhällets kretslopp.

Under 2018 intensifierade vi arbetet med att utveckla behandlingsmetoder i våra kraftvärmeverk, med målet att kunna erbjuda:

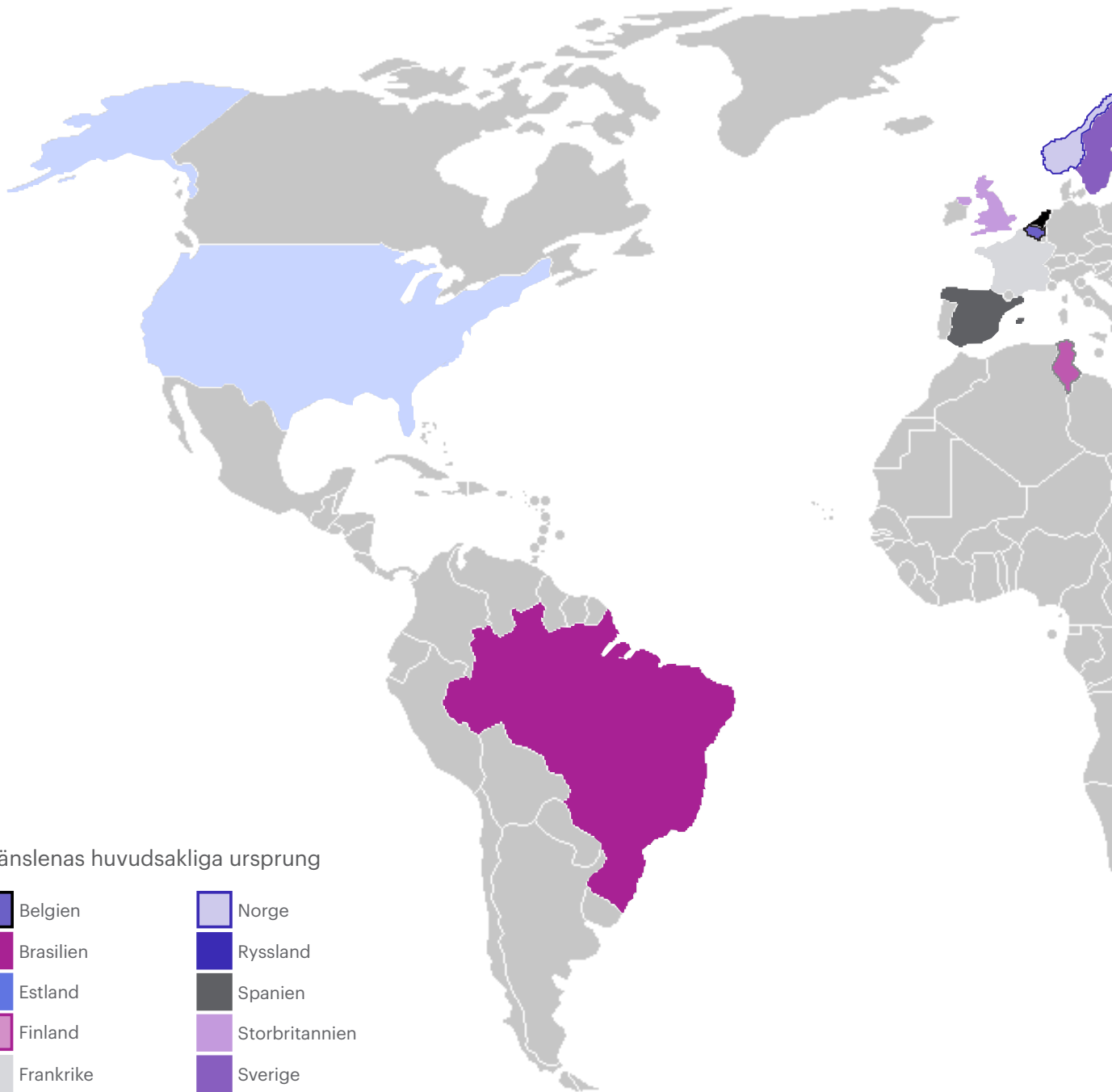
- Recirkulation av önskade och ändliga ämnen (främst fosfor till jord- och skogsbruk).
- Koncentrering och omhändertagande av tungmetaller.
- Destruering av ämnen som annars blir kvar i samhällets kretslopp: läkemedelsrester, högfluorerade ämnen (pfas), (mikro)plaster, multiresistenta organismer, polymerrester, bekämpningsmedel, miljöfarliga insatsvaror samt mikro- och makroskräp.

Returträflis för att hushålla med naturresurser

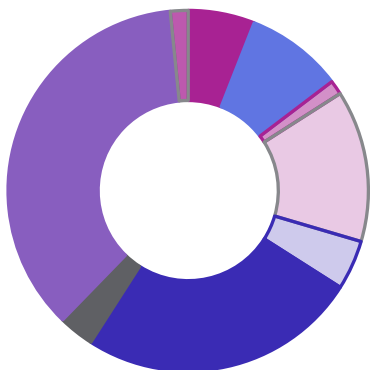
Stockholm Exergi strävar alltid efter att minimera användningen av resurser i vår produktion. Därför vill vi kunna använda så kallat returträ (RT-flis) som bränsle i biokraftvärmeverket i Värtan, utöver förnybart skogsbränsle som vi använder idag.

RT-flis består av återvunnet trämaterial, framförallt från bygg- och rivningsavfall. Om vi kan ersätta en del av vårt skogsbränsle med returträ kan vi alltså använda mindre primära naturresurser. Eftersom RT-flis dessutom är torrare och har högre energiinnehåll per ton än det skogsflis som vi använder i våra biokraftvärmeverk idag, kan vi dessutom minska antalet transporter.

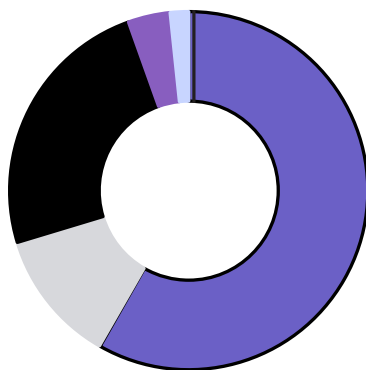
Vi skickade under år 2018 in en miljötillståndsansökan för att få börja använda RT-flis.



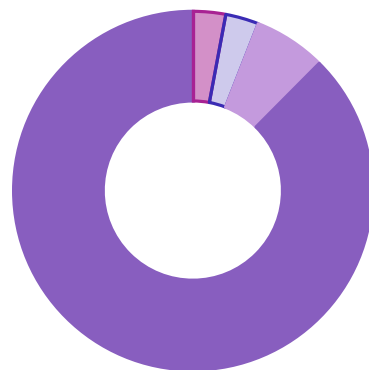
Fasta biobränslen



Flytande biobränslen

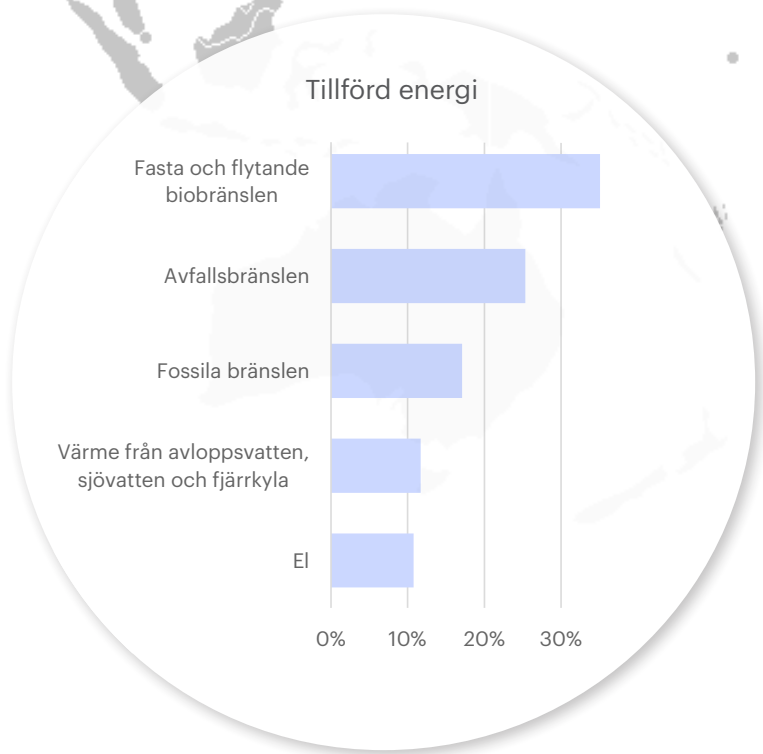
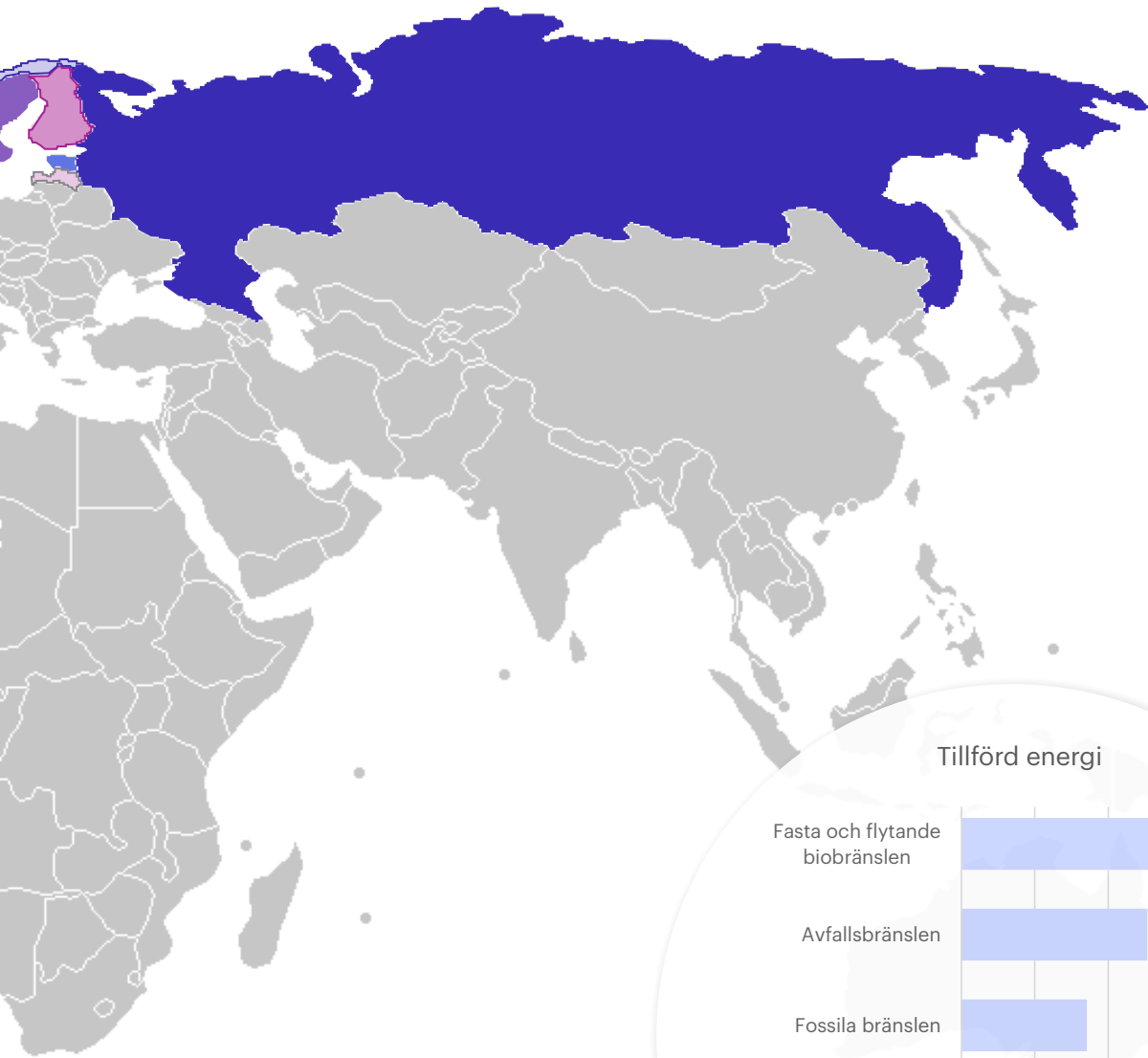


Avfallsbränseln



Fossila

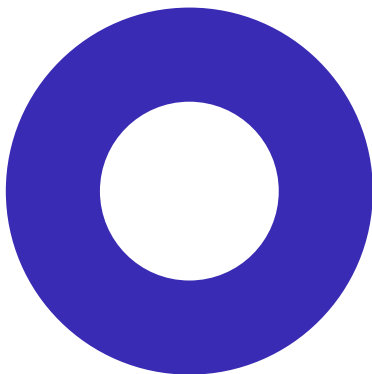




olja



Kol



Stapelldiagrammet ovan visar vår tillförda energi: 58 procent kommer från fasta och flytande bibränslen samt avfallsbränslen medan 17 procent kommer från bränslen som är fossila.

Cirkeldiagrammen till vänster illustrerar varifrån våra bränslen har köpts in samt hur stor andel av respektive bränsleslag som kommer från ett specifikt land.

En försumbar mängd flytande bibränslen kommer från Danmark och en mycket liten del fasta bibränslen kommer från Storbritannien. Utöver det kommer en försumbar mängd avfallsbränslen från Irland. Dessa tre länder syns därför inte i diagrammen för respektive bränsleslag.

Den fossila oljan är producerad i Sverige, men råoljan kommer från andra delar av världen. Hur fördelningen ser ut mellan olika länder saknar vi uppgift om.

På väg mot klimatneutral energi

Runt 89 procent av vår globala klimatpåverkan kommer från vår egen produktion av fjärrvärme, fjärrkyla och el, framförallt värme eftersom det är vår dominerande energiform. De senaste 20 åren har vi mer än halverat utsläppen per kvadratmeter som vi värmer. År 2030 ska vår energiproduktion vara helt klimatneutral, och vi arbetar redan idag med lösningar för att nå ännu längre och göra Stockholm till en kolsänka, där vi tvättar atmosfären på koldioxid. Läs om det på nästa uppslag.

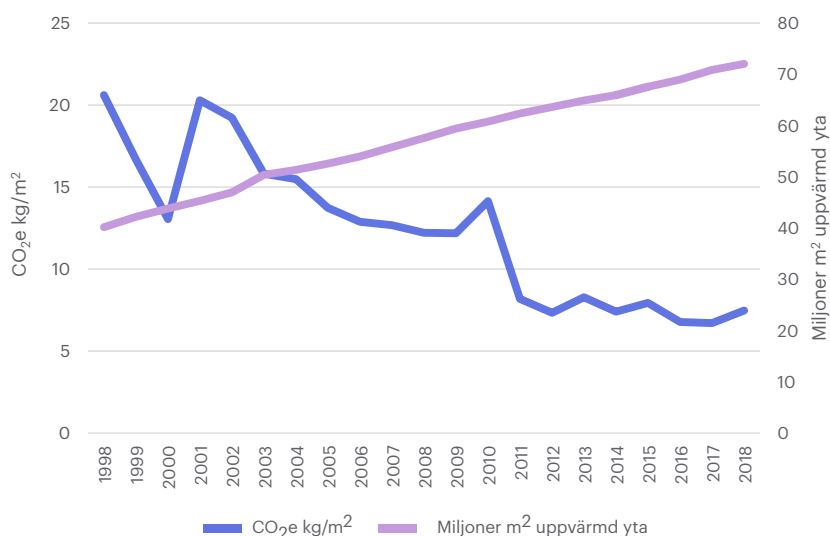
Vår egen klimatpåverkan

Våra utsläpp av växthusgaser idag kommer framförallt från två källor. Dels har vi fortfarande ett kolbaserat kraftvärmeverk i Värtan och dels finns det fortfarande fossil plast i avfallet som kommer till oss. Under år 2018 fattade vi beslut

om att gå vidare med projekteringen av en helt ny kraftvärmeanläggning i Lövsta, som ska kunna ersätta bland annat kolet (se sida 36). Vi projekterar även för en sorteringsanläggning i Brista som ska kunna ta hand om 140 000 ton hushållsavfall per år och sortera ut plast, metall och organiskt avfall (se sida 52).

Våra växthusgasutsläpp uppgick år 2018 till 72 (61) gram CO₂e (koldioxidekvivalenter) per kilowattimme fjärrvärme vi levererade.* De totala utsläppen från hela vår egen produktion uppgick till 917 (842) tusen ton CO₂e. Försämringen jämfört med föregående år berodde på en exceptionell bristsituation på förnybart skogsbränsle under vintern. Stockholm Exergis totala utsläpp av växthusgaser har hittills minskat med 43 procent i förhållande till basåret 2010 (se sida 158).

Utsläpp av CO₂e från fjärrvärmeproduktionen per uppvärmd fastighetsyta



Under de senaste 20 åren har uppvärmd yta för fastigheter som är anslutna till fjärrvärme ökat med nästan det dubbla. Samtidigt har fjärrvärmeproduktionens utsläpp minskat med 35%, vilket gör att utsläppet per uppvärmd fastighetsyta har minskat med 64%. Detta tillsammans med att fastigheters och verksamheters egna energi-effektiviseringar samt ersättning av deras tidigare värmeproduktion är förklaringen till att utsläppen från uppvärmning i Stockholm kunnat minska kraftigt.

* Om hänsyn tas till särskilda avtal, så kallad residualmix är motsvarande nyckeltal 77 g CO₂e/kWh.

Vi klimatkompenserar alla våra utsläpp från fossila bränslen genom att finansiera projekt som minskar de globala utsläppen lika mycket. Vi väljer enbart sådana projekt som inte hade blivit av utan stöd, eftersom vi vill veta att vi verkligen gör skillnad.

Alla projekt som vi stödjer omfattas av FN-systemens regelverk eller ingår i den så kallade frivilligmarknaden (som också stöds av den globala miljörelsen, exempelvis Gold Standard). Vi väljer projekt för förnybar energi och minskade utsläpp. Många projekt skyddar dessutom biologiskt värdefull natur och bidrar till social utveckling, eller gör att grön teknik sprids snabbare.

Läs mer om våra aktuella projekt på stockholmexergi.se

Vår elproduktion möjliggör mer förnybar el

Stockholm Exergis största anläggningar producerar elektricitet och värme på samma gång, så kallad kraftvärme. Den uppenbara fördelen är att vi kan utnyttja nästan hela energiinnehållet i våra bränslen. Men det finns fler nyttor, för oss och för samhället.

Våra kraftvärmeverk är flexibla och kan producera endera både el och värme eller bara värme. Vi har även storskaliga värmepumpar som tvärtom använder el för att göra fjärrvärme och fjärrkyla. Vi har dessutom möjlighet att lagra värme och kyla i våra energilager.

Den här flexibiliteten gör att vi kan gå från att vara en nettokonsument av el när tillgången på exempelvis sol- och vindkraft är god, till att nettoproducera el under kalla, vindstilla vinternätter.

Det är bra för vår ekonomi och det är bra för samhället, eftersom vi balanserar elsystemet, vilket gör det möjligt att bygga mer förnybar och väderberoende elproduktion. I takt med att kärnkraften avvecklas blir kraftvärmens ännu viktigare för elförsörjningen.

Konkurrerar ut fossilkraft

En annan klimatnytta med vår elproduktion är att vi konkurrerar ut fossil kraftproduktion i norra Europa. Elnäten är nämligen sammankopplade och när vi producerar ett överskott av el i Sverige exporterar vi och när vi har ett underskott importerar vi.

Mer än hälften av den svenska elproduktionen är beroende av vädret, endera omedelbart som sol- och vindkraft eller mellan torra och våta år som vattenkraft. Det skiljer sig från hur det ser ut hos många nordeuropeiska grannar, som ännu producerar betydande delar av sin el med hjälp av kol och naturgas och kan styra produktionen helt utifrån efterfrågan. De producerar dessutom ofta i kraftverk där ångan efter turbinen inte används för fjärrvärme utan kyls bort, så att en mindre del av bränslets energi kommer till nytta.

Det här innebär att för varje megawattimme el som vi producerar hos oss konkurrerar vi ut en megawattimme fossilkraft i ett grannland.

Klimatneutral värme

Trots att vi klimatkompenserar för alla våra utsläpp från fossila bränslen som kol och olja har vi många kunder som vill minska sitt klimatavtryck ännu ett steg. De kan välja tilläggsprodukten Klimatneutral värme.

För att en produkt ska vara helt klimatneutral måste all klimatpåverkan, i hela livscykeln, antingen upphöra eller kompenseras. För att skapa värme krävs det mer än själva bränslet. Vi måste även tillverka maskiner och byggnader, transportera utrustning och mycket mer. Till och med solenergi har en viss klimatpåverkan, eftersom solpanelerna ska tillverkas, transporteras och installeras.

Dessutom innehåller avfallet som kommer till oss fortfarande stora mängder plast, som tillverkas av fossil olja. Plasten har självklart inte producerats för att slutligen eldas av oss, men den ger ändå upphov till utsläpp av växthusgaser vid förbränning.

Under år 2018 valde flera stora kunder att teckna Klimatneutral värme. Se sida 22.

Koldioxidekvivalenter eller CO₂e är ett smidigt mått på utsläpp av växthusgaser som tar hänsyn till att alla gaser påverkar klimatet olika mycket.

Ett enkelt exempel:

1 ton metan har lika stor klimateffekt som 28 ton koldioxid och räknas därför som 28 ton CO₂e.

Så skulle Stockholm bli en kolsänka

För att klara Parisavtalets mål om att begränsa den globala uppvärmningen väl under 2 grader kommer det inte räcka med att minska utsläppen av fossila växthusgaser. Dessutom krävs åtgärder för så kallade negativa utsläpp, att på olika sätt ta koldioxid ur atmosfären och binda den för lång tid. Vi jobbar med två sådana tekniker. Målet: att du som stockholmare ska kunna ta en varm dusch och veta att du samtidigt tvättar atmosfären på koldioxid.

Klimatpanelens slutsats: kolsänkor nödvändiga

Kolsänkor behövs dels eftersom länder med större beroende av fossila bränslen inte klarar en tillräckligt snabb omställning, dels eftersom utvecklingsländerna behöver utrymme för att kunna öka sin välfärd.

När FN:s klimatpanel IPCC släppte sin uppmärksammade rapport SR 1.5 i oktober 2018 visade den att det inte räcker med minskade utsläpp för att klara Parisavtalet. Samtliga 116 framgångsrika scenarier kräver dessutom åtgärder som minskar koncentrationerna av växthusgaser i atmosfären genom så kallade negativa utsläpp.

IPCC framhåller sju sätt att uppnå negativa utsläpp varav tre har relevans för Stockholm Exergis verksamhet: hållbart skogsbruk, biokol och BECCS (förkortningen står för bio energy carbon capture and storage, insamling och lagring av koldioxid från bioenergi).

I Sverige finns sedan länge en tradition av hållbart skogsbruk och vi har som mål att allt vårt skogsbränsle oavsett ursprung ska uppfylla högt ställda hållbarhetskrav. Se mer om det på sida 39.

För att göra Stockholm till en kolsänka arbetar vi med två olika tekniker, biokol och BECCS, som har det gemensamt att de utnyttjar processen där växter och träd binder koldioxid från atmosfären då de växer.

Idag saknas statliga styrmedel som gör det ekonomiskt möjligt för Stockholm Exergi att investera i BECCS, men en statlig utredning som bland annat ser på den möjligheten ska slutföras under år 2019. Dessutom finns det ett växande intresse från våra kunder för att kunna köpa klimatpositiv värme.

Biokol: en jordförbättrare som dessutom binder koldioxid

Biokol är ett ämne med flera fantastiska egenskaper, inte minst att det tar hundratals år att bryta ner och att det binder vatten och näringsämnen i jorden.

Biokol skapas genom att man upphettar exempelvis trädgårdsavfall i en nästan syrefri miljö. Processen kallas pyrolys och syrebristen gör att bara ungefär hälften av energin omvandlas till värme, medan resten binds som biokol.

Den positiva effekten för klimatet kommer av att träd och växter tar koldioxid från atmosfären när de växer. Eftersom en del av det binds som biokol, som bryts ner mycket långsammare, tar vi mer koldioxid från atmosfären än vi släpper ut.

År 2017 invigde vi en pilotanläggning som ägs och drivs av Stockholm Vatten och Avfall. Den visar att tekniken fungerar, men vi har en ambition om att kunna göra det i industriell skala. Då krävs det anläggningar av en helt annan

storlek och konstruktion och vi behöver lösa tre utmaningar: tillgång till råvaror, teknik som fungerar i stor skala och efterfrågan.

Råvaror som finns i mängder

Stockholmarnas trädgårdsavfall, som används i pilotanläggningen, räcker inte ensamt för att skapa biokol i stor skala, året runt och dygnet runt. Därför har vi sjuösatt ett forskningsprogram tillsammans med KTH, SLU Uppsala och Stockholm Vatten och Avfall där vi utvärderar och testar flera alternativa råvaror. Hittills är det stallgödsel, torv och trädgårdsavfall som är mest lovande.



Teknik som fungerar i stor skala

Vi har färdigställt en förstudie av en anläggning ungefär 20 gånger större än pilotanläggningen. Den skulle kunna producera i storleksordningen 5 000 ton biokol per år, från 25 000 ton trädgårdsavfall och stallgödsel. Det skulle ge en kolsänka motsvarande 10 000 ton koldioxid, vilket vore som att ta bort 5 700 dieslbilar ur trafiken.

Parallellt med detta har vi etablerat ett forskningssamarbete om en riktigt stor anläggning, baserad på helt annan teknik, mer lik den vi använder i våra stora biokraftvärmeverk.

Efterfrågan på biokol och klimatpositiv värme

Utöver statliga styrmedel eller kunder som vill köpa klimatpositiv värme är det viktigt att hitta en efterfrågan på slutprodukten biokol. Dels har materialet fantastiska egenskaper som vi inte vill ska slösas bort. Dels behövs det för att det ska vara finansiellt hållbart att producera värme med pyrolys istället för vanlig teknik, eftersom man bara får ut ungefär hälften så mycket energi.

Tillsammans med olika samarbetspartners undersöker vi möjligheter och efterfrågan på biokol som konstruktionsmaterial i byggindustrin, som jordförbättring i åkerbruk och parker, som inblandning i djurfoder och för filtrering och rening. Stockholms stads olika förvaltningar är redan intresserade och vi har fått positiv respons från både lantbruks- och filterindustrin.

BECCS: från skorsten till underjord, för alltid

BECCS (bio energy carbon capture and storage, insamling och lagring av koldioxid från bioenergi) är en teknikfamilj för att fånga koldioxid i skorstenar och återföra den permanent till jordskorpan.

Vi genomför en förstudie om förutsättningarna för att utrusta både befintliga och framtida kraftvärmeverk med tekniken. Potentialen är ungefär två miljoner ton koldioxid per år i Storstockholm, för en kostnad på cirka 1 000 kronor per ton. Det är stora pengar, men samhällsekonomiskt lönsamt och fullt möjligt, med rätt styrmedel.

BECCS är inte ett alternativ till vårt mål om att fasa ut fossila bränslen, utan en möjlighet att på sikt gå ännu längre genom att skapa en koldioxidsänka.

Energi som inte tär på jordens ändliga resurser

Mänskligheten använder mer av jordens ändliga resurser än vår planet klarar av. Enligt forskarnätverket Global Footprint Network lever svenskarna som om vi hade tillgång till fyra jordklot, mätt i vårt ekologiska fotavtryck, en sammanvägning av både klimatavtryck och annan påverkan på jordens begränsade resurser och biologiska mångfald.

Vi vill bidra till en planet som räcker åt alla. Det gör vi genom att vi i första hand använder restvärme, i andra hand avfallsbränslen och andra restprodukter som inte kan återvinnas på annat sätt och i tredje hand förnybara restprodukter från skogsindustrin.

Ett centralt mått för oss är den så kallade primärenergifaktorn för vår fjärrvärme. Primärenergi är den energi som finns som naturresurs innan den har omvandlats av människan. Träd i skogen, vattenkraft, kol och olja är exempel på primärenergi.

Vår primärenergifaktor för fjärrvärmen år 2018 var 0,16 (0,14). Det innebär att vi använde 0,16 kilowattimmar primärenergi för varje kilowattimme värme som vi levererade till våra kunder. Den här faktorn påverkas, som mycket annat, av vädret och andra tillfälliga faktorer. Därför kan den variera från säsong till säsong. Men långsiktigt ska den minska för att vi ska nå vårt mål om att vara resursneutrala år 2030.

Utöver bränslen använder vi även stora mängder kemikalier i vår verksamhet, främst för att rena rökgaser och vatten. Vi arbetar kontinuerligt med att trimma utrustningen för att minska förbrukningen.

Läs mer om vår resursanvändning i noten om materialanvändning på sida 156.



"Du hittar storheten i energin om du bara är dig själv"
Sara Frick Tegenmark

Därför gör vi energi av avfall

I större delen av världen hamnar soppsåarna på hög. I Sverige är det förbjudet. Vi minskar både växthusgaserna och miljögifterna i naturen genom att bränna avfallet för att skapa el och värme istället. Det är ett bra komplement till materialåtervinning, men vi arbetar för att en allt större del av stockholmarnas avfall ska sorteras och bli till nya, användbara material.

För några decennier sedan lade vi i Sverige det mesta av vårt avfall på soptippar, deponier. År 2002 infördes ett långtgående deponiförbud, av goda skäl. Även EU har beslutat att sopbergens tid är förbi, men omställningen kommer ta lång tid. I de flesta EU-länder lägger man fortfarande soporna på hög. Det handlar om stora högar, i storleksordningen 100 miljoner ton per år.

Deponering är det sämsta möjliga sättet att ta hand om avfall, av tre viktiga skäl. I soptippar där organiskt material deponeras skapas den aggressiva växthusgasen metan, som är 28 gånger kraftigare än koldioxid. Dessutom innehåller avfall tungmetaller och andra miljögifter, som kan förgifta grundvatten och sjöar om det läcker ut. Slutligen innebär deponering i de allra flesta fall att avfallets potential som återvunnen råvara eller energi inte tas till vara.

Om deponi är det sämsta möjliga så är det bästa såklart att aldrig skapa avfallet från första början. Däremellan finns det flera olika sätt att ta hand om avfallet där energiåtervinning enbart är en av flera möjligheter. Den så kallade avfallstrappan visar en hierarki mellan olika metoder.



Klimatet tjänar på varje steg vi kan flytta uppåt på trappan. Dessutom är det resursslöseri att inte ta vara på saker, material och energi som redan har skapats en gång.

Avfallsförbränning fungerar som samhällets njurar

Vi skapar inte bara värme och el i våra avfallsanläggningar. Vi ser också till att tungmetaller och andra farliga ämnen inte hamnar i naturen eller i nya produkter.

Redan när vi eldar avfallet brinner många giftiga och miljöfarliga organiska ämnen upp. Det som inte brinner upp, som tungmetaller, renar vi i flera steg där vi lyckas fånga allt utom en

mycket liten andel. Våra reningsanläggningar tar faktiskt lika stor plats som själva pannorna. På så sätt kan man säga att våra anläggningar fungerar som samhällets njurar genom att farliga ämnen plockas bort från kretsloppet.

Funktionen som njurar kommer på lång sikt att bli allt viktigare. I takt med att samhället blir bättre på att sortera och materialåtervinna, kommer nämligen våra avfallsbaserade bränslen i allt högre grad bestå av sådant som inte kan eller bör återanvändas.



Sverige behöver bli bättre på återvinning

Sverige är ett av världens bästa länder på att hantera avfall. Det beror på att vi är riktigt bra på att sortera och återvinna både material och energi. Det är nåt vi alla bidrar till och ska vara stolta över.

Men vi behöver bli bättre, inte minst på att sortera ut och återvinna fossila plaster. En kartläggning som vi genomförde tillsammans med Stockholms stad under år 2017 visade att enbart 15 procent av hushållens plastförpackningar sorterades ut.

Dessutom finns det tekniska utmaningar med att återvinna en del av det som sorteras, exempelvis när en förpackning består av många olika sorters plast. Därför går inte all plast som sorteras ut att materialåtervinna idag.

I samma utredning analyserade vi effektiviteten i olika möjliga åtgärder för att minska utsläppen från plast. Den viktigaste åtgärden är att minska användningen av fossil plast överhuvudtaget. Men det finns också stora möjligheter med att eftersortera avfallet maskinellt.

Därför arbetar vi för att kunna etablera en storskalig sorteringsanläggning vid Bristaverket, med kapacitet för 140 000 ton hushållsavfall per år. Där vill vi kunna sortera ut plast, metall och organiskt avfall så att de kan materialåtervinnas respektive rötas till biogas.

Tekniken som vi projekterar bygger på ljusdetektorer som kan särskilja olika sorters material, även i helt osorterat material. Potentiellt skulle det kunna öka mängden materialåtervinning flerfaldigt.

Vi behöver samarbeta över nationsgränserna

Idag tar vi det för givet att konsumtionsprodukter flödar över nationsgränser. Det som till slut blir avfall i Sverige kan ha tillverkats i ett annat land, baserat på komponenter från ett tredje och

råvaror från ett fjärde. Ofta är kedjorna än mer komplexa. På samma sätt som globaliseringen har gjort det självklart att samarbeta om produktion utifrån våra lokala förutsättningar behöver vi hjälpas åt över nationsgränserna även med att hantera resten av kretsloppet.

Många av våra grannländer har inte lika goda förutsättningar som vi för att ta hand om sitt avfall. De har kanske inte fjärrvärme eller våra system för att sortera och återvinna hushållssopor. Det kommer ta tid för dem att bygga upp dessa system och till dess hamnar miljontals ton sopor på stora deponier. Vi i Sverige har möjlighet att hjälpa dem.

För varje ton avfall som vi behandlar hos oss istället för att de deponeras i sitt hemland minskar de globala fossila utsläppen med mellan 290 och 570 kilogram koldioxid. Minskningen kommer från tre källor: vi undviker utsläpp från deponier, vi ersätter fossila bränslen i den svenska fjärrvärmens och vi producerar el, som konkurrerar ut fossil elkraft i norra Europa.

I vissa länder är alternativet inte deponi utan kraftproduktion. Även då finns det stora fördelar med att vi hjälper till med hanteringen, eftersom vi använder en mycket större del av energiinnehållet då vi producerar både fjärrvärme och el ur samma mängd avfall.

Självklart gäller samma sak i andra länder som här hemma, att avfallet i första hand bör sorteras och materialåtervinnas. Det avfallsbränsle som vi importerar är inte heller hushållssopor utan framförallt sådant som inte gick att materialåtervinna.

Stockholm Exergi använder framförallt avfall från Storstockholm i våra anläggningar idag. Det är vår högsta prioritet, eftersom vårt lokala avfallssystem är beroende av oss. Men när vi har tillräckligt stor kapacitet kan vi även exportera våra behandlingstjänster till andra europeiska länder.

Värmeåtervinning gör datahallar gröna

Sedan år 2014 köper vi överskottsvärme från verksamheter som ligger i närheten av vårt fjärrvärmenät. Vi betalar marknadspris för att det ska löna sig för stadsnära verksamhet att ta vara på energi som annars skulle ha gått förlorad. Vi kallar det Öppen Fjärrvärme och år 2018 passerade vi milstolpen 100 GWh återvunnen energi.

Fryspizzan och slösurfandet värmer grannens duschvatten

De två vanligaste verksamheterna som återvinner överskottsvärme med hjälp av Öppen Fjärrvärme är livsmedelsbutiker och datahallar.

I en matbutik är det anläggningarna för kyl och frys som avger värdefull överskottsvärme. Moderna anläggningar går att koppla direkt till vårt fjärrvärme- eller fjärrkylanät.

I en datahall finns mängder av servrar som alstrar värme och därför behöver kylas. Ofta gör man det genom att installera en kylmaskin och transportera överskottsvärmen till ett kyltorn där man fläktar bort den. Genom att istället kyla datahallen med hjälp av en eller flera värmepumpar kopplade till fjärrvärmenätet kan vi istället använda överskottsvärmen för att värma Stockholm.



100 GWh

Så mycket värme återvanns genom Öppen Fjärrvärme 2018.

Öppen Fjärrvärme skulle kunna värma Mora

Under år 2018 passerade vi milstolpen 100 GWh återvunnen värme i Öppen Fjärrvärme. Det är lika mycket som krävs för att värma 9 600 lägenheter, eller hela fjärrvärmens i exempelvis Mora kommun.

En stor del av ökningen kommer från att existerande kunder kontinuerligt ökar sin last. Dessutom tog H&M i drift sitt nya datacenter, det första i världen som har designats för värmeåtervinning från början.

På sikt tror vi att värmeåtervinning från datahallar har potential att kunna stå för tio procent av Stockholms uppvärmning.

Stockholm Data Parks ska locka klimatsmarta datahallar

Sedan januari 2017 har vi ett etablerat samarbete med Stockholms stad, Ellevio, Stokab och Invest Stockholm som vi kallar Stockholm Data Parks. Tillsammans vill vi attrahera storskaliga datahallsinvesteringar och göra Stockholm till framtidens centrum för en hållbar datahallsindustri, där vi återvinner hallarnas restvärme i fjärrvärmennätet.

Tillsammans kan vi erbjuda allting som behövs för att bygga stora, hållbara datacenter: förberedd mark, förnybar och pålitlig el, snabbt fibernät och möjlighet att återvinna restvärmen. Vi har långt gångna processer med olika datahallsaktörer för att etablera datacenter på alla Stockholm Data Parks tomter i Kista.

Stockholm Data Parks har redan bidragit till att etablera Stockholm som ett centrum för gröna datahallar. I mars stod initiativet värd för den internationella Energy Smart-konferensen med deltagare från över 30 länder och internationella utbildningsleverantörer har nu börjat välja Stockholm som plats för sina utbildningar.

I maj tilldelades initiativet priset Boosting the capital från Stockholms Handelskammare. Priset uppmärksammar initiativ som bidragit till att göra huvudstadsregionen mer innovativ, inkluderande och utåtriktad.



Miljöpåverkan och störningar

Energiproduktion kan medföra andra utsläpp, miljöstörningar och störningar i närmiljön, utöver utsläpp av växthusgaser. Det ställer stora krav på vår rening och kontroll, inte minst i anläggningar som ska hantera samhällets stora ström av avfall.

Vi har ett ledningssystem för miljö som är certifierat enligt ISO 14001 och vi arbetar förebyggande för att minimera risker. Alla anställda måste gå igenom en grundläggande hållbarhetsutbildning.

Det operativa miljöarbetet drivs av miljöcontrollers för våra anläggningar. Gemensamma frågor drivs av ett miljöteam som består av miljöcontrollers för våra anläggningar tillsammans med miljöspecialister.

Under året har vi arbetat proaktivt med att förbättra vårt arbete på området. Bland annat har det lett till högre rapportering och minskade mörkertal.

Vi har även genomfört ett projekt där vi har analyserat alla miljöstörningar, tillbud och observationer under åren 2015-2017 för att identifiera prioriterade incidenttyper och ta fram miljöförbättrande handlingsplaner. Planerna inkluderar åtgärder såsom specifik kompetenshöjning, förändrade ansvarsfördelningar och rutiner och tekniska utredningar. Vi förväntar oss att börja se resultat under år 2019.

Utsläpp till luft och vatten

Genom avancerad rening och löpande uppföljning begränsar vi utsläppen. Bland de viktigaste ämnena som vi renar ur våra rökgaser finns kväveoxider och svaveldioxid, som annars bidrar till övergödning och försurning, stoft som kan medföra hälsorisker samt tungmetaller och dioxiner som annars är giftiga för både människor och miljö. För våra utsläpp till vatten reglerar våra miljö-tillstånd bland annat ammonium, kvicksilver, kadmium och koppar. De olika utsläppen till luft ligger relativt stabilt från år till år med mindre variationer. Utsläpp som beräknas utifrån enstaka mätningar kan variera mer. Under 2018 har dock utsläppen av svaveldioxid ökat på grund av en ökad användning av fossila oljor som en följd av bristen på biobränsle.

Läs mer i noten om utsläpp till luft på sida 159 och i miljörapporterna för våra enskilda anläggningar.

Miljöstörningar

Vi hade 10 (14) större miljöstörningar under året. Vi sänkte antalet jämfört med föregående år, men vi nådde inte våra mål på sju stycken.

Vi är mycket glada över att våra insatser med leverantördialoger, utbildning och förebyggande underhåll för att förhindra oljeläckage har gett resultatet noll betydande sådana störningar.

Reningen tar lika stor plats i våra anläggningar för avfallsbaserade bränslen som själva pannorna där vi producerar värmen.

Vi hade tre läckage av köldmedier, samma nivå som föregående år.

Fem överskridanden av utsläpp av begränsningsvärden enligt Förordningen om stora förbränningsanläggningar (2013:252) och Förordningen om förbränning av avfall (2013:253) skedde 2018. Fyra överskridanden var utsläpp till luft och ett till vatten.

Vi hade tyvärr två utsläpp till mark och vatten, vilket är en försämring. Den ena var ett utsläpp av slam som krävde sanering. Störningarna hade olika grundorsaker och handlingsplaner har implementerats.

Vi inkluderar bränder och explosioner med risk för betydande miljöpåverkan i vårt mål om miljöstörningar. Under året skedde det inte några sådana bränder eller explosioner. Det inträffade totalt 16 mindre brandincidenter och en mindre explosion som alla hanterades av egen personal. Vid ett tillfälle tillkallades räddningstjänsten på grund av rökutveckling i ett hisschakt. Det var ungefär samma nivå som föregående år.

Läs mer i noten om miljöstörningar på sida 160.

Klagomål från grannar

Under året inkom 10 klagomål från närboende där vi orsakat olägenheter. Den vanligaste orsaken till klagomål var buller och lukt. Vid klagomål utreds händelsen för att fastställa orsaken och möjliggöra åtgärd.

Askan, från problem till resurs

Större delen av avfallet från vår verksamhet består av aska. Sedan år 2017 genomför vi ett pilotprojekt för att utveckla en ny metod för att ta bättre vara på askan från biobränslen.

En liten del av askan från våra stora kraftvärmeverk, 8 procent, innehåller tungmetaller och andra farliga ämnen som gör att den inte går att återanvända. Det är exempelvis ämnen från samhällets avfall som därmed inte hamnar i naturen eller i nya produkter. Vi ser till att den här askan hamnar på godkända deponier, där den stabiliseras och kapslas in.

Resten av askan går att återanvända. Traditionellt har den använts som konstruktions- och täckmaterial på deponier och det är även så som vår aska används idag.

Bioaska tillbaka till kretsloppet

Delar av askan, som kommer från förnybart biobränsle från skogen, innehållet näring, även efter att vi har använt den för att producera energi. Därför gör den större nytta om vi lyckas återföra den till skogen än om den läggs på deponier.

Ett stort hinder hittills har varit att askan är svår att hantera. Den måste blötas och ligga på upplag en tid för att härda, sen krossas och köras vidare med särskilda transporter. Logistiken är dyr och krånglig både för oss och för de skogsägare som ska vilja ta emot och sprida askan.

Därför inledde vi under år 2017 ett samarbetsprojekt med Svensk Skogsgödsling och danska energiföretaget HOFOR, delfinansierat av Energimyndigheten.



Tillsammans har vi tagit fram en teknisk lösning, där vi granulerar askan till små kulor direkt vid kraftvärmeverket. De blir lättare att hantera och ska gå att sprida i skogen med vanliga skogsmaskiner.

I projektet ska vi under fem år göra det här i stor skala för att både utvärdera det tekniskt och utveckla en fungerande logistikkedja och marknad, hela vägen från våra verk till skogsägarna.

Våren 2018 levererades anläggningen till vårt kraftvärmeverk i Värtan. Intrimningsproblem ledde tyvärr till att produktionsstarten försenades, men vi räknar med att kunna påbörja produktionen under början av år 2019.

Så granskar vi våra leverantörer

Under år 2018 gjorde vi inköp för 4 024 miljoner kronor från 1 582 leverantörer. Många av dem har verksamhet i riskfyllda branscher eller länder med särskilda risker. Dessutom kan de ha komplexa kedjor av underleverantörer. Det är en stor utmaning att granska att de lever upp till våra krav.

Alla avtal vi skriver för betydande inköp (värda över en miljon kronor under året) av varor, tjänster eller bränslen ska inkludera vår uppförandekod för leverantörer, som bygger på FN:s Global Compact-principer om mänskliga rättigheter, rättigheter i arbetslivet, miljö och antikorruption. När leverantörerna skriver på åtar de sig dessutom att ställa motsvarande krav på sina egna leverantörer.

Under året uppdaterade vi uppförandekoden med information om vår nya visseblåsarfunktion. Dit går det, att vid behov, anonymt anmäla allvarliga missförhållanden (överträdelser mot koden).

Vi kräver självutvärdering

Alla potentiella, nya leverantörer i upphandlingar för betydande inköp måste även besvara en självutvärdering som bygger på leverantörs-koden. Var tredje år måste de uppdatera sin utvärdering.

Självutvärderingen är grunden för vår hållbarhetsgranskning. Vi går igenom den och beslutar om att godkänna, underkänna eller göra en närmare granskning av leverantören (till exempel en revision). Under 2018 uppdaterade vi självskattningsformuläret så att det både ska vara lättare att fylla i för leverantören och tydligare för oss när vi ska utvärdera det.

Under år 2018 hade vi granskade och godkända självutvärderingar som täckte 90 (84) procent av våra betydande inköp av varor och tjänster (mätt i inköpsvolym i kronor) och 78 (81) procent av våra betydande bränsleleverantörer. Vårt långsiktiga mål är 100 procent.

Nya krav gav praktikplatser åt ungdomar

År 2017 började vi ställa ett nytt krav i relevanta leverantörsupphandlingar, att våra leverantörer ska föra en dialog med Stockholms stad om hur de kan bidra till att sysselsätta personer som står utanför arbetsmarknaden.

I början av 2018 hade vi vårt första möte, med restauratören Nordrest som driver bland annat restaurang Vinterträdgården vid vårt huvudkontor. Det resulterade i praktikplatser för två elever från Stockholms Hotell- och restaurangskola där de läser en kockutbildning som är kombinerad med utbildning i svenska för invandrare. Praktiken genomfördes i delar av Nordrests restaurangverksamhet utanför vårt huvudkontor.

Motsvarande siffra för årets nya, betydande leverantörer var 33 (53) procent för varor och tjänster respektive 75 (78) procent för bränslen.

Man kan fråga sig varför vi inte kräver självutvärderingar även av leverantörer med små inköpsvolymmer. Det beror på att vi har bedömt att vi gör större nytta genom att fokusera våra resurser på våra betydande inköp med en kombination av självgranskning och djupare granskningar utifrån riskbedömningar.

Vi gör riskbedömningar och revisioner

Vi gör riskbedömningar för våra leverantörer baserat på flera faktorer utöver deras självutvärdering. För varor och tjänster tittar vi på risken för långa leverantörskedjor, inköpsvolymmer, geografisk hemvist, miljö- och arbetsmiljörisker och våra tidigare erfarenheter. Riskfyllda arbetsmoment och långa leverantörskedjor är två av våra prioriterade utmaningar.

För bränslen tittar vi bland annat på typ av bränsle, ursprungsland och våra tidigare erfarenheter av leverantörskategorin. Bland utmaningarna finns risken för illegal avverkning och råvaror,

bristande arbetsförhållanden, korruption och dålig kontroll av leverantörskedjorna.

Utifrån våra riskbedömningar fokuserar vi våra resurser på de aspekter och leverantörer där vi ser allra störst risker. Rent konkret använder vi oss av utvecklingsmöten, begränsade revisioner och fullständiga revisioner. Vid en begränsad revision granskar vi valda delar av uppförandekoden. Det gör att vi kan genomföra fler och mer träffsäkra revisioner.

Under 2018 genomförde vi inga fullständiga revisioner av leverantörer av varor och tjänster men nio utvecklingsmöten och sju begränsade revisioner. Vi fokuserade på områdena el- och automationstjänster samt ställningsbyggartjänster.

Vi genomförde två utvecklingsmöten, tre begränsade revisioner och fyra fullständiga revisioner av bränsleleverantörer.

I regel är leverantörerna samarbetsvilliga och ser vår granskning som ett sätt att utveckla verksamheten. Vår inställning är att, så långt det är möjligt, ge en chans till bättring. I år hade dock en av de granskade leverantörerna så allvarliga avvikelser att vi valde att avsluta samarbetet.



Människor gör det möjligt

Från kollegorna som bemannar våra kontrollrum dygnet runt till dem som är ute hos kunderna, bygger ut vårt ledningsnät eller ser till att bränslet kommer fram i tid. Det är människor som ser till att Stockholm försörjs med hållbar energi året runt, dygnet runt.





Vi som jobbar här

Stockholm Exergi har ungefär 700 anställda, utspridda över Storstockholm från Sigtuna i norr till Högdalen i söder. Vi som arbetar här har många olika kompetenser, arbetsuppgifter och drivkrafter.

Vi jobbar till exempel med drift och underhåll av våra anläggningar, med systemoptimering, logistik och projektledning och med kundrelationer och marknad. Vissa arbetar skift för att våra anläggningar ska fungera dygnet runt, andra jobbar vanlig kontorstid. Många drivs av att göra Stockholm mer hållbart, andra av att få arbeta med avancerade tekniska anläggningar.

När vi är riktigt framgångsrika beror det på att vi jobbar tillsammans – med varandra, våra partners och stockholmarna – och på att vi agerar utifrån våra värderingar: nyfikenhet, initiativ och ansvar. Läs mer om våra värderingar på sida 11.

Vi mäter regelbundet i vilken grad vi har en välpresterande arbetsplats enligt en metod som kallas Hipo (high performance organizations, högpresterande organisationer). Årets så kallade Hipo-index var i princip oförändrat jämfört med föregående år, på 65 (66).

Våra främsta styrkor är enligt vår medarbetarundersökning att vi fokuserar på våra mål och vår strategi, att vi är effektiva, har ett förnyelseklimat, vågar fatta beslut och har stora befogenheter. Det är ett bra kvitto på att vi arbetar utifrån våra värderingar i vardagen. Vi är inte lika bra på samarbete mellan olika enheter, vilket är ett fokusområde framåt.

Könsfördelning är en utmaning

Vi verkar i en bransch med en mycket sned könsfördelning och det gäller även oss. 81 procent

av oss är män, 19 procent kvinnor. Fördelningen är ungefär den samma bland chefer. Vår företagsledning bestod vid årets slut av sex män och två kvinnor och vår styrelse av fem manliga och tre kvinnliga stämموvalda ledamöter.

Vi strävar efter att alltid ha kandidater av båda könen när vi rekryterar. En viktig del av lösningen är våra ledare, som har ett viktigt ansvar för att skapa en kultur där alla trivs och utvecklas, oavsett kön. Läs mer om det i avsnittet om utveckling, ledarskap och hälsa på sida 65.

Nolltolerans mot diskriminering och trakasserier

Vi har självklart nolltolerans för diskriminering och trakasserier. Det är tydligt i vår uppförandekod och genom våra aktiva åtgärder, och våra anställda kan anmäla diskriminering och trakasserier endera till sin närmsta chef, direkt till vår HR-enhet eller med hjälp av vår visselblåsar-tjänst. Under året fick vi in två anmälningar om trakasserier, som vi utredde och hanterade i samverkan med de berörda, enligt våra rutiner.

Stockholm Exergi arbetar proaktivt med diskrimineringsfrågor och aktiva åtgärder i enlighet med diskrimineringslagstiftningen. Tillsammans med de fackliga organisationerna har vi tagit fram en målbild för arbetet och hur vi ska säkerställa att vi är en jämställd och inkluderande arbetsplats som speglar mångfalden i Stockholm.

Kollektivavtal

Stockholm Exergi har kollektivavtal med Seko, Unionen, Sveriges Ingenjörer och Ledarna. Alla anställda utom vd omfattas.

Arbetsmiljö och säkerhet

”

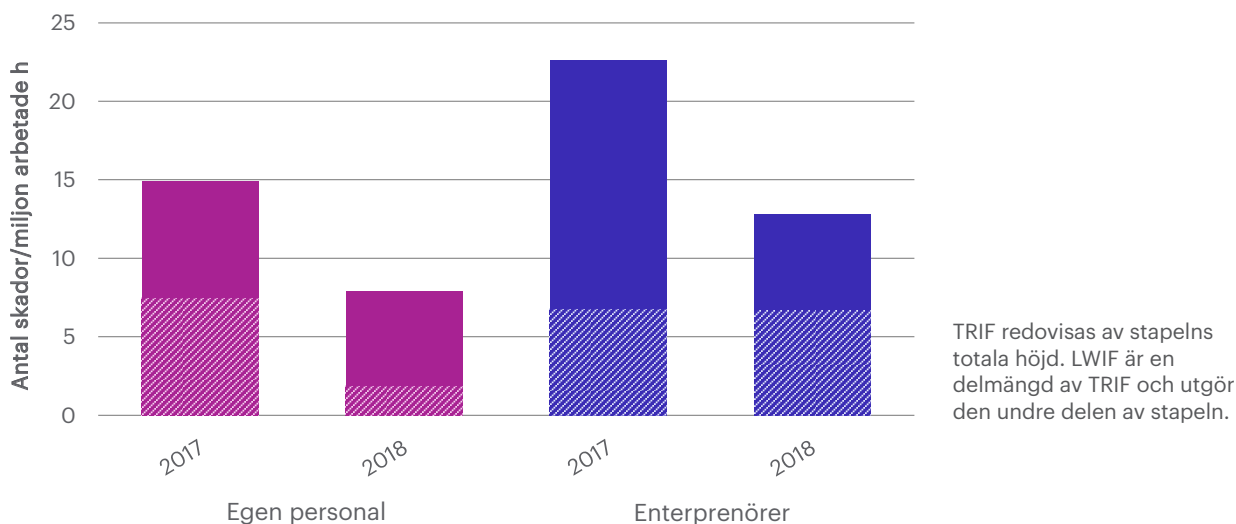
Vi arbetar säkert – eller inte alls. Det är utgångspunkten för allt vårt arbete. Alla som arbetar hos oss ska kunna känna sig trygga med att komma hem hela både på utsidan och insidan efter dagens arbete. ”

Vi har ett ledningssystem för arbetsmiljö som är certifierat enligt OHSAS 18001 och att arbeta förebyggande för att minimera risker är en naturlig del i allt arbete som utförs. Alla anställda och entreprenörer måste ha gått en grundläggande säkerhetsutbildning för att arbeta i våra anläggningar. Chefer och arbetsmiljöombud får dessutom utbildningar i arbetsmiljö. Nytt för år 2018 är att vi har beslutat om och påbörjat en obligatorisk, grundläggande utbildning i arbetsmiljö för samtliga anställda.

Vi har ett Arbetsmiljöforum som leds av chefen för arbetsmiljö och säkerhet samt HR-chef. Där följer vi upp arbetet med arbetsmiljö och säkerhet samt beslutar och prioriterar övergripande åtgärder. Chefen för arbetsmiljö och säkerhet leder det operativa teamet som löpande arbetar med övergripande förbättringsåtgärder och stödjer implementering som sker inom respektive enhet. Teamet består av Site Safety Managers för våra anläggningar, centrala arbetsmiljöspecialister och ansvariga för specifika områden som exempelvis brand- och elsäkerhet.



LWIF och TRIF för anställda och entreprenörer



Mål för noll arbetsplatsolyckor

Vi har ett givet långsiktigt mål: noll olyckor och allvariga tillbud på våra arbetsplatser. Ingen ska behöva riskera hälsan på jobbet.

Vi har två nyckeltal för att följa utvecklingen över tid:

- LWIF (från lost workday injury frequency) visar antalet arbetsskador som medför minst en dags frånvaro utöver dagen för skadan, per miljon arbetade timmar.
- TRIF (från total recordable injury frequency) visar antalet olyckor och skador som medför begränsningar i förmågan att utföra uppgifter eller som kräver medicinsk behandling, per miljon arbetade timmar.

Under år 2018 minskade antalet olyckor, framförallt för anställda. LWIF minskade till 1,9 (7,5) för anställda och till 6,7 (6,8) för entreprenörer, medan TRIF minskade till 7,9 (14,9) för anställda och 12,8 (22,6) för entreprenörer. Det skattade antalet sjukdagar som olyckorna ledde till fortsatte även de att minska, från 179 till 127, och vi hade

inga olyckor som resulterade i bestående men eller dödlig utgång. Våra största risker är fjärrmanövrerad utrustning, ånga och hetvatten, hälsofarliga ämnen och kemikalier, fallolyckor och trafik. Den vanligaste typen av skada var halk- och snubbelolyckor.

Ett viktigt skäl till minskningarna är att vi i slutet av år 2017 införde skärpta rutiner för hanteringen av så kallade arbetsbevis. Det är ett system för att intyga att en arbetsplats är säkert avställd och att ett arbete därmed kan starta. Enligt vårt interna regelverk måste den som ska utföra arbete i våra anläggningar ha ett arbetsbevis. Dessutom har vi fortsatt fokusera på utbildningar och att förtydliga roller och ansvar inom arbetsmiljöarbetet.

Eftersom entreprenörer fortfarande drabbas oftare än våra egna anställda av olyckor och tillbud, kommer vi fokusera specifikt på entreprenörers säkerhet i ett projekt som vi sjösätter under år 2019. Det kommer innebära en säkrare arbetsplats även för våra egna medarbetare och blir därmed en viktig pusselbit att höja säkerhetskulturen inom hela bolaget.

Utveckling, ledarskap och hälsa

På samma sätt som vår fjärrvärme och fjärrkyla ständigt utvecklas i symbios med staden, vill vi att alla som jobbar hos oss ska kunna utvecklas och växa. Och redan från dag ett ska alla få förutsättningar att arbeta väl tillsammans.

Kompetensutveckling

Alla som börjar arbeta på Stockholm Exergi går en tre dagars utbildning efter ungefär ett halvår. Det är en utbildning med fokus på personligt ledarskap, samverkan med andra och hur man arbetar effektivt som individ och i team. Utbildningen följs upp med ytterligare en utbildningsdag drygt ett halvår senare för att säkerställa effekten i vardagen.

Under 2018 lanserade vi ytterligare två introduktionsprogram. Det första vänder sig till nyanställda, där företagsledningen under en heldag går igenom företagets verksamhet och presenterar respektive enhet. Det andra är till för nya chefer, som får en genomgång av personalprocesser, finansiella processer, arbetsmiljö samt administrativa stödsystem.

Vår syn på kompetensutveckling kallas 70/20/10-modellen. 70 procent av utvecklingen sker informellt på arbetet, exempelvis genom att få utökat ansvar eller tillfälliga projekt. 20 procent sker genom nätverkande, coachning eller lärande av andra. 10 procent är traditionell utbildning, som seminarier och kurser.

För att säkerställa att kontinuerlig, individuell utveckling är inbyggt i vardagen har vi en etablerad process för mål- och utvecklingssamtal. Minst två gånger per år har alla kollegor ett utvecklingssamtal med sin närmsta chef, där de tillsammans gör en utvärdering av hans kompetens idag i förhållande till målen som de har kommit överens om.

Fler sätt att utvecklas

Vårt arbete med social hållbarhet är ett annat sätt att utvecklas på jobbet. Många kollegor har under år 2018 engagerat sig som handledare eller klasscoacher. Läs mer om det på sida 28.



Vi arbetar aktivt med att uppmuntra kollegor att byta roll inom företaget för att utvecklas i sin karriär. Många av oss har haft flera tjänster inom helt olika delar av företaget. Det ger flera positiva effekter: individer kan utvecklas utan att lämna Stockholm Exergi, vi blir bättre på att samarbeta inom företaget och vi får nya perspektiv inom våra team.

Ledarprofil

Våra ledare är ansvariga för att deras medarbetare och team mår bra och presterar. Därför har vi tydliggjort några avgörande beteenden och kompetenser, utöver att leva enligt våra värderingar:

- Dela bolagets vision och mål, vara bärare av kulturen och visa riktning.
- Ha förmåga att riskbedöma och fatta beslut även i svåra situationer.
- Se medarbetarna, inspirera genom tydliga krav och skapa förutsättningar för personligt ansvarstagande och personlig utveckling.
- Bygga engagemang och tillit.

Alla ledare får varje år en utvärdering av hur väl de lever upp till förväntningarna.

Utöver stöd kring ledarprofilen stöttar vi våra ledare framförallt med hjälp av ett brett utbud av utbildningar. Under år 2018 fortsatte vi arbetet

med översynen av vår HR-organisation, med ambitionen att kunna stötta våra ledare på ett ännu bättre sätt och att kunna säkra bemanningen.

Hälsa och prestation i balans

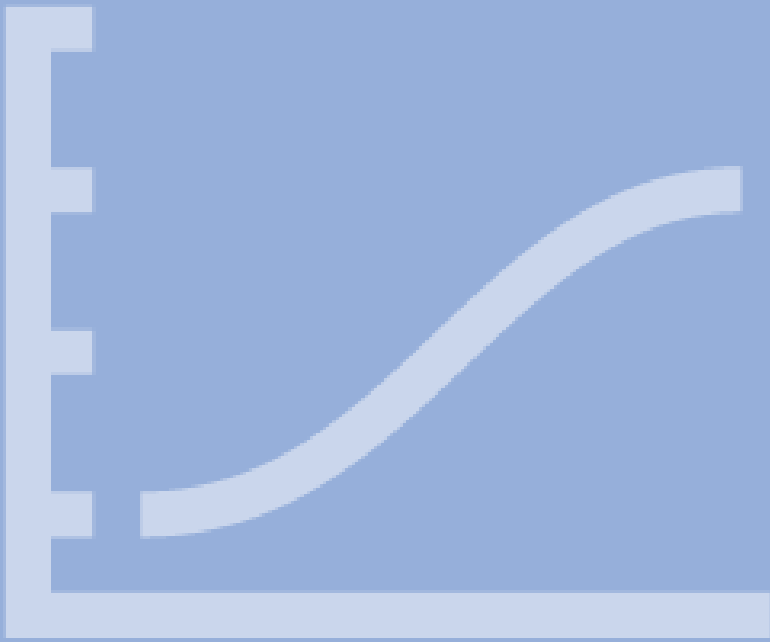
Vi är övertygade om att kollegor med fungerande livspussel presterar bättre och väljer att stanna och utvecklas hos oss längre. Dessutom gör det att vi kan lyckas attrahera fler, bra kollegor av båda könen.

Därför erbjuder vi flexibla arbetstider och möjlighet att jobba på distans för alla som har en roll där det är möjligt, och föräldralediga får kompletterad föräldrapenning i form av föräldralön.

Vi erbjuder även friskvårdsbidrag, vi har träningsanläggningar på de flesta arbetsplatser och alla anställda har möjlighet till subventionerad mat.



Styrning





Stockholm Exergis ledningsgrupp



Ledning



Anders Egelrud

Född: 1965
Anställd sedan: 2002
Titel: Vd och koncernchef

Anders Egelrud har lång erfarenhet från energibranschen. Anders har en bakgrund inom Vattenfall, Gullspång, Birka Energi och Fortum i ett flertal ledande befattningar där han framförallt ansvarade för uppbyggnad och utveckling av verksamheter. Sedan 2006 har Anders varit vd för Stockholm Exergi. Idag har han styrelseuppdrag i Energiföretagen Sverige och EFA (Energiföretagens arbetsgivarorganisation).



Anna Leander

Född: 1976
Anställd sedan: 2019
Titel: HR och hållbarhetsdirektör

Anna började på Stockholm Exergi i januari 2019 och har lång erfarenhet från HR området där hon haft flera ledande befattningar internationellt. Anna kommer senast från Telia Company och var dessförinnan många år på SEB. Hon har i tidigare roller framförallt haft kopplingar till Hållbarhetsområdet genom frågor som arbetsmiljö och socialt ansvar.



Ingela Hålling

Född: 1969
Anställd sedan: 2015
Titel: Inköps- och projektdirektör

Ingela Hålling har en bakgrund som Global Product Group Manager inom ABB Power Systems. Hon har haft många olika roller inom kraftbranschen, nationellt och internationellt, bland annat hos ABB, Svenska Kraftnät och Vattenfall Eldistribution.



Nicklas Strinnholm

Född: 1964
Anställd sedan: 2011
Titel: Produktions- och distributionsdirektör

Nicklas Strinnholm har en bakgrund som produktionschef på Bufab, rd på TMD Friction Sweden AB och produktionsdirektör på Ericsson Radio Systems AB.



Kerstin Levin

Född: 1971

Anställd sedan: 2004

Titel: Ekonomi- och finansdirektör

Kerstin Levin har en bakgrund inom Stockholm Energi där hon började 1996. När företaget köptes av Fortum 2002 blev hon Vice President Projects på Fortum Generation. Sedan 2009 har Kerstin varit ekonomi- och finansdirektör på Stockholm Exergi.



Stefan Patrikson

Född: 1971

Anställd sedan: 2009

Titel: Affärsutvecklingsdirektör

Stefan Patrikson har en bakgrund som Partner på management-konsultföretaget Cordial Business Advisers och innan dess som Business Development Manager på Vattenfall. Stefan började på Stockholm Exergi som Projekt- och Inköpsdirektör 2009 och sedan november 2015 är han Affärsutvecklingsdirektör på Stockholm Exergi.



Niclas Åkerlund

Född: 1964

Anställd sedan: 2004

Titel: Marknadsdirektör

Niclas Åkerlund har en bakgrund från ABB-koncernen inom framförallt försäljning och marknadsföring, nationellt och internationellt. Niclas började på Stockholm Exergi som chef för Projekt & Inköp och var därefter platschef på Högdalen- och Hammarbyverket under åtta år. Sedan januari 2017 är Niclas marknadsdirektör.



Thomas Gibson

Född: 1965

Anställd sedan: 2017

Titel: Kommunikationsdirektör

Thomas Gibson har en gedigen bakgrund från reklambranschen där han arbetat nationellt och internationellt i ledande positioner på flera av Sveriges främsta reklambyråer.



Agneta Cohen

Född: 1958

Anställd sedan: 2007

Titel: Vd-assistent

Agneta Cohen har en bakgrund huvudsakligen som chefs- och vd-assistent inom ett flertal olika företag samt även projektledning inom kommunikation och events.



Shamsheer Kahn

Född: 1966

Anställd sedan: 2009

Titel: Energihandelsdirektör

Shamsheer Khan har en bakgrund inom Fortum som Head of Environmental Value Trading samt Head of Forecasting and Pricing sedan 2000.

Styrelse

Stockholm Exergi ägs till lika delar av Fortum Sverige AB och Stockholms Stadshus AB. Styrelsen består av åtta stämموvalda ledamöter samt två utsedda arbetstagarrepresentanter med suppleanter:



Per Langer

Född: 1969

Invald: 2017

Titel: Ordförande

Per Langer är chef för Fortums division City Solutions som bland annat omfattar värme/kyla, återvinning och avfallshantering. Per är medlem i Fortumkoncernens ledningsgrupp och ytterst ansvarig för koncernens forskning- och utveckling liksom styrelseledamot i Fortum Oslo Varme AS.



Göran Långsved

Född: 1943

Invald: 2015

Titel: Vice ordförande

Göran Långsved (S) har en bakgrund från flera roller inom Stockholms stad som bland annat stadsdirektör, fastighetsdirektör och förvaltningschef på exploateringskontoret. Göran har även arbetat som vd i olika företag och har bred erfarenhet av styrelsearbete.



Johan Ekwall

Född: 1963

Invald: 2018

Titel: Styrelseledamot

Johan Ekwall (M) är civilekonom från Handelshögskolan i Stockholm och har en bakgrund som fritidspolitiker i Stockholm. Vid sidan om politiken har Johan sedan mer än 20 år varit anställd i olika roller inom Nordea, sedan 2017 som stabschef.



Alexandra Grimfors

Född: 1983

Invald: 2018

Titel: Styrelseledamot

Alexandra Grimfors (M) är civilingenjör och har drygt 10 års erfarenhet som managementkonsult med fokus på ledning, styrning och effektivisering. Hon har haft flera uppdrag som förtroendevald i Stockholm stad, däribland som ledamot i kommunfullmäktige och i Exploateringsnämnden. Idag är hon grundare och delägare i konsultföretaget Agido Management.



Vivianne Gunnarsson

Född: 1944

Invald: 2015

Titel: Styrelseledamot

Vivianne Gunnarsson (MP) är civilekonom och har en bakgrund som miljö- och konsumentborgarråd inom Stockholms stad. Vivianne har haft uppdrag inom Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) samt flera uppdrag inom Stockholms stad. Idag är Vivianne ledamot i Stockholms läns landsting (SLL).



Ola Hökstrand

Född: 1964

Invald: 2015

Titel: Styrelseledamot

Ola Hökstrand arbetar inom Fortum City Solutions med projekt- och affärsutveckling. Ola har mer än 25 års erfarenhet från ledande befattningar inom energibranschen i Sverige och utomlands. Ola har arbetat på Fortum sedan 2001. Han har tidigare arbetat på Vattenfall och Swedegas.



Susanne Jonsson

Född: 1957

Invald: 2003

Titel: Styrelseledamot

Susanne Jonsson arbetar som koncerncontroller inom Fortum och har flera styrelseuppdrag inom olika Fortumverksamheter.



Andreas Tiedtke

Född: 1965

Invald: 2017

Titel: Styrelseledamot

Andreas Tiedtke är ansvarig för Fortums juristfunktion i Sverige och för divisionen City Solutions. Andreas har tidigare arbetat på advokatbyrå och som chefsjurist för Coor Service Management och Skanska International Civil Engineering. Han har arbetat på Fortum sedan 2006.



Mehrdad Keshtkar

Född: 1981

Invald: 2017

Titel: Arbetstagarrepresentant



Anders Marklund

Född: 1952

Invald: 2002

Titel: Arbetstagarrepresentant



Mohammed Al-Kaisi

Född: 1982

Invald: 2018

Titel: Suppleant för arbetstagarrepresentant



Jan Persson

Född: 1958

Invald: 2002

Titel: Suppleant för arbetstagarrepresentant

Bolagsstyrningsrapport

Stockholm Exergi Holding AB (publ) är ett svenskt publikt aktiebolag med ett obligationsprogram noterat på Nasdaq Stockholm. Styrelsen lämnar här 2018 års bolagsstyrningsrapport.

Allmänt om Stockholm Exergi Holding AB:s bolagsstyrning och verksamhet

Stockholm Exergi Holding AB (publ) är ett svenskt aktiebolag med säte i Stockholm. Styrelsen består dels av stämموvalda ägarrepresentanter, dels av arbetstagarrepresentanter valda av de fackliga organisationerna. Styrelsen utser i sin tur vd, som sköter den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Bolagets verksamhet består dels i att äga aktier i det operativa bolaget Stockholm Exergi AB, dels i att svara för koncernens finansieringslösningar.

Regelverk

Externa regelverk

- Svensk rätt och EU-rätt, särskilt aktiebolagslagen och årsredovisningslagen, Market Abuse Regulation och Lag om straff för marknadsmissbruk på värdepappersmarknaden
- Börsregler: Bolaget följer reglerna för bolag med räntebärande instrument noterade på Nasdaq Stockholm
- Interna regelverk

Bolagsordning

- Styrelsens arbetsordning, inklusive vd-instruktion och instruktioner om rapportering till styrelsen
- Av styrelsen fastställd uppförandekod
- Av styrelsen fastställda interna delegations- och beslutsregler, policyer och instruktioner

Ägarförhållanden

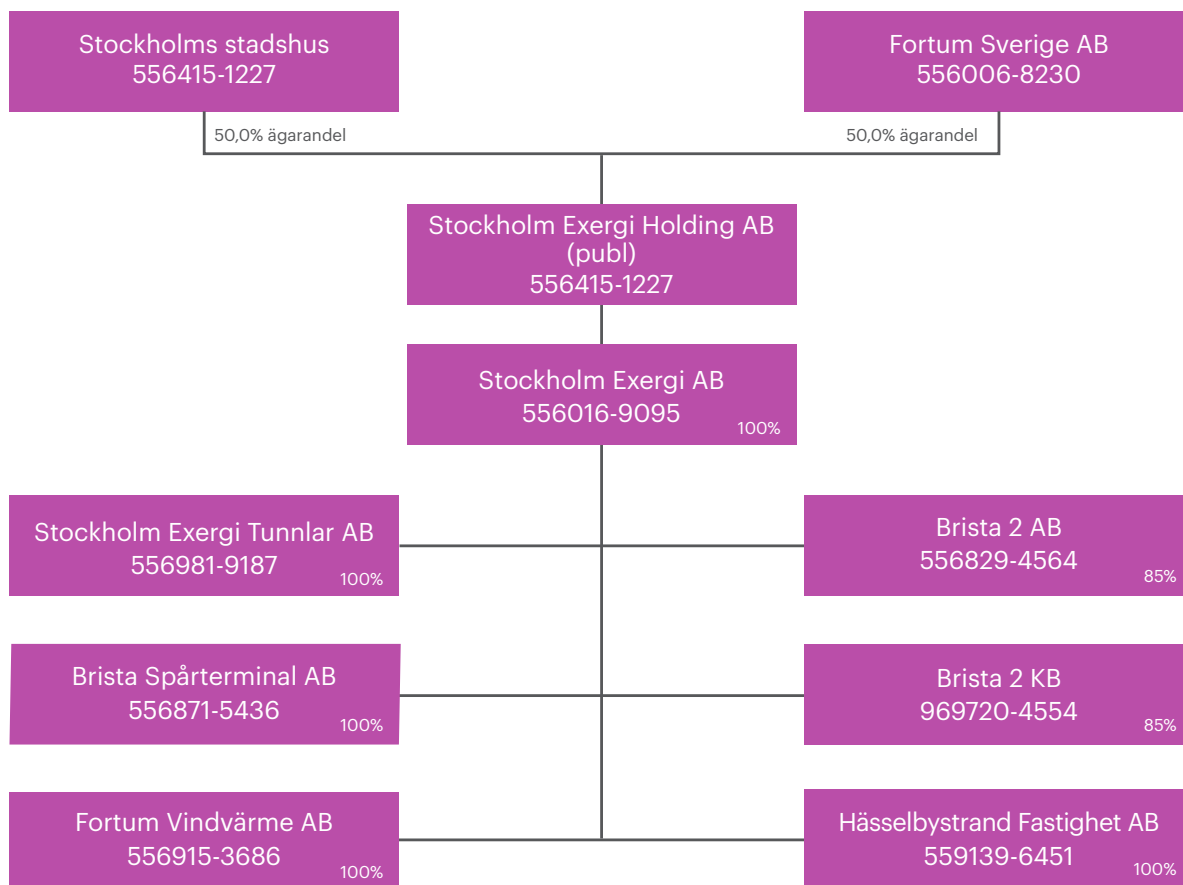
Stockholm Exergi Holding AB (publ) är hälftenägt av Fortum Sverige AB och Stockholms Stadshus AB. Samtliga aktier är stamaktier och berättigar till lika antal röster och lika andel utdelning.

Ägarna reglerar sin ägarsamverkan genom ett konsortialavtal.

Bolagsstämma

Årsstämma i Stockholm Exergi Holding AB (publ) ska hållas årligen inom sex månader efter räkenskapsårets utgång. Årsstämman väljer styrelse (förutom vad avser arbetstagar- representanter) och revisorer samt beslutar om ersättning till dem, fastställer resultat- och balansräkning, beslutar om disposition av bolagets resultat, beslutar om ansvarsfrihet för styrelse och vd, samt beslutar i andra ärenden enligt lag och bolagsordning. Bolaget höll sin årsstämma den 24 april 2018. Inga andra ärenden behandlades än de som förekommer på den stående agendan enligt bolagsordningen.

Koncernstruktur



Styrelsen

Styrelsens sammansättning

Enligt bolagsordningen ska styrelsen till den del den utses av årsstämman bestå av åtta styrelseledamöter utan styrelsesuppleanter. Styrelseledamöterna väljs årligen på årsstämman för tiden intill slutet av nästa årsstämma. Styrelseordföranden har inte utslagsröst. De fackliga organisationerna utser i särskild ordning två ordinarie arbetstagarrepresentanter och två suppleanter för dessa. De fackliga organisationerna meddelar bolaget vilka representanter som valts i samband med årsstämman.

På årsstämman 2018 valdes följande styrelseledamöter nominerade av Stockholms Stadshus AB: Johan Ekwall (nyval), Alexandra Grimfors (nyval), Vivianne Gunnarsson (omval) och Göran Långsved (omval). Följande styrelseledamöter nominerade av Fortum Sverige AB valdes: Ola Hökstrand (omval), Susanne Jonsson (omval), Per Langer (omval) och Andreas Tiedtke (omval). De fackliga organisationerna utsåg följande arbetstagarrepresentanter: Louise Leandertz (ordinarie, omval), Mehrdad Keshtkar (ordinarie, omval), Anders Marklund (suppleant, omval) och Jan Persson (suppleant, omval).

Louise Leandertz har efter stämman avträtt ur styrelsen. De fackliga organisationerna meddelade därefter att Anders Marklund övergår från att vara suppleant i styrelsen till att ersätta Louise Leandertz som ordinarie ledamot och att de valt Mohammed Al-Kaisi som ny suppleant. Mohammed Al-Kaisi tillträdde sitt uppdrag i början av oktober.

Styrelsens uppgifter

Styrelsens grundläggande uppgifter framgår av aktiebolagslagen. Styrelsen fastställer varje år en arbetsordning och ett antal instruktioner. Arbetsordningen och instruktionerna reglerar bland annat rapporteringen till styrelsen, arbetsfördelningen mellan styrelse och vd, ordförandens uppgifter, formerna för styrelsemötena samt formerna för utvärderingen av styrelsens och vd:s arbete.

I arbetsordningen framgår att styrelsen ska godkänna bolagets och koncernens målsättningar, väsentliga policyer, strategiska planer samt större investeringar. Styrelsens arbetsordning omfattar även instruktioner för styrelsens revisions- och ersättningsutskott (se nedan).

Styrelsesammanträden

Styrelsen håller sitt konstituerande sammanträde i direkt anslutning till årsstämman. Styrelsen har under 2018, utöver det konstituerande sammanträdet, avhållit sju styrelsemöten.

Styrelsens utskott

Styrelsens övergripande ansvar kan inte delegeras, men styrelsen har inrättat ett revisionsutskott och ett ersättningsutskott. Dessa utskott bereder, följer upp och utvärderar frågor inom sina respektive områden inför behandling i styrelsen. Utskottens ledamöter utses vid det konstituerande styrelsemötet och arbetet följer styrelsens arbetsordning och instruktioner.

Revisionsutskottet

Revisionsutskottet bereder inför styrelsens behandling ärenden inom områdena revision, internkontroll och finansiell rapportering. Revisionsutskottet har också till uppgift att över-

vaka den finansiella rapporteringen samt effektiviteten i bolagets interna kontroll, internrevision och riskhantering. Vidare ska revisionsutskottet utvärdera externa revisionsinsatser, informera ägarna om resultatet samt biträda vid framtagande av förslag till revisor. Revisionsutskottet ska också granska och övervaka revisorns opartiskhet och självständighet.

Revisionsutskottet sammanträder inför varje rapporttillfälle och därutöver vid behov. Revisionsutskottet utgörs av styrelseledamöterna Göran Långsved (utskottets ordförande) och Susanne Jonsson. Ledamöterna i utskottet har särskild kompetens och erfarenhet i ekonomi- och redovisningsfrågor. På mötena deltar även vd och ekonomi- och finansdirektören. Revisionsutskottet avrapporterar löpande sitt arbete till styrelsen. Utskottet sammanträdde åtta gånger under 2018.

Ersättningsutskottet

Ersättningsutskottet bereder inför styrelsens behandling ärenden vad gäller ersättning och övriga anställningsvillkor för vd. Utskottet tillstyrker på förslag från vd även ersättningar och övriga anställningsvillkor för koncernledningen. Utskottet tar vidare fram förslag till ersättningsprinciper för vd och koncernledningen, vilka styrelsen sedan beslutar om. Tillämpningen av riktlinjerna samt gällande ersättningsstrukturer och ersättningsnivåer i bolaget följs också upp av utskottet.

Ersättningen till koncernledningen redovisas i not 10. Ersättningsutskottet avrapporterar löpande sitt arbete till styrelsen. Ersättningsutskottet utgörs av Per Langer (utskottets ordförande) och Göran Långsved. På mötena deltar även vd och HR-direktören. Utskottet höll fyra möten under 2018.

Utvärdering av styrelsens och vd:s arbete

Styrelsen utvärderar styrelsens och vd:s arbete en gång per år i syfte att utveckla och effektivisera arbets- och beslutsrutiner. 2018 års utvärdering föranledde inga förändringar av gällande rutiner och arbetssätt.

Organisation och koncernledning

Koncernens operativa bolag Stockholm Exergi AB, är organiserat i tre kärnfunktioner med utgångspunkt i värdekedjan: försörjning, produktion och distribution samt marknad.

Till stöd för kärnverksamheterna finns ett antal funktioner som leder, styr och stödjer affärsverksamheten. Bolaget har även en affärsutvecklingsenhet. Bolagets vd, som också är koncernchef, ansvarar för den löpande förvaltningen i enlighet med aktiebolagslagen. Vd har inrättat beslutsorgan för styrningen av bolaget och fattar beslut självständigt eller med stöd av beslutsorganen. Det viktigaste av dessa är koncernledningen. Läs mer om koncernledningen.

Revisorer

Enligt bolagsordningen ska bolaget ha en eller två revisorer med eller utan revisorssuppleanter. På årsstämman 2017 valdes Deloitte AB, med auktoriserade revisorn Daniel Wassberg, till bolagets revisor för en period om fyra år, det vill säga för tiden intill slutet av 2021 års årsstämma.

Revisorn avrapporterade sin bokslutsgranskning för 2018 vid styrelsemötet den 21 februari 2019.

Finansiell rapportering, intern kontroll och riskhantering

Styrelsen är ytterst ansvarig för att tillse att det finns en god internkontroll inom Stockholm Exergikoncernen i enlighet med gällande direktiv, lagar och föreskrifter. Bolaget omfattas inte av kraven i Svensk kod för bolagsstyrning.

Inom koncernen bedrivs ett internt kontrollarbete som syftar till att säkerställa att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt, säkert och effektivt sätt. Den interna kontrollen för finansiell rapportering ska säkerställa att koncernen upprättar en tillförlitlig finansiell redovisning och rapportering samt följer tillämpliga lagar och förordningar. Den interna kontrollen bedrivs i enlighet med av styrelsen beslutad riskpolicy. Riskpolicyn baseras på de principer som anges av Committee

of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO).

Riskbedömning och kontrollmiljö

Vd svarar för att ärenden om intern kontroll och finansiell rapportering bereds åt styrelsen. Kontrollarbetet utgår från den ansvarsfördelning mellan styrelse och vd som fastställts i vd-instruktionen samt från de rapporteringskrav som styrelsen uppställer.

Styrelse och vd arbetar i en strukturerad årscykel för strategisk affärsplanering och verksamhetsuppföljning. Processen utgår från koncernens vision och verksamhetsidé, som i sin tur bygger på ägarnas konsortialavtal. Arbetet inom koncernen sker i enlighet med styrelsebeslutade uppförandekoder och värderingar; nyfikenhet, initiativkraft och ansvarstagande.

Riskhanteringen är en integrerad och löpande del i koncernens verksamhetsplanering, utveckling och resultatstyrning. För varje riskkategori följer riskhanteringen följande steg: identifiering, bedömning, hantering, kontroll och uppföljning. Styrelsen beslutar om riskpolicy och vd:s riskmandat. Riskhanteringen och dess processer utvecklas kontinuerligt och anpassas till förändrade marknadsvillkor och förändringar i verksamheten.

Styrdokument och rutiner

För koncernens olika verksamhetsområden finns policyer och delegationsordningar. Dessa fastställs och revideras löpande i styrelsen. Därtill finns olika styrdokument som fastställs och revideras löpande av vd samt olika handböcker och rutinbeskrivningar som fastställs och revideras av respektive verksamhetsansvarig. Sammantaget täcker detta interna regelverk på ett ändamålsenligt sätt in alla relevanta verksamhetsområden.

Granskning

Koncernens riskstyrning utvecklas ständigt och internrevisionen granskar löpande verksamheten. Även Revisionsutskottet granskar internrevisionens arbete samt riskhanteringen och de interna kontrollerna. Läs mer om risker och riskhantering på sidorna 84-86.

Revisorns yttrande

Till bolagsstämman i Stockholm Exergi Holding AB (publ)
organisationsnummer 556040-6034

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten för räkenskapsåret 2018-01-01 - 2018-12-31 på sidorna 74-77 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FARs uttalande RevU 16 Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

Uttalande

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplýsningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2-6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningen och koncernredovisningen samt är i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Stockholm den 25 mars 2019

Deloitte AB



Daniel Wassberg
Auktoriserad revisor

Hållbarhetsstyrning

Stockholm Exergis vision och långsiktiga verksamhetsmål beskriver företagets riktning mot en hållbar utveckling. I vår affärsplan, som beslutas av styrelsen, bryts de långsiktiga verksamhetsmålen ned till mål på medel och kort sikt med tillhörande handlingsplaner och nyckeltal. Dessa följs regelbundet upp av ledningen och styrelsen. Varje enhet och avdelning inom Stockholm Exergi har ett så kallat teamuppdrag där de kortsiktiga målen i affärsplanen konkretiseras med aktiviteter, ansvar, mål och nyckeltal för året. Det finns även tvärfunktionella team med ett teamuppdrag för en särskild process. Företagsledningen följer hela verksamhetens

prestanda månadsvis. Två gånger per år genomför ledningen också en fördjupad analys.

Våra policyer för miljö, arbetsmiljö, kvalitet, socialt ansvar och HR är beslutade av styrelsen. Det gäller även vår interna uppförandekod och vår uppförandekod för leverantörer. De styrande dokumenten ses över en gång per år och revideras vid behov. 2018 uppdaterades våra uppförandekoder.

Stockholm Exergis hållbarhetsutbildning, som alla kollegor ska göra, är ett viktigt led i att implementera våra policyer i verksamheten.

Vision: Tillsammans med våra kunder och partners utvecklar vi de mest effektiva energilösningarna för en attraktiv och hållbar Stockholmsregion. Vi vill vara en lokal hjälte och global förebild.

Övergripande ansvar för hållbarhet

Vd är ytterst ansvarig för bolagets arbete med hållbarhetsfrågor. Inom verksamheten finns team med fokus på hållbarhetsfrågor som utvecklar, samordnar och stöttar organisationen i frågor som rör hållbarhet.

FN:s globala mål

Vårt hållbarhetsarbete är i linje med ett antal av FN:s hållbarhetsmål. Löpande redogör vi för hur vi bidrar till de mål som är mest centrala för oss. Det handlar om:

- Mål 7: Hållbar energi för alla
- Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- Mål 11: Hållbara städer och samhällen
- Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion
- Mål 13: Bekämpa klimatförändringen
- Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald
- Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen

På sida 161 finns även en sammanfattning av hur vi bidrar till ytterligare fyra av målen.

Resultat väsentlighetsanalys

I 2017 års väsentlighetsanalys identifierades Stockholm Exergis prioriterade hållbarhetsfrågor (läs mer på sida 12-16). Hur dessa frågor styrs beskriver vi på kommande sidor.

Vi ska bidra till en friskare planet

För att minska våra utsläpp till luft och vatten, ställa om till en fossilfri produktion och minimera störningar i närmiljön vid våra anläggningar har vi lång- och kortsiktiga miljömål som anges i tabellen på nästa sida.

Vår miljöpolicy styr övergripande våra betydande miljöfrågor. Genom vårt miljöledningssystem som är certifierat enligt standarden ISO 14001 arbetar vi strukturerat för att nå målen och

Nyckeltal	Årets utfall	Mål 2018	Mål 2023
Andel förnybar eller återvunnen energi i fjärrvärmens	87 procent	90 procent	100 procent
Koldioxidutsläpp	72 gram CO ₂ per kWh fjärrvärme*	60 gram CO ₂ per kWh fjärrvärme	45 gram CO ₂ per kWh fjärrvärme
Betydande miljöstörningar	10 st	Högst 7 st	Inga

*Om hänsyn tas till särskilda avtal, så kallad residualmix, är motsvarande nyckeltal 77 g CO₂e/kWh.

ständigt förbättra verksamheten. Varje år genomförs externa och interna revisioner där vi kontrollerar att processer, rutiner och instruktioner följs.

Fossilfri produktion

För att uppnå en fossilfri produktion har vi en utarbetad systemstrategi. Ansvar för strategin ligger på Stockholm Exergis ledning men genomförandet av den berör flera delar av organisationen. Exempelvis arbetar projektorisationen med inriktningen att bygga ett nytt kraftvärmeverk i Lövsta. Avdelningen för affärsutveckling fokuserar på att öka värmeåtervinningen från nya datahallar medan ansvar för effektivisering av den befintliga produktionen ligger på organisationen för drift och underhåll. Marknadsavdelningen i sin tur arbetar med att minska kundernas värmeanvändning.

Vår satsning på fossilfri produktion bidrar till FN:s globala mål 7: Hållbar energi för alla och



delmål att väsentligt öka andelen förnybar energi i den globala energimixen senast 2030. Det bidrar också till Mål 13:

Bekämpa klimatförändringen och delmål att integrera klimatåtgärder i politik och strategier på nationell nivå.

Att vi har avfallsförbränning och arbetar aktivt med avfallsortering bidrar till FN:s globala mål 11: Hållbara städer och samhällen med delmål om att senast 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person genom hantering av



kommunalt och annat avfall. Även mål 12: Hållbar konsumtion och produktion, och delmål att 2020

uppnå miljöriktig hantering av avfall, är vårt arbete ett viktigt bidrag till.

Minskad miljöpåverkan vid våra anläggningar

Merparten av vår produktion sker i tillståndspliktig verksamhet och regleras av lagar och miljötillstånd. Miljötillstånden har lämnats av Mark- och miljödomstolen som gjort bedömningen att den miljöbelastning som uppstår från verksamheten inte ska skada människor och miljö. Anläggningarnas miljötillstånd styr bland annat vilka halter av ämnen som får släppas ut till luft och vatten samt vilka ljudnivåer som våra anläggningar och transporter kring dessa får ge upphov till. Organisationens för drift och underhåll ansvarar för att anläggningarna följer gällande miljötillstånd, lagar och rutiner inom miljö. Arbetet med uppföljning och förbättring av anläggningarnas miljöarbete samordnas i ett miljöteam där representanter från hållbarhetsenheten och de olika anläggningarna ingår.

Organisationen för drift och underhåll ansvarar för att utreda och åtgärda miljöstörningar. Med miljöstörningar menas överskridanden av lagkrav eller miljötillståndens villkor. Det kan gälla utsläpp av miljöstörande ämnen till vatten och luft eller förhöjda bullernivåer. Miljöteamet följer regelbundet upp miljöstörningarna och sprider information om hantering och förebyggande åtgärder inom organisationen. På så sätt kan insatser vid behov implementeras i hela företaget eller för den enskilda enheten där en störning eller avvikelser inträffat. Riskbedömningar och utvärdering av miljöprestanda är också underlag för beslut om förebyggande åtgärder.

Även inom projektverksamheten finns risk för att miljöstörningar uppstår. För att hantera detta finns rutiner för att fånga upp och styra de miljörisker som är förknippade med projektet.



Genom vårt arbete med att minska miljöpåverkan från våra anläggningar bidrar vi till FN:s globala mål 11: Hållbara städer och samhällen

med delmål om att senast 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person genom exempelvis fokus på luftkvalitet. Utöver det bidrar de satsningarna till FN:s mål 12: Hållbar konsumtion och produktion med delmålen om att senast 2020 uppnå en miljöriktig hantering av kemikalier och avfall under livscykeln och avsevärt minska utsläpp till luft, vatten och mark.

Vi ska skapa ett varmare Stockholm tillsammans

Stockholm Exergi vill vara en öppen och inkluderande arbetsplats som tar ansvar i samhället. Vi vill att medarbetare trivs, mår bra och stannar kvar. I tabellen visas mål på kort och lång sikt inom området.

Ansvarsfullt agerande på marknaden

Stockholm Exergi har en dominerande ställning på fjärrvärmemarknaden i de områden som bolaget har ett utbyggt fjärrvärmesät. Bolaget iakttar därför relevant antitrust- och konkurrenslagstiftning. Stockholm Exergis fjärrvärmeverksamhet omfattas också av regler om offentlig upphandling inom försörjningssektorerna.

Bolaget följer även reglerna i Fjärrvärmelagen ifråga om informationslämning och relatio-

ner till kunder. Även bolagets uppförandekod innehåller regler om ansvarsfullt agerande mot kunder och andra intressenter i samhället.

För att åstadkomma en rimlig, förutsägbar och stabil prisutveckling, och därigenom stärka fjärrvärmekundernas ställning på värmemarknaden är Stockholm Exergi medlem i Prisdialogen. Prisdialogen är en modell, framtagen av Riksbyggen, SABO och Energiföretagen Sverige, som innefattar både lokal dialog och central prövning av prisändring på fjärrvärme.

Friskvård, hälsa och mångfald

Vi har en HR-policy som utgör grunden för bolagets arbete med att rekrytera och behålla kollegor. Organisationen för HR stödjer verksamheten genom att utveckla och förändra hur vi arbetar med ledar- och medarbetarskap utifrån nutida och framtida behov. Enheten tar bland annat fram processer och strukturer för anställningens livscykel.

Det är också HR som ansvarar för Stockholm Exergis arbete med mångfald och jämställdhet. När det gäller kränkningar eller diskriminering kan medarbetare vända sig till närmaste chef eller till HR-funktionen. Det går även att rapportera anonymt till vår visselblåsarfunktion. Hur nöjda medarbetarna är mäts regelbundet, analyseras och genererar en handlingsplan. Det är varje chefs ansvar att arbeta med resultatet från medarbetarundersökningen.

Säker arbetsmiljö

Stockholm Exergis arbetsmiljöpolicy, lagar och föreskrifter styr bolagets arbete med arbetsmiljö. Vi har strukturerat arbetsmiljöarbetet genom vårt ledningssystem som är certifierat enligt

Nyckeltal	Årets utfall	Mål 2018	Mål 2023
Olycksfallsfrekvens	LWIF egen personal 1,9 LWIF entreprenörer 6,7	LWIF egen personal 1 LWIF entreprenörer 4	Inga olyckor
Hipo-index för prestationen på vår arbetsplats	65	70	
Antal Uppvärmningsjobb	13	Etablera Uppvärmningsjobb som ger unga som står utanför arbetsmarknaden en första rad på CV:n	

* High performance organizations, högpresterande organisationer

OHSAS 18001. Vi strävar efter en sund och säker arbetsplats med noll arbetsplatsolyckor. Därför är interna ledningssystemrevisioner, skyddsronder, riskbedömningar och hantering av avvikelser viktiga aktiviteter i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Vi mäter också regelbundet förekomsten av lindriga respektive allvarliga olycksfall. Exempel på allvarliga olyckor är fall från hög höjd, elchock, påkörning, bränn- eller klämskada.

Arbetsmiljöchefen ansvarar för att driva utveckling av arbetsmiljöarbetet och stödjer linjeverksamheten i frågor som rör hälsa och säkerhet. Arbetsmiljöorganisationen består av centrala expertresurser i form av en Arbetsmiljöchef, en Arbetsmiljöspecialist, en Säkerhetschef, en Brandingenjör samt en Elingenjör. Lokalt finns Arbetsmiljökoordinatorer som även ingår i ett tvärorienterat Safety Team. Organisationen för drift och underhåll ansvarar för att anläggningarna följer gällande regelverk, föreskrifter och rutiner inom arbetsmiljö.

Stockholm Exergi har en obligatorisk arbetsmiljöutbildning som måste vara godkänd innan en person får tillträde till en anläggning. Utbildningen ska göras regelbundet för bibehållna behörighet.



Vårt stora fokus på fysisk och social arbetsmiljö bidrar till FN:s globala mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt med delmålet att främja en trygg och säker arbetsmiljö.

Sysselsättning av ungdomar

Vår policy för socialt ansvar beskriver riktningen för vårt samhällsansvar. Chef för social hållbarhet är ansvarig för arbetet med att sys-

selsätta ungdomar i utanförskap och genomföra tillsammans med en arbetsgrupp de beslut som fattas av företagets styrgrupp. I styrgruppen ingår bland annat vd och andra personer i ledningsgruppen.

Vårt arbetet med Uppvämningsjobben, där personer utanför arbetsmarknaden får en första rad på CV:n, bidrar till FN:s mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt delmålet att väsentligt minska andel ungdomar som inte arbetar eller studerar till 2030.



Vi ska bidra ekonomiskt

Vi måste skapa ekonomiskt värde åt våra ägare, våra anställda och samhället för att veta att vi kan finnas kvar långsiktigt och för att vi ska ha råd att fortsätta utveckla Stockholms energisystem. Vi behöver också genomföra ansvarsfulla inköp och investeringar. I tabellen redovisas våra mål på kort och lång sikt inom området.

Antikorruption

Frågor om affärsetik som exempelvis mutor och intressekonflikter regleras av lagstiftning och bolaget tillämpar i dessa frågor dessutom Näringslivetsskoden samt vår egen uppförandekod med tillhörande instruktioner. Stockholm Exergi har myndighetskontakter, gör inköp från delar av världen där risken för korruption är hög samt lyder under lagen om offentlig upphandling inom försörjningssektorerna vilket medför att bolaget har ett strikt förhållningssätt till gåvor, representation och liknande. Utöver obligatorisk webb-utbildning i uppförandekoden som alla medarbetare ska genomföra, genom-

Nyckeltal	Årets utfall	Mål 2018	Mål 2023
Nöjd kund-index (NKI)*	>67/65/67	>69/66/67	75/75/75
Fasta biobränslen med verifierat hållbart ursprung	99,9 procent	100 procent	Biobränslen kommer uteslutande från hållbara källor
Andel betydande inköp av varor och tjänster förhandsgranskade	90 procent	90 procent	Alla betydande inköp granskas mot våra hållbarhetskrav

* Nöjd kundindex för Småhus/BRF/Företag

förs även riktade utbildningsinsatser för personer inom riskgrupper. Det är Juristenheten som ansvarar för framtagande och implementeringen av affärsetiska riktlinjer i organisationen.

Om en medarbetare vill rapportera en allvarlig överträdelse mot uppförandekoden eller våra affärsetiska riktlinjer ska denne i första hand vända sig till sin chef eller Juristenheten, men det går också att rapportera anonymt via vår visselblåsarfunktion. Den är tillgänglig för såväl medarbetare, bolagets leverantörer som andra avtalsparter. Juristenheten ansvarar för att utreda anmälningar och vidta åtgärder.



Genom vårt arbete med antikorrup-tion bidrar vi till FN:s globala mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen och delmålet att minska alla former av korruption och mutor.

Erbjudande av hållbara produkter och tjänster

Vår kvalitetspolicy styr hur vi ska uppnå nöjda kunder och vi har ett kvalitetsledningssystem som är certifierat enligt ISO 9001. Marknadsavdelningen ansvarar för kundnöjdhet och mäter den inklusive Stockholm Exergis anseende bland allmänheten regelbundet. Marknadsavdelningen och avdelningen för affärsutveckling arbetar också med att ta fram nya produkter och tjänster som motsvarar kundernas behov och exempelvis hjälper dem att minska energi-användning. Intelligy och Klimatneutral värme är några hållbara kunderbjudanden.

Hållbara inköp och investeringar

Stockholm Exergis uppförandekod för leverantörer bygger på FN:s Global Compacts tio principer om mänskliga rättigheter, arbetsrättsliga frågor, miljö och antikorrup-tion. Den ingår avtal med våra leverantörer. Vi har även mer specifika hållbarhetsrelaterade krav i avtal, som exempelvis handlar om spårbarhet på biobränsle eller arbetsmiljöfrågor för entreprenadtjänster.

Enheterna för inköp av varor, tjänster och bränslen ansvarar för att våra betydande leve-

rantörer följer Stockholm Exergis hållbarhetskrav. De målsätter och följer regelbundet upp andelen granskade leverantörer och andelen biobränsle som verifierats (controlled wood, PEFC) och certifierats (FSC) av tredje part.



Eftersom vi lyder under lagen om offentlig upphandling inom försörjningssektorerna bidrar arbetet hållbarhetskrav

och leverantörsuppföljning till delmålet att främja hållbar offentlig upphandling som är en del av FN:s globala mål 12: Hållbar konsumtion och produktion. Arbetet med hållbarhetskrav bidrar också till FN:s globala mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald och dess delmål att till 2020 främja hållbart brukande av skogar och stoppa avskogningen.

Inför stora investeringar görs också en hållbarhetsbedömning för att lämpliga miljö- och arbetsmiljöåtgärder ska kunna genomföras under investeringsprojektets genomförande. Hantering av väsentliga hållbarhetsfrågor i projekt sker genom projektspecifika miljö- och arbetsmiljöplaner som projektledaren ansvarar för att ta fram och implementera.

De olika teamen som arbetar med hållbarhetsfrågor stöttar inköps- och projektorganisationerna i kravställning och uppföljning av krav.

Skapat ekonomiskt värde

Hur ekonomiska frågor styrs beskrivs i bolagsstyrningsrapporten och förvaltningsberättelsen, där redovisas också ekonomiska nyckeltal och resultat.

Riskhantering

Stockholm Exergi tillämpar en metodik för den fortlöpande riskhanteringen i syfte att parera för förändringar i omvärlden och på bolagets marknader, som kan påverka dess mål. Riskhanteringsprocessen är väl integrerad i verksamhetens planeringen, styrningen och uppföljningen av affären.

Målsättning, process och ramverk

Syftet med Enterprise Risk Management (ERM) är att ha en fullständig, strukturerande och transparent riskhantering inom Stockholm Exergi.

Enterprise Risk Management används för att identifiera, analysera och hantera alla risker, som kan påverka våra mål såväl negativt som positivt. Genom ett värdeskapande stöd, säkerställa riskmedvetenheten, skapa transparens så finns förutsättningarna för att maximalt värde uppnås och samtidigt åstadkomma en optimal balans mellan tillväxt, vinstmål, relaterade risker samt använda resurserna effektivt för att uppnå Stockholm Exergis mål.

Vi använder oss av riskramverket Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission (COSO) inom Stockholm Exergi och dess modell med de tre ansvarslinjerna samt dess riskprocess. Ramverket bygger på principen att den operativa verksamheten ansvarar för att identifiera, analysera, hantera, kontrollera, följa upp och kommunicera status för riskerna.

Verksamhetsrisker

Stockholm Exergi bedriver en kapitalintensiv verksamhet på konkurrensutsatta marknader med ett stort inslag av politisk och miljömässig styrning och kontroll, både indirekt och direkt. Verksamheten är därmed exponerad mot olika typer av risker. De mest kritiska risktyperna för Stockholm Exergis verksamhet är strategiska-, marknads-, finansiella-, operativa- och hållbarhetsrisker samt risker kopplat till oegentligheter och korruption.

Strategiska risker

Strategiska risker är främst risker som påverkar Stockholm Exergis långsiktiga planer och dess förutsättningarna på värme-, kyla- och elmarknaden. Politiska beslut så som marknadsregleringar kan påverka Stockholm Exergis förmåga att nå uppsatta mål. Utveckling av konkurrerande alternativ är en annan strategisk risk. I de strategiska riskerna ingår också de legala efterlevnadsriskerna. Stockholm Exergis verksamhet omfattas av många lagar, direktiv och förordningar, varför potentiella ändringar alltid är en risk.

Dessa risker hanteras genom väl utvecklade interna ramverk och beslutsstöd, som bland annat anger när legalt stöd ska inhämtas. Stockholm Exergis tillämpar en egen uppförandekod för att säkerställa god kontroll och hög affäretik i det dagliga arbetet.

Marknadsrisker

Med marknadsrisker avses risker kopplade förändringar i volym eller pris.

Volymrisker: Utöver normala marknadsrisker i form av vunna och förlorade kundkontrakt är försäljningsvolymen kortsiktigt främst beroende av normal variation i temperatur. På längre sikt påverkas den även av kundernas ändrade förbrukningsmönster och av klimatförändringarna. Dessa risker hanteras främst genom att erbjuda kunderna olika prismodeller.

Elprisrisker: Stockholm Exergi producerar el i kraftvärmeverk och förbrukar el främst i värmepumpsanläggningar. Det begränsar nettoexponeringen. Riskhanteringen sker med finansiella derivatinstrument.

Bränsleprisrisker: Verksamheten använder bränslen som anskaffas på internationella och nationella marknader. Stockholm Exergis flexibla produktionsmöjligheter begränsar till viss del prisriskerna för bränsle. I övrigt används fast-

prisavtal för fysiska leveranser och finansiella derivat där det är möjligt.

Valutarisker: Dessa risker uppstår framför allt vid investeringar och bränsleinköp. Policyn är att avtalade kassaflöden ska säkras fullt ut med valutaterminer.

Styrmedelsrisker: EU har inrättat ett system för handel med utsläppsrätter. På nationell nivå har ett elcertifikatssystem inrättats, som stödjer produktion av förnyelsebar el. Stockholm Exergis produktionsenheter omfattas av dessa system. Dessa risker hanteras med finansiella derivatinstrument samt genom att ta hänsyn till styrmedelspriserna vid produktionsplaneringen.

Finansiella risker

Stockholm Exergis finansiella risker avser främst likviditet, refinansiering och räntor.

Likviditets- och refinansieringsrisk: Avser den risk som kan uppstå om Stockholm Exergi inte har tillgång till kassalikviditet eller lånefinansiering för att möta investeringsbehov och andra finansiella åtaganden. Styrelsen fattar årligen beslut om krav på kapitalbindning och begränsningar i förfalloprofilen på externa lån. I den löpande finansieringsverksamheten strävar Stockholm Exergi efter en jämn förfallostruktur och en diversifiering mellan olika finansieringskällor.

Ränterisker: Beskriver hur förändringar i marknadsräntan påverkar Stockholm Exergis finansnetto. Højningar av marknadsräntan kan öka Stockholm Exergis räntekostnader, vilket kan inverka negativt på bolagets kassaflöde, finansiella ställning och resultat. Ränteriskerna styrs främst genom av styrelsen fastställda normer och mandat för genomsnittlig räntebindning. Räntederivat används också i viss utsträckning.

Kreditrisker: Stockholm Exergi exponeras för kreditrisker varje gång bolaget ingår avtal. Kreditrisker hanteras med rutiner för identifiering, bedömning och uppföljning av riskerna. Här ingår också hantering av eventuella garantier och begränsningar.

Operativa risker

Med operativa risker menas negativa konsekvenser av bristfälliga processer, systemfel, oönskat beteende eller externa händelser som påverkar verksamhetens mål. Operativa risker hanteras bland annat genom dokumentation och automatisering av processer, tydliga beslutsprocesser samt åtskillnad mellan beslutande och kontrollerande funktioner. Ett riskområde som har ökat under senare år är informations- och IT-säkerhet, varför vi under det senaste året har fokuserat en del av vårt riskarbete extra mycket på detta. För de operativa risker vilka är försäkringsbara så finns det etablerade försäkringsprogram, som vi använder oss av för att minska riskexponeringen. Stockholm Exergis internkontroll syftar också till att reducera de operativa riskerna. Riskerna utvärderas regelbundet internt och av externa parter. Korrigerande åtgärder vidtas löpande.

Miljörisker

På en övergripande nivå finns risker för Stockholm Exergi kopplat till klimatförändringarna. Det handlar till exempel om bränslebrist till följd av extremväder. Det kan också handla om översvämning av företagets dagvattensystem vid stora skyfall, vilket kan leda till läckage av miljöstörande ämnen.

Det finns även risker kopplade till miljömotiverade styrmedel, såsom avgifter, skatter och utsläppspriser. Företagets affärsplanering på både kort och lång sikt baseras på prognoser för den utveckling avseende befintliga såväl som nya styrmedel som bedömts som mest sannolik. Produktionssystemet är dessutom utformat för att vara både ekonomiskt och miljömässigt robust genom sin diversifiering på olika energiråvaror och produktionslag.

Stockholm Exergis verksamhet har betydande miljöpåverkan, vilket kan innebära stora risker om Stockholm Exergi brister i miljöarbetet. Utsläpp av ämnen sker till luft och vatten och produktionen genererar också avfallsprodukter såsom askor från förbränning.

Verksamheten är tillståndspliktig enligt miljöbalken och bolagets miljöledningssystem är certifierat enligt ISO 14001. Stockholm Exergi arbetar strukturerat med efterlevnad då miljötillstånd och miljöregler är grundläggande för verksamheten. Tydlig information och samråd med närboende är också viktigt i samband med byggen och nya anläggningar. Försiktighetsprincipen beaktas i riskanalyser och miljökonsekvensutredningar.

Miljörisker relaterade till bränsleförsörjning och bränsleimport och övriga inköp hanteras genom krav och uppföljning i inköpsprocessen.

Risker kopplat till arbetsmiljö, diskriminering och trakasserier

Det finns psykosociala och fysiska risker kopplat till arbetsmiljön på Stockholm Exergi, där den fysiska arbetsmiljön på Stockholm Exergis anläggningar ständigt utvecklas för att få en säker arbetsplats. Stockholm Exergi utbildar medarbetare och andra som deltar i bolagets verksamhet samt vidtar andra åtgärder för att förebygga olyckor. Bolaget granskar också leverantörer och arbetsprocesser, där arbetet utförs av både egna medarbetare och externa partners.

Riskerna hanteras bland annat genom ett systematiskt arbetsmiljöarbete enligt OHSAS 180001, utbildning i arbetsmiljöfrågor och åtgärder för att förebygga olyckor och ohälsa.

I verksamheten finns också risk för diskriminering eller trakasserier utifrån någon av diskrimineringsgrunderna. Exempel på hur dessa risker minskas är utbildning av medarbetare i företagets uppförandekod som innehåller riktlinjer för medarbetarna ska uppträda mot varandra.

Risk för oegentligheter och korruption

Stockholm Exergi är väl medvetet om risken för korruption och andra oegentligheter. Samtliga verksamheter har analyserats avseende detta och bolagets uppförandekod syftar till att minska riskerna. Hösten 2018 lanserades en ny uppförandekod för Stockholm Exergi. Alla medarbetare ska gå en webbaserad utbildning i uppförandekoden och under hösten 2018

genomförde 58 procent av medarbetarna den. Bland de nyanställda var motsvarande siffra 47 procent. Resterande andel medarbetare kommer att gå utbildningen under 2019.

Områden som identifierats som särskilt exponerade med en förhöjd risk för oegentligheter och korruption är bränsleinköp och övriga inköp. Dessa delar av verksamheten genomgår mer omfattande och särskilda utbildningar än övriga medarbetare i Affärsetik. Under året deltog 263 personer i dessa utökade utbildningar.

Därtill finns rutiner och processer för rapportering och hantering av misstänkta fall av korruption och oegentligheter.

IT och informationssäkerhet

Stockholm Exergis affärsverksamhet och kundrelaterade tjänster är beroende av välfungerande IT- och informationshanteringssystem samt processer. På grund av verksamhetens karaktär behandlas stora mängder data, ofta i realtid, som används för beslutsfattande, betjäning av kunder och intern såväl som extern kommunikation och rapportering. Att säkra information och tillgänglighet av systemen är därmed väsentlig för Stockholm Exergis verksamhet. Cybersäkerhetsrisker, inklusive risker relaterade till information, industriella kontrollsystem, digitalisering och integritet, hanteras centralt av Säkerhetschefen i samarbete med verksamheten. Befintliga instruktioner och rutiner innefattar krav på hantering och lindring av cybersäkerhetsrisker.

Allmänna databeskyddsförordningen trädde i kraft den 25 maj 2018. Förordningen innehåller ett antal krav relaterade till behandling av personuppgifter. Stockholm Exergi upprättade ett bolagsövergripande program för att säkerställa uppfyllandet av kraven. Programmet i stort genomfördes under 2017-2018 och det fortsatta arbetet fortsätter under ledning av Stockholm Exergis Dataskyddsombud i samverkan med verksamheten.

IT-funktionerna i bolaget, som supportfunktioner och outsourcingpartner, är ansvariga för att identifiera och mildra riskerna relaterade till den operativa IT-säkerheten samt hantering av IT-incidenter.

Rapportering och noter

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Stockholm Exergi Holding AB (publ) får härmed avge sin årsredovisning för verksamhetsåret 2018.

Ägarförhållanden

Stockholm Exergi Holding AB (publ) ägs med 50 procent vardera av Fortum Sverige AB och Stockholms Stadshus AB. Ägarna reglerar sin ägarsamverkan genom konsortialavtal vars senaste revidering trädde i kraft den 1 januari 2016.

Förändringar i koncernen

I januari bytte moderbolaget namn till Stockholm Exergi Holding AB (publ) och dotterbolaget bytte namn till Stockholm Exergi AB. Senare under året bytte även koncernbolaget Fortum Värme Tunnlar AB namn till Stockholm Exergi Tunnlar AB.

Verksamheten

Stockholm Exergi Holding AB (publ) är ett moderbolag i en koncern. Koncernen producerar och levererar miljöanpassad fjärrvärme, fjärrkyla och el till företag och privatpersoner i Stockholmsregionen. Moderbolagets verksamhet består i att äga aktier i det operativa bolaget Stockholm Exergi AB och att svara för koncerngemensamma finansieringslösningar.

Nettoomsättning och resultat

Koncernens nettoomsättning uppgick under 2018 till 7 003 MSEK (6 639), en ökning med 364 MSEK. Försäljningen uppgick till 10 194 GWh (10 248) varav 8 176 GWh (8 216) avser värme. Därtill försålles 1 598 GWh (1 684) el och 420 GWh (348) fjärrkyla. Totalt minskade försäljningen med 54 GWh jämfört med föregående år. Nyförsäljningen av fjärrvärme under året uppgick till 117 GWh (121).

Rörelseresultatet för koncernen uppgick till 1 381 MSEK (1 702). Ett väderläge under vintern med mycket nederbörd och lite kyla medförde leveransstörningar på biobränsle från Baltikum och stora merkostnader i produktionen som följde. En

extremvarm sommar medförde sedan lägre leveranser av värme och höga kostnader att producera kyla. En svag kronkurs under året påverkade också kostnaden för de importerade bränslena negativt.

Koncernens resultat före skatt uppgick till 1 213 MSEK (1 543) och efter skatt till 1 164 MSEK (1 203). Årets redovisade skattekostnad är påverkad av en positiv engångseffekt om 216 MSEK. Effekten är hänförlig till omvärdering av uppskjutna skatter med anledning av framtida sänkning av skattesatser.

Medelantalet anställda i koncernen uppgick under januari–december 2018 till 712 (707).

Likviditet och finansiell ställning

Koncernen

Likvida medel uppgick per 2018-12-31 till 152 MSEK (149). Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 2 228 MSEK (2 694), medan använda medel i investeringsverksamheten uppgick till -1 548 MSEK (-1 797). Kassaflödet före finansieringsverksamheten var 680 MSEK (897). Koncernen hade den 31 december 2018 räntebärande skulder om sammanlagt 11 779 MSEK (11 648). Räntebärande nettoskuld uppgick till 11 627 MSEK (11 500). Eget kapital uppgick vid årets utgång till 12 355 MSEK (11 969), vilket motsvarar en soliditet på 42 procent (42).

Den 31 december uppgick externa outnyttjade kreditfaciliteter till 3 370 MSEK (3 500), bestående av en checkräkningskredit samt en kreditfacilitet. Under maj månad förföll ett certifikatlån om 550 MSEK vilket finansierades via kassan. Under hösten återbetalades obligationslån om 252 MSEK och nya obligationslån upptogs om 750 MSEK.

Moderbolaget

Likvida medel uppgick per 2018-12-31 till 150 MSEK (147). Per balansdagen var 130 MSEK (0) av koncernkontokrediterna ianspråktagen. Eget kapital uppgick till 6 153 MSEK (6 458) vid årets utgång, vilket motsvarar en soliditet på 35 procent (36).

Utdelning till ägarna kommer att – under förutsättning att kommande årsstämma godkänner förslaget – lämnas med 850 MSEK i enlighet med fastställd utdelningspolicy. För mer information hänvisas till not 4.

Investeringar

Stockholm Exergi investerar kontinuerligt i produktion och distribution för säkerställd tillgänglighet, ökad energieffektivitet samt förbättrad miljöprestanda. Investeringarna i koncernen uppgick till 1 817 MSEK (1 614) varav 0 (0) i moderbolaget.

Entreprenadkontrakt

Bolagets tidigare tvist med en entreprenör rörande ersättning för entreprenadarbeten vid uppförandet av kraftvärmeverket KVV8 har avslutats genom förlikning. Parternas förlikningsöverenskommelse har medfört en något ökad projektkostnad samt en mindre påverkan på årets resultat. Likviden erläggs i början av 2019

Framtida utveckling

Omställningen till förnybar och återvunnen energi behöver ske i hela Europa och globalt, och många hinder ska övervinnas på vägen. Genom goda relationer med våra kunder, satsningar på digitalisering, samarbeten som innebär delad nytta samt genom att återvinna resurser som annars går till spillo, säkras Stockholm Exergi fjärrvärmens och fjärrkylans framtida konkurrenskraft. Stockholm Exergis produkter ska bidra till att samhället utvecklas i en hållbar riktning. Utvecklingen mot en fossilfri

produktion med allt lägre miljöpåverkan pågår och under året togs flera viktiga steg på vägen för att förverkliga visionen om en klimatneutral fjärrvärme i Storstockholm.

Information om risker och osäkerhetsfaktorer

Med fjärrvärme-, fjärrkylverksamhet följer olika typer av risker, såsom finansiella, operativa och strategiska. De finansiella riskerna är relaterade till prisförändringar på el och bränslen i relation till det pris som koncernens produkter betingar på marknaden. Beskrivning av exponering och principer för hantering av finansiella risker finns i not 3 Riskhantering. Med ägande och drift av anläggningar för värme-, kyla- och elproduktion samt tillhörande distributionsnät följer operativa risker, främst avseende olika typer av produktionsstörningar. Förändringar i skatte- och styrmedelssystem har stor inverkan på verksamheten exempelvis vad avser produktens värde samt lönsamhet i såväl genomförda som planerade investeringar och utvecklingsprojekt.

Miljöinformation

Koncernen bedriver flera tillståndspliktiga och anmälningspliktiga verksamheter enligt miljöbalkens 9 respektive 11 kapitel. Verksamhetens miljöpåverkan består främst av utsläpp i luft och vatten, dels från energiomvandlingen i produktionsanläggningarna och dels från utvinning och transport av bränslen till anläggningarna.

Stockholm Exergi har upprättat en hållbarhetsredovisning enligt GRI (Global Reporting Initiative). Hållbarhetsredovisningen har upprättats i en från årsredovisningen avskild rapport för att uppfylla kraven på lagstadgad hållbarhetsrapport i enlighet med ÅRL 6 kap 11§. Hållbarhetsredovisningens innehåll framgår av det GRI-index som presenteras på sida 149-151 i denna rapport och omfattar Stockholm Exergi Holding AB (publ) och dess dotterföretag om inte annat anges.

Vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel jämte årets resultat i moderbolaget, 5 151 209 970 SEK, disponeras enligt följande:

Förslag till resultatdisposition SEK

Utdelning	850 000 000
Balanseras i ny räkning	4 301 209 970
Summa	5 151 209 970

Styrelsens yttrande över den föreslagna utdelningen

Utdelning till aktieägarna kommer att – under förutsättning att årsstämman godkänner förslaget – lämnas med 850 000 000 SEK i enlighet med fastställd utdelningspolicy (se också not 4). Utdelningen kommer att utbetalas under 2019. Soliditeten för moderbolaget uppgår till 35 procent. Efter en utdelning om 850 000 000 SEK skulle moderbolagets soliditet uppgå till 31 procent.

Denna soliditet bedöms som betryggande. Likviditeten i bolaget bedöms kunna upprätthållas på en likaledes betryggande nivå. Styrelsens uppfattning är att den föreslagna utdelningen inte hindrar bolaget från att fullgöra sina förpliktelser på kort och lång sikt, och inte heller hindrar bolaget från att fullgöra erforderliga investeringar. Den föreslagna utdelningen kan därmed försvaras med hänsyn till vad som anförs i ABL 17 kap 3 § 2–3 st (försiktighetsregeln).

Koncernen - fem år i sammandrag

MSEK	2018	2017	2016	2015	2014
Nettoomsättning	7 003	6 639	6 608	6 175	6 512
Rörelseresultat före avskrivningar	2 800	3 043	2 792	2 736	2 834
Operativt resultat	1 323	1 637	1 541	1 610	1 703
Rörelseresultat	1 381	1 702	1 607	1 547	1 670
Finansiella poster - netto	-168	-159	-123	-526	-252
Resultat före skatt	1 213	1 543	1 484	1 020	1 418
Inkomstskatt	-48	-340	-313	-232	-271
Årets resultat	1 164	1 203	1 171	788	1 147
Summa tillgångar	29 673	28 618	28 298	28 350	26 911
Summa eget kapital	12 355	11 969	11 236	10 430	10 064
Räntebärande skulder	11 779	11 648	12 114	12 796	11 883
Nettolåneskuld	11 627	11 500	11 991	12 795	11 822
Sysselsatt kapital	24 134	23 617	23 349	23 226	21 947
Rörelsekapital	1 298	1 361	1 182	1 266	1 403
Investeringar	1 817	1 614	1 960	2 788	3 097
Kassaflöde före finansieringsverksamheten	680	897	1 064	-573	-872
Avkastning eget kapital %	9,6%	10,4%	10,8%	7,7%	11,7%
Avkastning sysselsatt kapital %	5,8%	7,2%	6,9%	6,9%	8,0%
Soliditet %	42%	42%	40%	37%	37%
Skuldsättningsgrad	1,4	1,4	1,5	1,7	1,7
Nettoskuld/EBITDA	4,2	3,8	4,3	4,7	4,2

Siffror i årsredovisningen redovisas som regel i MSEK avrundat uppåt eller nedåt. Detta medför att vid summering kan avrundningsdifferenser förekomma med +/- 1 MSEK. I de fall ett underliggande tal avrundat blir 0 MSEK skrivs detta som 0. Då inget tal finns att redovisa lämnas detta blankt.

Stockholm Exergi använder sig av alternativa nyckeltal (Alternative Performance Measures, eller APM). Nyckeltalen som presenteras är inte i enlighet med IFRS men anses underlätta för intressenter att analysera resultat och finansiell ställning. Definitioner och avstämningar av de alternativa nyckeltalen återfinns på sidorna 146-147.

Koncernens resultaträkning

MSEK	Not	2018	2017
Nettoomsättning	5	7 003	6 639
Aktiverat arbete för egen räkning		30	39
Övriga intäkter	7	116	110
Råvaror och förnödenheter		-2 437	-1 981
Övriga externa kostnader	8, 9	-1 324	-1 199
Personalkostnader	10	-646	-629
Avskrivningar- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar och immateriella tillgångar	11	-1 419	-1 342
Operativt resultat		1 323	1 637
Värdeförändringar vid omvärdering av finansiella tillgångar/skulder	6	59	64
Reavinster / Reaförluster		-2	0
Rörelseresultat		1 381	1 702
Finansiella intäkter	12	1	1
Finansiella kostnader	6, 12	-169	-159
Resultat före skatt		1 213	1 543
Inkomstskatt	13	-48	-340
Årets resultat		1 164	1 203
Resultat hänförligt till:			
Moderbolagets aktieägare		1 164	1 202
Innehav utan bestämmande inflytande		0	1
Årets resultat		1 164	1 203

Koncernens rapport över totalresultatet

MSEK	2018	2017
Årets resultat	1 164	1 203
Övrigt totalresultat:		
Poster som inte ska återföras i resultaträkningen.		
Omvärdering av nettopensionsförpliktelsen	-46	-131
Skatteeffekt	4	29
Poster som senare kan återföras i resultaträkningen		
Kassaflödessäkringar		
Årets verkligt värde vinster/förluster	59	67
Återföring till resultaträkningen	18	-23
Återföring till varulager/materiella anläggningstillgångar	8	-2
Skatteeffekt	-21	-9
Övrigt totalresultat för året, netto efter skatt	22	-69
Summa totalresultat för året	1 187	1 133
Summa totalresultat hänförligt till:		
Moderbolagets aktieägare	1 186	1 132
Innehav utan bestämmande inflytande	0	1
Summa totalresultat för året	1 187	1 133

Koncernens balansräkning

MSEK	Not	31 Dec 2018	31 Dec 2017
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar	15	81	40
Materiella anläggningstillgångar	16	26 304	25 927
Förvaltningstillgångar (pensionstillgångar)	25	1	1
Derivatinstrument	3, 14	84	36
Summa anläggningstillgångar		26 470	26 003
Omsättningstillgångar			
Varulager	17	798	702
Derivatinstrument	3, 14	99	23
Kundfordringar	18	1 630	1 463
Övriga fordringar	18	475	277
Aktuella skattefordringar		49	0
Likvida medel	19	152	149
Summa omsättningstillgångar		3 202	2 614
Summa tillgångar		29 673	28 618
EGET KAPITAL			
Eget kapital som kan hänföras till moderbolagets aktieägare			
Aktiekapital	20	2	2
Reserver		-290	-313
Balanserad vinst		12 642	12 278
Summa		12 353	11 967
Innehav utan bestämmande inflytande	21	2	2
Summa eget kapital		12 355	11 969
SKULDER			
Långfristiga skulder			
Räntebärande skulder	22	9 256	10 543
Derivatinstrument	3, 14	53	92
Uppskjutna skatteskulder	23	3 129	3 210
Övriga avsättningar	24	80	79
Avsättningar för pensioner	25	518	448
Övriga långfristiga skulder		3	8
Summa långfristiga skulder		13 038	14 380
Kortfristiga skulder			
Räntebärande kortfristiga skulder	22	2 523	1 105
Derivatinstrument	3, 14	32	17
Leverantörsskulder	26	1 033	544
Övriga skulder	26	690	581
Aktuella skatteskulder		0	21
Övriga avsättningar	24	0	
Summa kortfristiga skulder		4 279	2 269
Summa skulder		17 317	16 649
Summa eget kapital och skulder		29 673	28 618

Koncernens rapport över förändringar i eget kapital

	Aktiekapital	Balanserad vinst inklusive årets resultat	Reserver		Totalt eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare	Innehav utan bestämmande inflytande	Totalt eget kapital
			Kassaflödes-säkringar	Pensions-förpliktelser			
SEK miljoner							
Ingående balans per 1 januari 2017	2	11 476	-70	-174	11 235	1	11 236
Årets resultat		1 202			1 202	1	1 203
Övrigt totalresultat för året			33	-102	-69		-69
Summa totalresultat		1 202	33	-102	1 132	1	1 133
Transaktioner med aktieägare							
Utdelning		-400			-400		-400
Utgående balans per 31 December 2017	2	12 278	-37	-276	11 967	2	11 969
Ingående balans per 1 januari 2018	2	12 278	-37	-276	11 967	2	11 969
Årets resultat		1 164			1 164	0	1 164
Övrigt totalresultat för året			65	-43	22		22
Summa totalresultat		1 164	65	-43	1 186	0	1 187
Transaktioner med aktieägare							
Utdelning		-800			-800		-800
Utgående balans per 31 December 2018	2	12 642	28	-318	12 353	0	12 355

Koncernens rapport över kassaflöden

MSEK	Not	2018	2017
Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA)		2 800	3 043
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet ¹⁾		-42	-45
Erhållen ränta		1	1
Erhållen utdelning		0	0
Betald skatt		-216	-213
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		2 410	2 639
Förändringar i rörelsefordringar		-460	1
Förändringar i rörelseskulder		278	54
Kassaflöde från den löpande verksamheten		2 228	2 694
Kassaflöde från investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar och immateriella tillgångar	15, 16	-1 549	-1 792
Förvärv av dotterföretag		0	-5
Avyttring av materiella anläggningstillgångar och immateriella tillgångar		0	0
Förändring i övriga räntebärande fordringar			0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-1 548	-1 797
Kassaflöde före finansieringsverksamheten		680	897
Kassaflöde från finansieringsverksamheten			
Upptagna lån	22	1 056	1 796
Amortering av lån	22	-1 062	-2 267
Förändring koncernkonto	22	130	
Utbetald utdelning		-800	-400
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-676	-871
Total ökning (+)/minskning (-) i likvida medel		3	26
Likvida medel vid årets början		149	123
Likvida medel vid årets slut	21	152	149

1) Ej kassaflödespåverkande poster avser främst justeringar för realiserade vinster och förluster hänförliga till värdeförändringar vid omvärdering av finansiella tillgångar/skulder som säkrar framtida kassaflöden samt förändringar i avsättningar

Tilläggsupplysningar till koncernens kassaflödesanalys

Förändring i rörelsekapital

MSEK	2018	2017
Förändring av räntefria fordringar, minskning (+)/ökning (-)	-365	12
Förändring i varulager minskning (+)/ökning (-)	-95	-11
Förändring i räntefria skulder, minskning (-)/ökning (+)	278	54
Total	-182	55

Förvärv av materiella anläggningstillgångar och immateriella tillgångar

MSEK	Not	2018	2017
Investeringar	15, 16	-1 817	-1 609
Förändring i ännu ej betalda investeringar		267	-185
Aktiverade lånekostnader		1	2
Total		-1 549	-1 792

Investeringar i immateriella tillgångar och materiella tillgångar i balansräkningen var 1 817 MSEK (1 609). Investeringar i kassaflödet 1 549 MSEK (1 792) presenteras utan ännu ej betalda investeringar, d.v.s förändringar i leverantörsskulder relaterade till investeringar och uppbokade upplupna investeringar om sammanlagt 267 MSEK (-185) samt aktiverade lånekostnader på 1 MSEK (2), vilka även justeras i posten betald ränta.

Moderbolagets resultaträkning

MSEK	Not	2018	2017
Rörelsens kostnader			
Övriga rörelsekostnader		0	0
Rörelseresultat		0	0
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande intäkter	37	10	67
Räntekostnader och liknande kostnader	37	-149	-141
Resultat efter finansiella poster		-139	-73
Bokslutsdispositioner			
Koncernbidrag		773	1 103
Resultat före skatt		634	1 030
Inkomstskatt	38	-140	-227
Årets resultat		495	803

I moderbolaget förekommer inget övrigt totalresultat varför summa totalresultat för moderbolaget överensstämmer med årets resultat.

Moderbolagets balansräkning

MSEK	Not	31 Dec 2018	31 Dec 2017
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	39	11 888	11 888
Övriga långfristiga fordringar hos koncernföretag	40	3 734	3 734
Summa anläggningstillgångar		15 622	15 622
Omsättningstillgångar			
Fordringar hos koncernföretag			
		1 930	2 187
Aktuella skattefordringar		60	
Övriga fordringar		6	2
Likvida medel	42	150	147
Summa omsättningstillgångar		2 146	2 336
Summa tillgångar		17 768	17 958
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital (10 000 aktier)			
		2	2
Reservfond			
		1 000	1 000
		1 002	1 002
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst			
		4 657	4 653
Årets resultat			
		495	803
		5 151	5 457
Summa eget kapital		6 153	6 458
Långfristiga skulder			
Lån			
	41	9 101	10 369
Summa långfristiga skulder		9 101	10 369
Kortfristiga skulder			
Lån			
	41	2 461	1 043
Skulder till koncernföretag			
		0	43
Aktuella skatteskulder			
			23
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
		53	22
Summa kortfristiga skulder		2 514	1 131
Summa skulder		11 615	11 500
Summa eget kapital och skulder		17 768	17 958

Moderbolagets rapport över förändringar i eget kapital

MSEK	Not	Aktiekapital	Reservfond	Balanserad vinst inklusive årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2017		2	1 000	5 053	6 055
Årets resultat				803	803
Transaktioner med aktieägare					
Utdelning				-400	-400
Utgående balans per 31 December 2017		2	1 000	5 457	6 458
Ingående balans per 1 januari 2018		2	1 000	5 457	6 458
Årets resultat				495	495
Transaktioner med aktieägare					
Utdelning				-800	-800
Utgående balans per 31 December 2018		2	1 000	5 151	6 153

Moderbolagets kassaflödesanalys

MSEK	Not	2018	2017
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		-139	-73
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		27	150
Summa		-112	76
Betald skatt		-222	-211
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		-334	-135
Förändringar i rörelsekapital			
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar		-4	0
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder		0	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-338	-135
Kassaflöde före finansieringsverksamheten		-338	-135
Kassaflöde från finansieringsverksamheten			
Upptagna lån	41	1 056	1 796
Amortering av lån	41	-1 044	-2 248
Erhållna koncernbidrag		1 103	828
Extern förändring koncernkonto	41	130	
Skuld/Fordran dotterbolag koncernkonto		-105	185
Utbetald utdelning		-800	-400
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		341	161
Årets kassaflöde		3	26
Likvida medel vid årets början		147	121
Likvida medel vid årets slut		150	147

Tilläggsupplysningar till moderbolagets kassaflödesanalys

MSEK	2018	2017
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
Förändring av upplupna ränteintäkter/räntekostnader mm.	27	150
	27	150

Notförteckning

Koncernen

Not 1	Redovisningsprinciper	103
Not 2	Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål	110
Not 3	Finansiell riskhantering	111
Not 4	Hantering av kapitalrisk	115
Not 5	Segmentinformation	115
Not 6	Förändringar i verkligt värde på derivatinstrument	116
Not 7	Övriga rörelseintäkter	116
Not 8	Övriga externa kostnader	117
Not 9	Ersättningar till revisorerna	117
Not 10	Ersättningar till anställda	118
Not 11	Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar och immateriella tillgångar	120
Not 12	Finansiella intäkter och kostnader	120
Not 13	Inkomstskatt	121
Not 14	Finansiella instrument per kategori	122
Not 15	Immateriella tillgångar	125
Not 16	Materiella anläggningstillgångar	126
Not 17	Varulager	127
Not 18	Kundfordringar och övriga fordringar	128
Not 19	Likvida medel	128
Not 20	Aktiekapital	128
Not 21	Innehav utan bestämmande inflytande	129
Not 22	Räntebärande skulder	129
Not 23	Uppskjuten skatt	131
Not 24	Övriga avsättningar	132
Not 25	Pensionsförpliktelser	132
Not 26	Leverantörsskulder och övriga skulder	135
Not 27	Ställda säkerheter	135
Not 28	Operationella leasingavtal	135
Not 29	Investeringsåtaganden	136
Not 30	Eventualförpliktelser	136
Not 31	Rättsliga åtgärder och myndighetsförfaranden	136
Not 32	Transaktioner med närstående	137
Not 33	Händelser efter balansdagen	137
Not 34	Koncernens innehav av andelar i koncernföretag, 31 december 2018	137

Moderbolaget

Not 35	Ersättningar till revisorerna	138
Not 36	Ersättningar till anställda	138
Not 37	Finansiella intäkter och kostnader	138
Not 38	Inkomstskatt	139
Not 39	Andelar i koncernföretag	139
Not 40	Fordringar hos koncernföretag	139
Not 41	Räntebärande skulder	140
Not 42	Likvida medel	140
Not 43	Derivatinstrument	140
Not 44	Vinstdisposition	141

Koncernen

NOT 1 Redovisningsprinciper

Sammanfattning av viktiga redovisningsprinciper.

1.1 Verksamheten i sammandrag

Stockholm Exergi Holding AB (publ) (Moderbolaget) är ett svenskt aktiebolag med säte i Stockholm. Koncernen Stockholm Exergi Holding AB (publ), fortsatt benämnd koncernen, producerar och levererar miljöanpassad fjärrvärme, fjärrkyla och el till företag och privatpersoner i Stor-Stockholm. För ytterligare information om verksamheten, se förvaltningsberättelsen. Moderbolagets verksamhet består dels i att äga aktier i det operativa bolaget Stockholm Exergi AB, dels i att svara för koncerngemensamma finansieringslösningar. Dessa finansiella rapporter godkändes av styrelsen den 22 mars 2019.

1.2 Grund för rapporternas upprättande

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med IFRS (International Financial Reporting Standards) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) och i enlighet med tolkningsutlåtanden av International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) sådana de antagits av EU. Vidare har Rådet för Finansiell Rapportering rekommendation RFR 1, Kompletterande redovisningsregler för koncerner, samt Årsredovisningslagen tillämpats.

Koncernredovisningen har upprättats enligt anskaffningsvärdemetoden, förutom vad beträffar derivatinstrument, som värderats till verkligt värde via resultaträkningen. Moderbolagets redovisning är upprättad i enlighet med RFR 2 Redovisning för juridiska personer och Årsredovisningslagen. I de fall moderbolaget tillämpar andra redovisningsprinciper än koncernen anges detta separat i slutet av denna not.

1.2.1 Användning av uppskattningar och bedömningar

Upprättandet av finansiella rapporter i enlighet med IFRS kräver användning av vissa viktiga redovisningsändamål. Det kräver också att ledningen har rutiner för att göra erforderliga bedömningar vid tillämpningen av koncernens redovisningsprinciper. De områden som innefattar högre grad av bedömning eller komplexitet, eller områden där antaganden och uppskattningar och bedömningar är betydelsefulla för koncernredovisningen redovisas i not 2 Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål.

1.2.2 Nya standarder, ändringar och tolkningar avseende befintliga standarder

Bolaget tillämpar från och med 1 januari 2018 nya

eller ändrade IFRS standarder avseende IFRS 9 Finansiella instrument samt IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder. Gällande säkringsredovisning för derivatkontrakt övergick bolaget från IAS 39 till IFRS 9 den 1 juli 2019.

- IFRS 9 Finansiella instrument: Standarden ersätter IAS 39 och innehåller nya krav för klassificering och värdering av finansiella instrument, för bortbokning, nedskrivning och generella regler för säkringsredovisning. Standarden kräver att finansiella tillgångar klassificeras i enlighet med tre värderingskategorier; upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde via övrigt totalresultat och verkligt värde via resultaträkningen. Klassificeringen bestäms utifrån tillgångens kassaflödeskaraktär och bolagets affärsmodell för den finansiella tillgången. Vidare innebär standarden utökade upplysningskrav avseende bl.a kreditrisk och säkringsredovisning. Nedskrivning av finansiella tillgångar baseras på förväntade förluster istället för konstaterade. Bolaget har valt att använda en förenklad matrismodell för nedskrivning av fakturerade kundfordringar med anpassade nedskrivningsnivåer beroende på riskklassning av kundgrupper och förfallostruktur i kundfordringsportföljen. Tillämpningen av ny modell innebar en marginell ökning av nedskrivningsbeloppet för fakturerade kundfordringar och övergångseffekten på cirka 1 MSEK har redovisats över resultaträkningen. Lättnadsregeln att inte justera jämförelsesiffror har använts.

Övergången till IFRS 9 avseende säkringsredovisning, som skedde per 1 juli 2019, innebar att fler säkringskontrakt avseende el kvalificerar för säkringsredovisning. I samband med övergången bokades en initial justering på 25 MSEK om till säkringsreserv via Övrigt totalresultat.

Den nya standarden har inte inneburit några förändringar avseende finansiella skulder.

- IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder: Standarden innebär ett principbaserat ramverk för intäkter och ska tillämpas på samtliga kontrakt med kunder förutom försäkringsavtal, finansiella instrument och leasingkontrakt då de faller inom ramen för andra IFRS-standarder. Med standarden följer nya riktlinjer om när en intäkt ska redovisas vilket beror på när en part får kontroll över den överförda varan eller tjänsten. Värderingen baseras på vad som förväntas erhållas istället för på verkligt värde. Varor och tjänster i ett kontrakt separeras redovisningsmässigt och kriterier för redovisning av intäkter över tid har förändrats. Koncernens kontrakt har analyserats med en fem-stegs modell och värderats utifrån den nya standarden och

slutsatsen är att bolagets tidigare intäktsredovisning inte påverkas av den nya standarden bortsett från vissa utökade upplysningskrav. Den framåtriktade övergångsmetoden har använts och således inga praktiska lätttnadsregler.

Bolaget kommer att från 1 januari 2019 tillämpa IFRS 16 som ny redovisningsprincip för leasing.

- IFRS 16 Leasing: Standarden ersätter nuvarande standarder och tolkningsuttalanden om leasing och träder i kraft för räkenskapsår som börjar 1 januari 2019 eller senare. Begreppen finansiell och operationell leasing försvinner. Istället kommer en leasingkund redovisas för leasingavtal i en "right-of-use asset" modell. Synsättet baseras på att en leasetagare har en rättighet att använda en tillgång under en specifik tidsperiod men också en skyldighet att betala för rättigheten. Tillgångar och skulder hänförliga till leasingavtal enligt IFRS 16 kommer därför att redovisas i balansräkningen.

Nyttjanderättsavtal kortare än 12 månader eller som upphör inom 12 månader från övergångstidpunkten är klassificerade som korttidsavtal och ingår därmed inte i de redovisade skulderna eller nyttjanderätterna. I tillägg har också nyttjanderättsavtal (med ett nyanskaffningsvärde understigande 5 000 USD) klassificerats som lågvärdeavtal och ingår inte i de redovisade skulderna eller nyttjanderätterna. Som diskonteringsränta för beräkningarna har bolagets marginella låneränta använts. Bolagets klassificeringar och beräkningar visar att IFRS 16 kommer att påverka ingående balans 2019 genom att tillgångar och skulder ökar med cirka 600 MSEK. Avtal som klassas som leasing enligt IFRS 16 omfattar främst nyttjanderätter och arrenden av mark och anläggningar, tomträttsavtal, rena hyresavtal av maskiner och inventarier samt motsvarande hyreskomponenter ingående i tjänste- eller serviceavtal. Stockholm Exergi har valt att vid införandet använda den förenklade övergångsmetoden, vilket innebär att jämförelsetal inte räknas om. Praktiska lätttnadsregler för avtal kortare än 12 månader samt understigande 5000 USD i nyanskaffningsvärde har användts. Klassificering i resultaträkningen ändras då leasingen redovisas som avskrivningar på tillgången och räntekostnader på skulden, vilket medför att rörelseresultatet ökar medan finansnettot minskar. Omklassificering sker även i kassaflödesanalysen. Standarden förväntas därför inte ha någon väsentlig påverkan på de finansiella rapporterna i övrigt, varken vid övergången eller vid tillämpningen under året.

Nya eller ändrade standarder och tolkningar har sammantaget inte haft någon väsentlig påverkan på koncernens finansiella rapporter för 2018.

1.2.3 Klassificering av omsättningstillgångar, anläggningstillgångar samt kortfristiga och långfristiga skulder

En tillgång klassificeras som omsättningstillgång och en skuld klassificeras som kortfristig om den förväntas att bli realiserad inom den normala verksamhetscykeln eller inom tolv månader efter balansdagen. Alternativt klassificeras de som finansiell tillgång eller skuld som innehåller till verkligt värde via resultaträkningen. Likvida medel klassificeras som kortfristiga tillgångar. Alla andra tillgångar och skulder klassificeras som anläggningstillgångar respektive långfristiga skulder.

1.3 Upprättande av koncernredovisning

1.3.1 Dotterbolag

Koncernredovisningen innefattar moderbolaget Stockholm Exergi Holding AB (publ) och för alla de bolag moderbolaget har rätt att utforma finansiella och operativa strategier och vanligen innehar, direkt eller indirekt, mer än 50 procent av rösterna. Förekomsten och effekten av potentiella röster som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras beaktas vid bedömningen av huruvida koncernen har bestämmande inflytande över ett annat företag. Upplysning om koncernens dotterföretag lämnas i not 34. Förvärvsmetoden har använts för redovisning av förvärv av dotterbolag. Köpeskillingen för förvärvet av ett dotterföretag värderas till nettot av verkliga värdet av överlämnade tillgångar och de skulder som uppstått eller antagits per överlåtelsedagen.

Förvärvsrelaterade kostnader kostnadsförs när de uppstår. De identifierbara förvärvade tillgångarna och antagna skulderna i ett företagsförvärv värderas inledningsvis till deras verkliga värden per förvärvsdagen, oavsett omfattningen av eventuella minoritetsandelar.

Anskaffningsvärde utöver koncernens andel av verkligt värde på förvärvade identifierbara nettotillgångar bokförs som goodwill. Om anskaffningsvärdet är lägre än det verkliga värdet av det förvärvade dotterbolagets nettotillgångar, redovisas skillnaden direkt i resultaträkningen. Dotterföretag inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inlytandet överförs till koncernen. De exkluderas ur koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet upphör. Interna transaktioner, tillgodohavanden och orealiserade vinster på transaktioner mellan koncernbolag elimineras. Även orealiserade förluster elimineras såvida inte transaktionen klart indikerar en värdeminskning av den överförda tillgången. Där så erfordras, har dotterbolagens redovisningsprinciper ändrats för att säkerställa överensstämmelse med de principer som koncernen har antagit.

1.3.2 Intresseföretag

Intresseföretag är företag där koncernen har ett betydande men inte bestämmande inflytande, vanligen på grund av ett innehav av mellan 20 och 50 procent av rösterna.

Koncernens innehav i intresseföretag redovisas genom tillämpning av kapitalandelsmetoden. De förvärvade tillgångarna och antagna skulderna i investeringen i intresseföretag redovisas inledningsvis till deras verkliga värde på förvärvsdagen. Om anskaffningsvärdet är lägre än det verkliga värdet av det förvärvade intresseföretagets nettotillgångar, redovisas skillnaden direkt i resultaträkningen. Koncernens andel av resultat som uppkommit efter förvärvet redovisas i resultaträkningen och dess andel av förändringar i övrigt totalresultat efter förvärvet redovisas i övrigt totalresultat med motsvarande ändring av innehavets redovisade värde. När koncernens andel i ett intresseföretags förluster uppgår till eller överstiger dess innehav i intresseföretaget, inklusive eventuella fordringar utan säkerhet, redovisar koncernen inte ytterligare förluster, om inte koncernen har påtagit sig legala eller informella förpliktelser eller gjort betalningar för intresseföretagets räkning.

1.3.3 Innehav utan bestämmande inflytande

Innehav utan bestämmande inflytande i dotterbolag redovisas separat från eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare. Innehav utan bestämmande inflytande redovisas inledningsvis till minoritetsaktieägarens andel av det verkliga värdet av det förvärvade företagens identifierbara nettotillgångar. Efter förvärvet förändras innehav utan bestämmande inflytande av dess andel av förändringar i det egna kapitalet.

1.4 Segmentrapportering

Rörelsesegment rapporteras på ett sätt som överensstämmer med den interna rapportering som lämnas till den högste verkställande beslutsfattaren. Den högste verkställande beslutsfattaren är den funktion som ansvarar för tilldelning av resurser och bedömning av rörelsesegmentens resultat. I koncernen har denna funktion identifierats som vd. Stockholm Exergi Holding AB (publ) rapporterar sin verksamhet som ett segment i den interna rapporteringen. För ytterligare information om segmentrapporteringen, se not 5 Segmentinformation.

1.5 Omräkning av utländsk valuta

1.5.1 Funktionell valuta och rapportvaluta

Poster som ingår i de finansiella rapporterna för de olika enheterna i koncernen är värderade i den valuta som används i den primära ekonomiska miljö där företaget bedriver sin verksamhet ("den funktionella valutan"). I koncernredovisningen används svenska kronor (SEK) som är koncernens rapportvaluta. Funktionell valuta för samtliga bolag ingående i koncernen är också svenska kronor (SEK).

1.5.2 Transaktioner och balansposter

Transaktioner i utländska valutor omräknas till den funktionella valutan enligt de valutakurser som gäller på transaktionsdagen eller den dag då posterna omvärderas. Utestående fordringar och skulder i utländska valutor på balansdagen omräknas med balansdagens valutakurs.

Valutakursdifferenser har redovisats i resultaträkningen.

1.6 Intäktsredovisning

Intäkter värderas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas, och motsvarar de belopp som erhålls vid tiden för leverans av produkter. Koncernens intäkter består huvudsakligen av levererad energi till slutkund. Intäkter redovisas reducerade för rabatter och prisavdrag samt exklusive mervärdesskatt och punktskatter, t.ex. energiskatt. Intäkterna redovisas enligt följande:

1.6.1 Försäljning av fjärrvärme, fjärrkyla, och elektricitet

Försäljning av fjärrvärme, fjärrkyla och elektricitet redovisas vid leveranstidpunkten. Försäljning till industri- och företagskunder och till slutkonsumenter redovisas baserad på värdet av levererad volym, inklusive beräknat värde av leveransvolym till kunder mellan senaste mätaravläsning och årets slut. Fysiska försäljningskontrakt avseende

energi redovisas enligt periodiseringsprincipen eftersom de avtalas enligt koncernens förväntade köp, försäljning eller användningskrav. Nettoleverans av fysisk elektricitet sker till Nord Pool men säljs respektive köps via Fortum till marknadspris.

1.6.2 Elcertifikat

I syfte att främja elproduktionen med användning av förnybara energikällor har ett kvotsystem införts.

Producenter av förnybar energi tilldelas elcertifikat i förhållande till produktion av förnybar energi. Tilldelade elcertifikat för produktion av förnybar el redovisas som nettoomsättning och värderas genom en kombination av marknadsvärdet vid elproduktionstidpunkten och försäljningsintäkter för sålda elcertifikat.

1.6.3 Anslutningsavgifter

Avgifter som betalas av kunden vid anslutningen till fjärrvärme redovisas som intäkt i den mån avgiften inte täcker framtida åtaganden. Anslutningsavgifter avseende fjärrkyla redovisas som intäkt fördelad på kundens avtalsperiod.

1.6.4 Övriga intäkter

Intäkter från aktiviteter utanför den normala verksamheten redovisas i övriga intäkter. Här ingår återkommande poster, t.ex. hyresintäkter och vinster från försäljning av utsläppsrätter.

1.7 Statliga bidrag

Bidrag från staten redovisas till verkligt värde då det föreligger rimlig säkerhet att bidraget kommer att erhållas och koncernen kommer att uppfylla de villkor som är förknippade med bidraget. Statliga bidrag periodiseras och redovisas i resultaträkningen som minskade kostnader över samma perioder som de kostnader bidragen är avsedda att täcka. Statliga bidrag avseende inköp av materiella anläggningstillgångar dras av från tillgångens anskaffningsvärde och redovisas som intäkt genom att reducera avskrivningarna för tillgången de avser.

1.8 Utsläppsrätter

Utsläppsrätter redovisas baserat på gällande IFRS-standarder inom vilka köpta utsläppsrätter redovisas som immateriella tillgångar till anskaffningsvärde, medan utsläppsrätter mottagna kostnadsfritt redovisas till nominellt värde. En avsättning redovisas för att täcka förpliktelsen att returnera utsläppsrätter. I den utsträckning som Koncernen redan innehar rättigheter som möter åtagandet redovisas åtagandet till bokfört värde av dessa rättigheter. Eventuella utsläppsrättsunderskott innehållna utöver skulden värderas till utsläppsrätternas innevarande marknadsvärde. Kostnaden för avsättningen redovisas i resultaträkningen i posten "Råvaror och förnödenheter". Vinster från försäljningar av utsläppsrätter redovisas i posten "övriga intäkter".

1.9 Låneutgifter

Låneutgifter direkt hänförliga till förvärv, konstruktion eller produktion av kvalificerade tillgångar redovisas som en

del av tillgångarnas anskaffningsvärde, tills tillgångarna är färdigställda för dess avsedda användning eller försäljning.

Kvalificerade tillgångar är tillgångar som tar en betydande tid i anspråk att färdigställa för avsedd användning eller försäljning. Alla andra låneutgifter redovisas i resultaträkningen i den period de uppkommit.

1.10 Kostnader för forskning och utveckling

Kostnader för forskning och utveckling redovisas som kostnader när de uppstår och inkluderas bland övriga externa kostnader i resultaträkningen. Om utvecklingskostnader kommer att generera framtida ekonomiska fördelar aktiveras dessa och redovisas som immateriella tillgångar i balansräkningen och skrivs av över tillgångens nyttjandeperiod.

1.11 Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar består främst av fjärrvärmeanläggningar och maskiner, överföringsledningar, tunnlar, och fjärrvärmenät. Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och ackumulerade nedskrivningar.

Anskaffningsvärdet innefattar utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet av tillgången och låneutgifter aktiverade i enlighet med Koncernens redovisningsprinciper. I anskaffningsvärdet kan också ingå vinster eller förluster som förts över från eget kapital avseende kvalificerade kassaflödessäkringar som tagits för köp av materiella anläggningstillgångar i utländsk valuta. Förvärvade tillgångar som tillkommer via förvärv av dotterbolag redovisas till verkligt värde vid förvärvsdatumet. Tillkommande utgifter läggs till tillgångens redovisade värde eller redovisas som en separat tillgång, beroende på vilket som är lämpligt, endast då det är sannolikt att de framtida ekonomiska förmåner som är förknippade med tillgången kommer att komma koncernen tillgodo och tillgångens anskaffningsvärde kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra former av reparationer och underhåll redovisas som kostnader i resultaträkningen under den period de uppkommer. Dessutom ingår i anskaffningsvärdet för en materiell anläggningstillgång uppskattad utgift för nedmontering, bortforsling och återställande av plats där tillgången finns när sådana uttryckliga krav finns ställda mot tredje man. Se även del 1.22.2 Skyldigheter att ta hand om uttjänta tillgångar. Mark och tunnlar skrivs inte av då de har obestämbara nyttjandeperioder. Avskrivningar på andra tillgångar, för att fördela deras anskaffningsvärde ner till det beräknade restvärdet över den beräknade nyttjandeperioden, görs linjärt enligt följande:

Byggnader	25-50 år
Markanläggningar	20 år
Fjärrkylaledning	30 år
Fjärrvärmeledning	40 år
Maskiner och andra tekniska anläggningar	5-30 år
Inventarier, verktyg och installationer	3-10 år

Tillgångarnas restvärden och nyttjandeperioder prövas, och justeras om behov finns, vid varje rapportperiods slut. En tillgångs redovisade värde skrivs direkt ner till dess återvin-

ningsvärde om tillgångens redovisade värde är större än dess uppskattade återvinningsvärde.

1.12 Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar, om tillämpligt, och skrivs av linjärt under deras beräknade nyttjandeperiod.

1.12.1 Datorprogram

Förvärvade programvarulicenser aktiveras på basis av de kostnader som uppstått då den aktuella programvaran förvärvats och satts i drit. Dessa aktiverade kostnader skrivs av under den bedömda nyttjandeperioden på tre till fem år. Kostnader hänförliga till utveckling eller underhåll av dataprogram kostnadsförs när de uppstår.

Utvecklingskostnader som är direkt hänförliga till utveckling och testning av identifierbara och unika programvaruprodukter som kontrolleras av koncernen, och som kommer att generera framtida ekonomiska fördelar som överstiger kostnaderna under ett år, redovisas som immateriella tillgångar. Direkta kostnader som balanseras som en del av programvaran innefattar kostnader för anställda programutvecklare och en skälig andel av indirekta kostnader. Programutvecklingskostnader redovisade som tillgångar skrivs av under deras beräknade nyttjandeperiod. Beräknad nyttjandeperiod uppgår till mellan 3-5 år.

1.13 Nedskrivning av icke-finansiella tillgångar

De enskilda tillgångarnas redovisade värde bedöms med avseende på värdenedgång vid varje balansdag för att fastställa huruvida det ska ske någon form av nedskrivning. En tillgångs redovisade värde skrivs ner omedelbart till återvinningsvärdet om det redovisade värdet överstiger återvinningsvärdet. När man överväger behovet av nedskrivning bedömer Koncernen om händelser eller förändrade omständigheter indikerar att det redovisade värdet kanske inte är återvinningsbart. Denna bedömning dokumenteras en gång om året i samband med Afärsplansprocessen. Indikationer för nedskrivning analyseras och innefattar risker såsom förändringar i priset på bränsle, föreskrivande/politiska förändringar kopplade till energiskatter, etc. Om indikation på nedskrivning föreligger ska nedskrivningsprövning utföras. En nedskrivning redovisas i resultaträkningen med det belopp som tillgångens redovisade värde överstiger dess återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högre av tillgångens verkliga värde med avdrag för försäljningskostnader och dess nyttjandevärde. I syfte att bedöma nedskrivningsbehov grupperas tillgångar utifrån de minsta nivåerna för vilka det finns identifierbara kassaflöden (kassagenererande enheter). Nyttjandevärdet fastställs genom att diskontera de framtida kassaflöden som tillgången eller den kassagenererade enheten förväntas generera. Kassaflödesprognoser baseras på den senaste Afärsplanen som godkänts av ledningen.

Kassaflöden som härrör från framtida större utvecklingsinvesteringar, som exempelvis nya produktionsanläggningar, exkluderas om inte ett projekt har påbörjats. Kassautflödet som krävs för att färdigställa tillgången tas med. Perioden som täcks av kassaflöden relaterar till nyttjandeperioden av tillgångarna som granskas för nedskrivning. Normalt sett

borde prognoser täcka en maximal period om fem år men så länge nyttjandeperioden av kraftanläggningar och andra stora tillgångar är över 20 år är prognosperioden längre.

Kassalödesprognoser längre än ett år efter perioden som täcks av den senaste afärsplanen uppskattas genom att generalisera prognoserna med hjälp av stadig eller avtagande tillväxttakter för nästkommande år. Icke-finansiella tillgångar som tidigare har skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras.

1.14 Finansiella tillgångar

Koncernen klassificerar sina finansiella tillgångar inom följande kategorier: upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde via övrigt totalresultat eller verkligt värde via resultaträkningen.

Klassificeringen är beroende av för vilket syfte den finansiella tillgången förvärvades. Ledningen fastställer klassificeringen av dess finansiella tillgångar vid första redovisningstillfället och utvärderar denna klassificering vid varje balansdag.

1.14.1 Finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen

En finansiell tillgång klassificeras inom denna kategori om den anskaffades huvudsakligen i syfte att säljas inom kort. Även derivat kategoriseras som avsedda för handel om de inte är identifierade som säkringar. Tillgångar i denna kategori klassificeras som omsättningstillgångar om de innehas för handel eller om de förväntas bli reglerade inom tolv månader efter rapportperiodens slut.

För klassificeringen av de finansiella tillgångarna enligt IAS 39 för jämförelseåret 2017 hänvisas till not 1.14 i Års- och Hållbarhetsredovisningen för 2017 som hittas på bolagets hemsida.

1.15 Kundfordringar

Kundfordringar redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden, minskat med eventuell nedskrivning. En förenklad matrismodell används för nedskrivning av fakturerade kundfordringar med anpassade nedskrivningsnivåer beroende på riskklassning av kundgrupper och förfallostruktur i kundfordringsportföljen. I kundfordringar inkluderas även intäkter baserade på uppskattningar av redan levererad, men ej avläst, elektricitet, värme, nedkylning och distribution av elektricitet som ännu inte är fakturerad.

1.16 Likvida medel

Likvida medel inkluderar kassa, banktillgodohavanden och övriga kortfristiga placeringar med en löptid om högst tre månader. Värdering sker till upplupet anskaffningsvärde. Ingen kreditreservering sker på kassa och banktillgodohavanden. För övriga korta placeringar sker reservering utifrån förväntad kreditförlust per motpart.

Utnyttjade belopp på koncernkontokredit redovisas som låneskulder under kortfristiga skulder i balansräkningen.

1.17 Upplåning

Låneskulden redovisas initialt till verkligt värde, netto efter transaktionskostnader. I efterföljande perioder redovisas denna till upplupet anskaffningsvärde och eventuella skillnader mellan erhållet belopp (netto efter transaktionskostnader) och återbetalningsbeloppet redovisas som räntekostnad i resultaträkningen fördelat över låneperioden med hjälp av effektivräntemetoden.

1.18 Leasing

Koncernen har för åren 2017 och 2018 inga aktiva finansiella leasingavtal. Som anläggningstillgångar finns kvar negativa bokföringsmässigt restvärden från tidigare avslutade finansiella leasingavtal vilka löses upp över tillgångens kvarvarande ekonomiska livslängd. Värden redovisas i not 16.3.

1.18.1 Operationell leasing

Leasing av materiella anläggningstillgångar, där Koncernen inte i väsentlig utsträckning innehar de ekonomiska riskerna och fördelarna som förknippas med ägandet klassificeras som operationell leasing. Betalningar som görs under leasingtiden kostnadsförs i resultaträkningen linjärt över leasingperioden.

Koncernen är också leasegivare främst i samband med uthyrning av kontorslokaler vid huvudkontoret i Värtaverket samt upplåtande av utrymme i ledningstunnlar.

1.18.3 Leasing enligt IFRS 16

Från 1 januari 2019 tillämpas reglerna för leasing enligt IFRS 16 där en leasingkulld redovisas för leasingavtal i en "right-of-use asset" modell. Syftet baseras på att en leasetagare har en rättighet att använda en tillgång under en specifik tidsperiod men också en skyldighet att betala för rättigheten. Tillgångar och skulder hänförliga till leasingavtal enligt IFRS 16 kommer därför att redovisas i balansräkningen.

Nyttjanderättsavtal kortare än 12 månader eller som upphör inom 12 månader från övergångstidpunkten är klassificerade som korttidsavtal och ingår därmed inte i de redovisade skulderna eller nyttjanderätterna. I tillägg har också nyttjanderättsavtal (med ett nyanskaffningsvärde understigande 5 000 USD) klassificerats som lågvärdeavtal och ingår inte i de redovisade skulderna eller nyttjanderätterna. Som diskonteringsränta för beräkningarna har bolagets marginella låneränta använts. Bolagets tillämpar vid införandet den förenklade övergångsmetoden, vilket innebär att jämförelsetal inte räknas om. Vid fastställande av leasingperioden för ett kontrakt och längden för den icke uppsägningbara delen iaktas särskilt IFRS 16 punkt B34 vid bedömning av kontraktets verkställighet.

Klassificering i resultaträkningen ändras då leasingen redovisas som avskrivningar på tillgången och räntekostnader på skulden, vilket medför att rörelseresultatet ökar medan finansnettot minskar. Omklassificering sker även i kassaflödesanalysen.

1.19 Varulager

Varulager hos Stockholm Exergi består främst av bränsle som används i produktionsprocessen. Varulager redovisas

till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet.

Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset för slutprodukten med avdrag för tillämpliga rörliga försäljningskostnader och andra tillverkningskostnader.

Anskaffningsvärdet fastställs med hjälp av först in, först ut- principen (FIFU). I egentillverkade halv- och helfabriker består anskaffningsvärdet av direkta tillverkningskostnader och skälighetsandel av indirekta kostnader.

1.20 Inkomstskatt

Aktuell skatt baseras på årets skattepliktiga vinst. Den beskattningsbara vinsten skiljer sig från vinsten som rapporteras i koncernresultaträkningen på grund av intäkts- och kostnadsposter som är beskattningsbara eller avdragsgilla under andra år och poster som aldrig är beskattningsbara eller avdragsgilla. Skulden som uppstår för Koncernen i samband med den aktuella skatten beräknas med hjälp av skattesatser som har antagits eller aviserats vid slutet av rapporteringsperioden. Uppskjuten skatt redovisas i sin helhet, enligt balansräkningsmetoden, på alla temporära skillnader som uppkommer mellan det skattemässiga värdet på tillgångar och skulder och deras redovisade värde i koncernredovisningen. Om den uppskjutna skatten härrör från den initiala redovisningen av en tillgång eller skuld i en transaktion annat än ett företagsförvärv som vid tidpunkten för transaktionen varken påverkar redovisat eller skattemässigt resultat, redovisas den emellertid inte.

Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av skattesatser (och lagar) som har beslutats eller aviserats per balansdagen och förväntas gälla när den berörda uppskjutna skattefordran realiserar eller den uppskjutna skatteskulden regleras.

Uppskjutna skattefordringar redovisas i den utsträckning det är troligt att framtida skattemässiga överskott kommer att finnas tillgängliga mot vilken de temporära skillnaderna kan utnyttjas. Uppskjutna skattefordringar kvittas mot uppskjutna skatteskulder när det finns en legal kvittningsrätt för aktuella skattefordringar och skatteskulder och när uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder hänförs till skatter debiterade av en och samma skattemyndighet. Uppskjuten skatt beräknas på temporära skillnader som härrör från andelar i dotterbolag och intresseföretag, förutom för uppskjutna skatteskulder där tidpunkten för återföring av den temporära skillnaden kan styras av Koncernen och det är sannolikt att den temporära skillnaden inte kommer att återföras inom överskådlig framtid.

1.21 Ersättningar till anställda

Koncernen har olika planer för ersättningar efter avslutad anställning inklusive förmåns- och avgiftsbestämda pensionsplaner.

1.21.1 Pensioner

Koncernens väsentliga förmånsbestämda plan är ITP-planen (ITP2), tryggad genom Fortums pensionsstiftelse avseende

ålderspensionen samt avgifter till Alecia avseende familjepensionen. Planen, avseende familjepension, redovisas som avgiftsbestämd i enlighet med IAS 19 (för ytterligare information se not 25). En avgiftsbestämd pensionsplan är en pensionsplan enligt vilken koncernen betalar fasta avgifter till en separat juridisk enhet. Koncernen har inte några rättsliga eller informella förpliktelser att betala ytterligare avgifter om denna juridiska enhet inte har tillräckliga tillgångar för att betala alla ersättningar till anställda som hänger samman med de anställdas tjänstgöring under innevarande eller tidigare perioder. För avgiftsbestämda pensionsplaner betalar koncernen avgifter till offentligt eller privat administrerade pensionsförsäkringsplaner på obligatorisk, avtalsenlig eller frivillig basis. Koncernen har inga ytterligare betalningsförpliktelser när avgifterna väl är betalda. Avgifterna redovisas som personalkostnader när de förfaller till betalning. Förutbetalda avgifter redovisas som en tillgång i den utsträckning som kontant återbetalning eller minskning av framtida betalningar kan komma koncernen tillgodo.

För förmånsbestämda planer, ålderspensionen i ITP2 som tryggas genom Fortums pensionsstiftelse, beräknas pensionsförpliktelsen årligen av oberoende aktuarier med användning av PUC metoden (projected unit credit-metoden). Nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen fastställs genom diskontering av uppskattade framtida kassaflöden med användning av räntesatsen för statsobligationer som är utfärdade i samma valuta som ersättningen kommer att betalas i, med löptider jämförbara med den aktuella pensionsförpliktelsen. Kostnaden för att tillhandahålla pensioner belastar resultaträkningen för att sprida servicekostnaden över de anställdas bedömda tjänstgöringstid. Förvaltningstillgångar värderas till marknadsvärde. Den skuld som redovisas i balansräkningen är nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen per balansdagen med avdrag för det verkliga värdet av förvaltningstillgångar. Aktuariella vinster och förluster till följd av erfarenhetsbaserade justeringar och förändringar i aktuariella antaganden redovisas i övrigt totalresultat i den period då de uppstår.

1.21.2 Bonusplaner

Koncernen redovisar en skuld och en kostnad för bonus baserat på de beräkningsgrunder som gäller för bonusprogrammen. I de fall det finns en legal eller informell förpliktelse redovisas en avsättning. För ytterligare information kring bonus se not 10 Ersättningar till anställda.

1.21.3 Aktierelaterade ersättningar

Koncernen använder ett långsiktigt incitamentsprogram (LTI) som delas upp i fyraåriga aktieplaner, med treårig intjänande- och ettårig inläsningsperiod. Den möjliga ersättningen baseras på Fortum Oyj-koncernens och de olika divisionerna inom Fortum Oyj:s resultat. Ersättningen redovisas som en kostnad under intjänandeperioden med en motsvarande ökning av skulderna och av transaktioner som redovisas i eget kapital. Se vidare not 10 Ersättningar till anställda.

1.22 Avsättningar

Avsättningar för miljöåterställande åtgärder av miljön, skyldigheter att ta hand om uttjänta tillgångar, omstrukturerade

tureringskostnader och rättsliga anspråk redovisas när koncernen har en legal eller informell förpliktelse gentemot tredje part som ett resultat av tidigare händelser, när det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera åtagandet och när beloppet kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt. Avsättningar värderas till nuvärdet av det belopp som förväntas krävas för att reglera förpliktelsen. Härvid används en diskonteringsränta före skatt som avspeglar nuvarande marknadsbedömningar av tidsvärdet och de risker som är specifika för förpliktelsen. Ökningen av avsättningen på grund av att tid förflyter redovisas som en räntekostnad.

1.22.1 Miljöavsättningar

Miljöavsättningar redovisas baserat på nuvarande tolkning av miljölagar och regler när det är troligt att en nuvarande förpliktelse har uppstått och summan av ett sådant åtagande kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt. Miljöutgifter som uppkommer av åtgärdande av ett befintligt problem som orsakats av tidigare verksamhet och som bidrar till nuvarande eller framtida intäkter kostnadsförs när de uppstår.

1.22.2 Skyldighet att ta hand om uttjänta tillgångar

En skyldighet att ta hand om uttjänta tillgångar redovisas antingen när det finns en kontraktsskyldighet gentemot tredje part eller en rättslig skyldighet och summan därav kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt. En förpliktigande händelse är t.ex. när en anläggning byggs på hyrd mark med en skyldighet att avveckla och avlägsna tillgången i framtiden eller när en rättslig skyldighet gentemot koncernen förändras. Skyldigheten att ta hand om uttjänta tillgångar redovisas som en del av kostnaden för ett fastighetsobjekt och en anläggning när tillgången tas i drift eller när förening sker. Kostnaderna skrivs ner över tid under återstoden av tillgångens nyttjandeperiod.

1.23 Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse redovisas när det finns en möjlig förpliktelse som uppkommer vid vissa händelser och vars förekomst endast bekräftas av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns en förpliktelse som inte uppfyller kriterierna för att redovisas som en skuld eller avsättning eftersom det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas eller när summan för förpliktelsen inte kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt.

1.24 Utdelning

Utdelning som föreslås av styrelsen redovisas inte i årsredovisningen förrän det har godkänts av företagets aktieägare på årsstämman.

1.25 Redovisning av derivatinstrument och säkringsåtgärder

Inom ramen för den ordinarie verksamheten ingås omfattande försäljnings- och inköpstransaktioner avseende råvaror. Majoriteten av dessa transaktioner är i form av kontrakt som ingås med syfte att gälla fram till fysiskt mottagande eller leverans av råvaran i enlighet med koncernens förväntade försäljnings-, inköps- eller användningskrav. Kontrakt

avseende fysisk leverans omfattas inte av IFRS 9. Alla övriga netto-redovisade råvarukontrakt värderas till verkligt värde där vinster och förluster redovisas i resultaträkningen. Derivatinstrument redovisas i balansräkningen på kontraktsdagen och värderas till verkligt värde både initialt och vid efterföljande omvärderingar.

Metoden för att redovisa vinster eller förluster som uppkommer vid omvärdering beror på om derivatet identifieras som ett säkringsinstrument, och om så är fallet, karaktären hos den post som säkrats. Koncernen identifierar vissa derivat som säkrar mycket troliga prognostiserade transaktioner (kassaflödessäkring). Då transaktionen ingås dokumenterar koncernen förhållandet mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten samt sitt mål för riskhantering och riskhanteringsstrategi avseende säkringen. Koncernen dokumenterar även sin bedömning, både när säkringen ingås och fortlöpande, av huruvida de derivatinstrument som används i säkringstransaktioner är effektiva när det gäller att motverka förändringar i kassalöden som är hänförliga till de säkrade posterna.

Derivatinstrument klassificeras som långfristiga eller kortfristiga baserat på dess löptid. Vad gäller derivat hänförliga till el, vilka har kassaflöden som faller ut olika år, fördelas dessa derivats verkliga värden mellan långfristiga och kortfristiga tillgångar eller skulder.

1.25.1 Säkring av kassaflöde

Den effektiva delen av förändringar av det verkliga värdet på ett derivatinstrument som identifieras som kassaflödessäkring och som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, redovisas i övrigt totalresultat. Den vinst eller förlust som hänför sig till den ineffektiva delen redovisas omedelbart i resultaträkningen i posten Värdeförändring vid omvärdering av finansiella tillgångar/skulder. Belopp som ackumulerats i eget kapital återförs till resultaträkningen i de perioder när den säkrade posten påverkar resultatet (till exempel när den prognostiserade försäljningen som är säkrad äger rum). Om en säkring av en prognostiserad transaktion därefter resulterar i redovisning av en icke-finansiell tillgång (till exempel varulager) eller skuld överförs de vinster och förluster som tidigare redovisats i eget kapital från eget kapital och inkluderas i det första anskaffningsvärdet för tillgången eller skulden. När en säkring inte längre uppfyller kriterierna för säkringsredovisning och ackumulerade vinster eller förluster finns i eget kapital kvarstår dessa i eget kapital och resultatförs samtidigt som den prognostiserade transaktionen slutligen redovisas i resultaträkningen. När en prognostiserad transaktion inte längre förväntas ske överförs de ackumulerade vinsterna eller förlusterna som redovisats i eget kapital omedelbart till resultaträkningen.

1.25.2 Derivatinstrument som inte uppfyller kraven för säkringsredovisning

Vissa derivatinstrument som säkrar framtida kassaflöden uppfyller inte kraven för säkringsredovisning. Förändringar av verkligt värde för dessa derivatinstrument redovisas i resultaträkningen.

1.26 Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget tillämpar RFR 2 Redovisning för juridiska personer och Årsredovisningslagen. Moderbolaget tilläm-

par andra redovisningsprinciper än koncernen i de fall som anges nedan.

1.26.1 Uppställningsformer

Resultat- och balansräkning följer årsredovisningslagens (ÅRL) uppställningsform. Rapport över förändring av eget kapital följer koncernens uppställningsform men innehåller de kolumner som anges i ÅRL. Uppställningsformerna för moderbolaget ger skillnad i benämningar, jämfört med koncernredovisningen, främst avseende poster inom eget kapital.

1.26.2 Andelar i dotterföretag

Andelar i dotterföretag redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet inkluderas förvärvsrelaterade kostnader och eventuella tilläggsköpeskillningar. När det finns en indikation på att andelar i dotterföretag minskat i värde görs en beräkning av återvinningsvärdet. Är detta lägre än det redovisade värdet görs en nedskrivning. Nedskrivningar redovisas i posten "Resultat från andelar i koncernföretag".

1.26.3 Koncernbidrag

Både lämnade och erhållna koncernbidrag redovisas som en bokslutsdisposition i resultaträkningen.

1.26.4 Uppskjuten inkomstskatt

Belopp som avsatts till obeskattade reserver utgör skattepliktiga temporära skillnader. På grund av sambandet mellan redovisning och beskattning redovisas emellertid i en juridisk person den uppskjutna skatteskulden på obeskattade reserver som en del av de obeskattade reserverna. Även bokslutsdispositionerna i resultaträkningen redovisas inklusive uppskjuten skatt.

1.26.5 IFRS 9 och IFRS 16

Moderbolaget tillämpar undantagen enligt RFR 2 och värderar inte finansiella instrument enligt IFRS 9 och tillämpar heller inte IFRS 16 för leasing.

NOT 2 Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål

Utarbetandet av en koncernredovisning i enlighet med IFRS kräver att ledningen gör beräkningar och bedömningar som påverkar de redovisade beloppen för tillgångar och skulder, redovisning av eventualtillgångar och eventualskulder och redovisning av intäkter och kostnader för perioden som koncernredovisningen avser. Beräkningar och bedömningar utvärderas ständigt och baseras på historisk erfarenhet och andra faktorer, inklusive förväntade framtida händelser som anses rimliga under rådande förhållanden. Faktiska resultat och timing kan skilja sig åt från dessa beräkningar. Nedan anges områden där ledningens uppskattningar och bedömningar är avgörande för de rapporterade resultaten och den finansiella positionen.

2.1 Nedskrivning av materiella anläggningstillgångar och immateriella tillgångar

Koncernen har betydande bokförda värden i materiella anläggningstillgångar som testas för nedskrivning enligt de redovisningsprinciper som anges i not 1 Redovisningsprinciper. Återvinningsvärde för de kassagenererande enheterna har fastställts baserat på beräkningar av nyttjandevärde. Dessa beräkningar baseras på beräknade framtida kassaflöden. Utarbetandet av dessa beräkningar kräver att ledningen gör antaganden i fråga om framtida förväntningar. Antagandena skiljer sig åt beroende på i vilken verksamhet de testade tillgångarna finns. För värmeverksamheten relaterar de huvudsakliga antagandena till beräknade framtida kassaflöden för driften och de diskonteringsräntor som används för att presentera deras värde. Koncernen har inte redovisat några nedskrivningar under 2018 baserat på ett nedskrivningstest som gjordes i slutet av året. I testet användes antagandet om en årlig inflation på 2 % och en diskonteringsränta (koncernens WACC före skatt) på 7,6%.

Koncernen har också beaktat känsligheten för förändringar i de viktigaste antagandena som en del av nedskrivningstestet. Som ett led i detta har även följd effekter av förändringen av andra variabler beaktats. Beräkningarna påverkas främst av förändringar i prognostiserat rörelseresultat och förändringar i diskonteringsräntan.

Känslighetstestet har utförts med en 10 procent sänkning av rörelseresultatet respektive 1 procentenhets lägre diskonteringsränta. Testerna visade att inget nedskrivningsbehov föreligger och innebär ingen större förändring i marginal jämfört med året innan.

2.2 Uppskjuten skatt och aktuell skatt

Stockholm Exergi har uppskjutna skattefordringar och -skulder som förväntas realiseras i resultaträkningen under längre tidsperioder i framtiden. Vid beräkning av uppskjuten skatt måste koncernen göra vissa antaganden och beräkningar i fråga om de framtida skattekonsekvenserna för temporära skillnader mellan de skattemässiga och redovisningsmässiga värdena för tillgångar och skulder.

Se not 13, 23 och 38.

2.3 Pensionsåtaganden

Nuvärdet av pensionsåtagandena är beroende av ett antal faktorer som fastställs på aktuariella grunder med hjälp av ett antal antaganden. Alla förändringar av dessa antaganden kommer att påverka det bokförda värdet på pensionsförpliktelse. Antaganden som används och känslighetsanalyser vid förändringar i större antaganden läggs fram i not 25 Pensionsförpliktelser.

NOT 3 Finansiell riskhantering

Syftet med riskhantering, liksom dess principer och ramar, fastställs av styrelsen i den årligt reviderade riskpolicyn. Se även avsnittet Information om risker och osäkerhetsfaktorer i förvaltningsberättelsen.

3.1 Rörelserelaterade marknadsrisker

Med rörelserelaterade marknadsrisker menas de negativa effekterna av pris- eller volymförändringar för kärnprodukterna värme och kyla, samt elektricitet, bränslen och miljövärden. Endast ett fåtal av dessa riskdrivare är möjliga att riskhantera med finansiella instrument. Riskhanteringen sker därför till stor del genom att utnyttja den produktionsflexibilitet som produktionsanläggningarna har samt fysiska leveransavtal och lagerhållning av bränslen. Den kvarvarande exponeringen för bränslepriser mildras genom köp till fasta priser som täcker prognostiserade förbrukningsnivåer. Köp med fasta priser sker antingen genom fysiska leveranser eller i form av finansiella säkringar. Koncernens verksamhet faller inom EU:s ramverk för handel med utsläppsrätter. Koncernen hanterar sin exponering mot förändringar i priser på CO₂-terminer och genom att försäkra sig om att kostnaderna för utsläppsrätter tas med i beräkningen under produktionsplaneringen. De flesta av dessa CO₂-terminer är avtal för egen räkning, värderade till anskaffningsvärde och några behandlas som derivat i redovisningen.

Riskanalyser görs fortlöpande för att kvantifiera marknadsriskerna, med hänsyn tagen till dessa riskers beroende av varandra. Stresstester används för att bedöma effekterna av extrema prisförändringar på koncernens resultat. Risktagandet begränsas genom riskmandat som har godkänts av styrelse och delegerats till vd. I sin verksamhet utsätts koncernen även för flera finansiella risker. Dessa omfattar likviditets- och finansieringsrisk, ränterisk, valutarisk och kreditrisk. Riskerna följs upp och rapporteras till styrelsen varje månad. Koncernens användning av finansiella instrument för riskhantering begränsas av riskpolicyn till säkringar av exponeringar. Tillåtna instrument är terminer, swappar och optioner.

3.1.1 Känslighet som uppstår från finansiella instrument för rörelserelaterade marknadsrisker

Känslighetsanalyser visar känsligheten som uppstår genom finansiella elderivat såsom de definieras i IFRS 7. Dessa derivat används som säkringar. Känsligheten kalkyleras på positionen den 31 december 2018 (31 december 2017). Positioner sköts aktivt inom den dagliga verksamheten. Känslighetsanalysen omfattar bara marknadsrisker som uppstår från derivat vilket innebär att de underliggande fysiska inköpen och försäljningarna av elektricitet inte är inkluderade. Känslighetsanalysen kalkyleras med antagande om att framtida el-, olje- och kolterminspriser på NASDAQ Commodities respektive ICE skulle ändra sig enligt nedan.

Känslighet enligt IFRS 7

Känslighetsanalys, MSEK	Effekt	2018	2017
+/- 1 EUR förändring i elterminalsnoteringar - Påverkan på Vinst före skatt	-/+	3,6	4,1
+/- 1 EUR förändring i elterminalsnoteringar - Påverkan på Eget kapital	-/+	0,2	2,4
+/- 1 EUR förändring i kolterminalsnoteringar - Påverkan på Vinst före skatt		0,0	0,0
+/- 1 EUR förändring i kolterminalsnoteringar - Påverkan på Eget kapital		0,0	0,6
+/- 1 USD förändring i oljeterminalsnoteringar - Påverkan på Vinst före skatt		0,0	0,2
+/- 1 USD förändring i oljeterminalsnoteringar - Påverkan på Eget kapital		0,0	0,0
+/- 1 EUR förändring i CO ₂ -terminsnoteringar - Påverkan på Vinst före skatt		0,0	1,5
+/- 1 EUR förändring i CO ₂ -terminsnoteringar - Påverkan på Eget kapital		0,0	0,0

3.1.2 El- och kolderivat

Tabellerna nedan visar koncernens el- och kolderivat som används för att säkra kassaflödena på elinköp, elproduktion och kolinköp. Derivatet är klassificerat som ett säkringsinstrument i en kassaflödessäkring enligt IFRS 9 (2018) och IAS 39 (2017). De säkrade inköpen av respektive råvara förväntas med hög sannolikhet inträffa löpande under den säkrade perioden och de värden som har redovisats i säkringsreserven kommer att redovisas i resultaträkningen

i takt med att motsvarande inköp inträffar. I tabellen nedan redovisas respektive derivat, totalt och per tidsperiod.

Se även not 1: Redovisningsprinciper, bedömning av verkligt värde och not 6: Förändring i verkligt värde på derivatinstrument och de underliggande posterna i resultaträkningen för effekterna i resultaträkningen när elderivat inte får säkringstatus i redovisningen.

Elderivat och kolderivat per instrument, klassificering och förfallotid

	Volym			Totalt	Verkligt värde, SEK miljoner		
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Positiv	Negativ	Netto
Derivat 2018							
El - Försäljningsswappar (GWh)	1 188	527	0	1 715	2	210	-209
El - Inköpsswappar (GWh)	1 028	1 053	0	2 081	346	2	344
Kol - Försäljningsswappar (kton)	60	0	0	60	1	0	1
Kol - Inköpsswappar (kton)	60	0	0	60	11	0	11
Totalt	2 336	1 580	0	3 915	360	212	147
Derivat per 2017							
El - Försäljningsswappar (GWh)	1 005	570		1 575	21	42	-21
El - Inköpsswappar (GWh)	1 028	1 201		2 229	67	35	32
Kol - Försäljningsswappar (kton)	60			60		11	-11
Kol - Inköpsswappar (kton)	60	60		120	34		34
Totalt	2 153	1 831	0	3 984	122	88	34
Derivat klassificering 2018							
Elderivat som uppfyller krav på säkringsredovisning (GWh)	2 216	1 580	0	3 795	301	212	88
Elderivat som ej uppfyller krav på säkringsredovisning (GWh) *)	0	0	0	0	47		47
Kolderivat som uppfyller krav på säkringsredovisning (kton)	120	0	0	120	12	0	12
Kolderivat som ej uppfyller krav på säkringsredovisning (kton)	0	0	0	0	0	0	0
Totalt	2 336	1 580	0	3 915	360	212	147
*) Beloppet om 47 MSEK avser det verkliga värdet av elsäkringar som ej uppfyllde kravet på säkringsredovisning vid övergången från IAS 39 till IFRS 9.							
Derivat klassificering 2018							
Elderivat- långfristiga					116	34	82
Elderivat- kortfristiga					232	178	54
Kolderivat- långfristiga					0	0	0
Kolderivat- kortfristiga					12	0	12
Totalt					360	212	147
Derivat klassificering 2017							
Elderivat som uppfyller krav på säkringsredovisning (GWh)	1 968	1 420		3 388	68	75	-7
Elderivat som ej uppfyller krav på säkringsredovisning (GWh)	65	351		416	19	1	18
Kolderivat som uppfyller krav på säkringsredovisning (kton)	120	60		180	34	11	23
Kolderivat som ej uppfyller krav på säkringsredovisning (kton)							
Totalt	2 153	1 831	0	3 984	122	87	34
Derivat klassificering 2017							
Elderivat- långfristiga					51	25	26
Elderivat- kortfristiga					36	51	-15
Kolderivat- långfristiga					9		9
Kolderivat- kortfristiga					25	11	14
Totalt					121	88	34

3.1.3 Bränsle- och utsläppsderivat

Oljederivat och utsläppsrätter redovisade som derivatinstrument.

	2018		2017	
	Volym	Verkligt värde netto MSEK	Volym	Verkligt värde netto MSEK
Oljederivat - Försäljningsswappar och terminskontrakt (1 000 bbl)	0	0	0	0
Oljederivat - Inköpsswappar och terminskontrakt (1 000 bbl)	0	0	20	2
Utsläppsrätter redovisade som derivatinstrument - Sålt (ktonCO2)	200	-14	0	0
Utsläppsrätter redovisade som derivatinstrument - Köpt (ktonCO2)	200	32	150	4

3.2 Finansiella risker

3.2.1 Likviditets- och finansieringsrisk

Koncernens verksamhet är kapitalintensiv och är i behov av en långsiktig och flexibel finansiering. Finansieringen är en mix av långsiktiga obligationslån i SEK under ett MTN-program samt övriga lån, i huvudsak från EIB och NIB. Säsongsmissiga variationer i rörelsekapitalet har under 2018 finansierats genom upplåning på den svenska företagscertifikatmarknaden.

Likviditets- och finansieringsrisk avser den risk som kan uppstå genom att Stockholm Exergi ej har tillgång till kassalikviditet och eller lånefinansiering för att möta investeringsbehov, låneförfall eller övriga finansiella åtaganden. Finansieringsstrategin utgår från att minimera likviditets- och finansieringsrisken genom att ha en jämn låneförfallstruktur

över tid samt att alltid ha tillgång till kassalikviditet och eller kommitterade lånelöften för att möta alla finansiella åtaganden. Följande mandat existerar för styrning och uppföljning av dessa risker: i) den genomsnittliga kapitalbindningen för lån skall vid varje tillfälle uppgå till lägst 3 år. ii) de totala låneförfallen över en tolv månadersperiod får maximalt uppgå till 3 000 MSEK, och iii) Stockholm Exergi skall vid varje tidpunkt ha tillgång till likvida medel och kommitterade lånelöften inklusive outnyttjade kontokrediter motsvarande refinansieringsbehovet för den kommande tolv månadersperioden, dock minst 500 MSEK.

Den avtalade kreditfaciliteten i form av koncernkontolimit uppgick till 500 MSEK av vilken ett belopp om 130 MSEK var utnyttjat på balansdagen. Utöver koncernkontolimiten har koncernen avtalat om en revolverande kreditfacilitet på 3 000 MSEK vilken var utnyttjad på balansdagen. Den totala likviditetsreserven vid årsskiftet var 3 522 MSEK (3 648).

Analys av förfallotidpunkter för finansiella skulder och derivatinstrument

Belopp nedan är icke-diskonterade förväntade kassaflöden (framtida räntebetalningar och amorteringar) av räntebärande skulder och valutaderivat.

MSEK	2018				2017			
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Räntebärande skulder	2 645	6 492	3 269	12 406	1 189	7 899	3 269	12 356
Leverantörsskulder	1 033			1 033	544			544
Bruttoderivat (skulder)	539	275	0	814	217	0	0	217
Bruttoderivat (fordringar)	-535	-272	0	-807	-218	0	0	-218
Nettoderivat (skulder)	51	61	1	113	54	107	5	167
Nettoderivat (fordringar)	-16	-33	-1	-50	-10	-60	-5	-75
Totalt	3 717	6 523	3 269	13 510	1 777	7 946	3 269	12 991

För upplysning om räntebärande skulder se not 22 Räntebärande skulder.

3.2.2 Ränterisk

Koncernens finanspolicy föreskriver begränsningar i tillåten ränterisk, dvs. hur förändringar i räntesatserna ska kunna påverka koncernens nettoräntebetalningar. Ränterisken mäts som genomsnittlig räntebindning och tillåts ligga inom intervallet 12-36 månader, samt som flödesrisk dvs. förändringen av ränteutgifterna under den kommande 12-månaders perioden, givet oförändrad skuldsättning samt en parallell förskjutning av räntekurvan med 1 procentenhet. Vid årsskiftet 2018 var det tillåtna flödesrisken maximalt 75 mkr. Inom dessa mandat utvärderas och utvecklas strategierna för att finna en optimal balans mellan risk och finansieringskostnad. För att uppfylla dessa krav har koncernen tecknat räntederivat som omvandlar den rörliga räntan på delar av skulden till fast ränta. Ränteflödena på swapparna och på skulderna förväntas inträffa samtidigt och påverkar därmed resultaträkningen samtidigt. Tidpunkterna visas i tabellen "Valutaderivat och ränteswappar per instrument och efter användning" nedan.

Den 31 december 2018 var den genomsnittliga räntebildningen i skuldportföljen 20,4 månader (22,7). Cirka 56 procent (47) av skuldportföljen var till rörlig ränta eller fasta

räntelån som förföll inom den närmaste 12-månadersperioden. Effekten av en procents förändring på räntesatsen på den nuvarande skuldportföljen var 46 MSEK (44).

Den genomsnittliga räntesatsen på lån och derivat den 31 december 2018 var 1,24 procent (1,18).

3.2.3 Valutarisk

Stockholm Exergis valutarisk uppstår genom transaktionsexponeringen, dvs när inköp sker i olika valutor vilket påverkar årets resultat. Transaktionsexponering definieras som redan kontrakterade transaktioner eller poster som är beroende av prognostiserad utländsk valuta och kassaflöde och är uppdelad i balansexponering och kassaflödesexponering. Balansexponering återspeglar valutadenominerade skulder som betalas i en annan valuta än företagens basvaluta. Kassaflödesexponering avspeglar framtida prognostiserade eller avtalade valutaflöden i utländsk valuta som kommer från affärsverksamhet såsom inköp eller investeringar. Nettoomräkningsskillnader från transaktionsexponering redovisas under finansiella intäkter eller utgifter när de hör till finansiella poster eller kundfordringar/skulder

som redovisas under poster som ingår i den operationella vinsten. Omräkningskillnader relaterade till kassaflödessäkringar som uppfyller kraven för säkringsredovisning, redovisas i övrigt totalresultat och balanseras i eget kapital.

Koncernens policy är att säkra transaktionsexponeringar med ett motvärde överstigande 3 MSEK. Dessa exponering-

ar uppstår främst vid bränsleinköp och investeringar. Balanspositioner i utländsk valuta kan förekomma i samband med kassa- och banksaldon och för att begränsa valutarisken i dessa positioner får saldon för utländska valutor på bankkonton inte överstiga motsvarande 30 MSEK sammanlagt för alla konton per valuta.

Koncernens transaktionsexponering

MSEK	2018			2017		
	Exponering	Säkringar	Öppet	Exponering	Säkringar	Öppet
EUR	934	-807	126	223	-217	6
Totalt	934	-807	126	223	-217	6

Valutasäkringar består av valutaderivatavtal som matchas mot de underliggande kassaflödena på förfallodagen.

MSEK	Nominellt belopp, återstående löptid				Verkligt värde		
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Positiv	Negativ	Netto
Derivat per instrument och användning 2018							
Valutaterminkontrakt	535	272	0	807	1	-6	-5
Ränteswappar	1 000	1 100	917	3 017	0	-63	-63
Totalt	1 535	1 372	917	3 824	1	-69	-68
Av vilka är							
- långfristiga					0	-52	-51
- kortfristiga					0	-17	-16
Derivat per instrument och användning 2017							
Valutaterminkontrakt	218			218	3	-2	1
Ränteswappar		2 100	1 000	3 100		-92	-92
Totalt	218	2 100	1 000	3 318	3	-94	-91
Av vilka är							
- långfristiga					0	-92	-92
- kortfristiga					3	-2	1

Alla valutaderivat och största delen av räntederivaten uppfyller kraven på säkringsredovisning.

3.2.4 Motpartsrisiker

Koncernen är utsatt för kreditrisiker i varje avtalsmässig förpliktelse med en extern motpart. Koncernen har åtgärder på plats för att försäkra sig om att totala kreditrisiker hålls på en godtagbar nivå i förhållande till storleken på koncernens verksamhet och rörelsemarginalerna i affären. Kreditriskhanteringen omfattar analys av motparter, limitsättning, rapportering av kreditexponering samt förslag på riskminskande åtgärder, exempelvis genom krävande av säkerheter, etc.

Koncernens försäljning och därmed också dess kreditrisiker, är väl diversifierad över ett stort antal kunder. Ingen enskild kund står för mer än 3 procent av intäkterna och de tio största kunderna står för ca 19 procent av intäkterna. Kre-

ditförlusterna har historiskt varit mycket små och kreditvaliditeten bedöms som mycket god.

Kreditkvalitet av finansiella tillgångar

Koncernen har den 31 december 2018 inga räntebärande fordringar förutom likvida medel och derivatinstrument. Likvida medel uppgår per balansdagen till 152 MSEK (151) och derivatinstrument som redovisas som tillgångar uppgår till 1 MSEK (3) varav kortfristiga 1 MSEK (3). Vad gäller kundfordringar se not 20 Kundfordringar och övriga fordringar.

NOT 4 Hantering av kapitalrisk

Koncernen eftersträvar en trygg och effektiv kapitalstruktur som stödjer bolagets strategi. Att bibehålla en stark balansräkning och en flexibel kapitalsammansättning har prioritet. Koncernen styr kapitalstrukturen baserad på nettolåneskuld gentemot EBITDA-kvoten med en målnivå på ca 4. Nettolåneskuld beräknas på räntebärande skulder minus likvida medel. EBITDA beräknas genom att lägga tillbaka avskrivningar och nedskrivningar till rörelseresultatet EBIT.

Bolaget har en fastställd utdelningspolicy som skall säkerställa att ägarna erhåller en marknadsmässig utdelning

med beaktande av bolagets intresse av sund och långsiktig finansiering. Stockholm Exergis mål är att utdelningen ska uppgå till 40 - 80 procent av årets resultat efter skatt med beaktande av soliditet, nettolåneskuld gentemot EBITDA-kvot samt kreditvärdighet.

Stockholm Exergis kreditvärdighet (rating) är oförändrad. Standard & Poor's ger rating BBB+ på lång sikt och A-2 på kort sikt; ratingutsikten är stabil (stable outlook).

Nettoskuld / EBITDA kvot

MSEK	Not	2018	2017
Räntebärande skulder	22	11 779	11 648
Minus: Likvida medel	19	152	149
Nettoskuld		11 627	11 500
Rörelseresultat		1 381	1 702
Plus: Avskrivning och nedskrivningskostnader		1 419	1 342
EBITDA		2 800	3 043
Nettoskuld / EBITDA		4,2	3,8

NOT 5 Segmentinformation

5.1 Stockholm Exergi

Stockholm Exergis affärsverksamhet bedrivs inom ett väsentligt segment, värme. Huvudverksamheten består i att producera och leverera fjärrvärme, fjärrkyla och el till företag och privatpersoner. Den interna rapporteringen följer denna indelning.

5.2 Segmentsinformation

IFRS 8, Rörelsesegment, kräver att rörelsesegment rapporteras på ett sätt som överensstämmer med den interna rapportering som lämnas till den högste verkställande beslutsfattaren. Den högste verkställande beslutsfattaren är den funktion som ansvarar för tilldelning av resurser och bedömning av rörelsesegmentens resultat. I koncernen har denna funktion identifierats som VD och hela verksamheten rapporteras som ett segment i den interna rapporteringen och således görs ej heller någon uppdelning på segment i årsredovisningen.

Koncernens nettoomsättning fördelad per väsentlig produkt

MSEK	2018	2017
Värme	5 808	5 614
El	697	518
Kyla	244	229
Elcertifikat	60	49
Övrig nettoomsättning	194	230
Totalt	7 003	6 639

Ingen enskild extern kund står för intäkter som uppgår till mer än 10 procent av koncernens nettoomsättning. Koncernen har sitt säte i Sverige och samtliga intäkter härrör från externa kunder i Sverige. Samtliga tillgångar och anställda är lokaliserade i Sverige

Intäkter redovisas när varor levererats eller tjänster är utförda, dvs när leveransåtaganden är uppfyllda och kontrollen av varan eller tjänsten ingående i leveransåtagandet har övergått till kunden. Enbart en marginell del av intäkterna redovisas över tid. Intäkten upptas till det pris som bolaget förväntas få enligt avtal och redovisas reducerade för

rabatter och prisavdrag, mervärdesskatt och punktskatter, exempelvis energiskatt. **Värme- och kylintäkter** uppstår ur avgifter direkt till kund och består i regel av en fast månadsavgift samt en rörlig avgift utifrån den värme- och kylvolym som levererats aktuell period. **Elintäkter** uppstår vid nettoleverans av el till Nord Pool, vilket sker via Fortum till marknadspris. Som nettoomsättning redovisas tilldelade **elcertifikat** för produktion av förnybar el. Värdering sker genom en kombination av marknadsvärdet vid elproduktionstidpunkten samt försäljningsintäkter för sålda elcertifikat.

NOT 6

Förändring i verkligt värde på derivatinstrument och de underliggande posterna i resultaträkningen

De förändringar av verkligt värde i rörelseresultatet som redovisas nedan, uppkommer från derivatinstrument som säkrar framtida kassaflöden men som inte uppfyller kraven för att tillämpa säkringsredovisning i enlighet med IAS 39 (fram till och med 30 juni 2018) och IFRS 9 (från och med 1 juli 2018) samt den ineffektiva delen av kassaflödessäkringar.

Ett fåtal av räntesäkringskontrakten uppfyller inte längre kraven för att tillämpa säkringsredovisning. Värdeförändringar för dessa kontrakt redovisas över finansnettot.

Koncernens nettoomsättning fördelad per väsentlig produkt

MSEK	2018	2017
I rörelseresultatet		
Förändringar i verkligt värde på derivatinstrument som inte uppfyller kraven på säkringsredovisning		
Derivat och valutaterminskontrakt	60	65
Den ineffektiva delen i kassaflödessäkringar	0	-1
Summa effekt på rörelseresultatet	59	64
I finansnettot		
Räntesäkringskontrakt	3	1
Summa effekt på resultat före skatt	62	64

NOT 7 Övriga rörelseintäkter

MSEK	2018	2017
Hysesintäkter	42	41
Övriga poster	75	68
Totalt	116	110

Intäkter från aktiviteter utanför normal verksamhet redovisas som övrig intäkt. Detta omfattar återkommande poster som hyresintäkter och icke återkommande poster som försäkringsersättningar.

NOT 8 Övriga externa kostnader

MSEK	2018	2017
Hyrda anläggningar och fastighetskostnader	-179	-171
Reparationer och underhåll	-574	-503
Marknadsföring, PR och andra försäljningskostnader	-34	-8
IT och telekommunikationskostnader	-113	-99
Övriga externa tjänster	-80	-59
Konsulttjänster	-151	-161
Övriga rörelsekostnader	-194	-199
Totalt	-1 324	-1 199

Under året har 5 MSEK (6) kostnadsförts för forskning och utveckling.

NOT 9 Ersättningar till revisorerna

TSEK	2018	2017
Deloitte AB		
Revisionsuppdrag	-902	-874
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-330	-315
Övriga tjänster	-58	-56
Totalt	-1 290	-1 245

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

I posten revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget ingår arvode för granskning av hållbarhetsredovisningen om 330 TSEK (315). Övriga tjänster avser andra uppdrag.

NOT 10 Ersättningar till anställda

MSEK	2018	2017
Löner	-416	-404
Pensioner		
Avgiftsbestämda planer	-36	-35
Förmånsbestämda planer (se not 25)	-27	-29
Sociala avgifter	-148	-142
Summa ersättningar till anställda	-626	-610
Övriga personalrelaterade kostnader	-20	-19
Totala personalkostnader	-646	-629

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader

MSEK	2018		2017	
	Löner och andra ersättningar	Pensionskostnader	Löner och andra ersättningar	Pensionskostnader
Styrelseledamöter, verkställande direktör och andra ledande befattningshavare	-18	-6	-15	-6
Övriga anställda	-398	-57	-389	-58
Koncernen totalt	-416	-63	-404	-64
Medelantalet anställda	2018	Varav män	2017	Varav män
Sverige	712	81%	707	82%
Koncernen totalt	712	81%	707	82%

Könsfördelning i koncernen	2018		2017	
	Antal på balansdagen	Varav män	Antal på balansdagen	Varav män
Styrelseledamöter	10	7	10	6
Verkställande direktör och övriga ledande befattningshavare	8	6	9	6
Koncernen totalt	18	13	19	12

Ersättning till Vd och andra ledare

Koncernens ledningsgrupp bestod på balansdagen av nio ledamöter, inklusive den verkställande direktören. Följande tabell visar den totala ersättningen till verkställande direktör och koncernens ledningsgrupp och tar hänsyn till förändringar i ledningsgruppen under året.

Vd är anställd i Stockholm Exergi AB och har i det företaget erhållit ersättningar som framgår av tabellerna nedan. Vd ingår liksom vissa övriga befattningshavare i Fortums Long Term Incentive-program (LTI) som påbörjats före 2016 och

som ännu inte är avslutade.

Vds LTI är kopplat till hans arbete inom Fortumkoncernen varför kostnaderna för LTI inte har belastat Stockholm Exergi utan har tagits i Fortumkoncernen. För ytterligare information kring LTI hänvisas till Fortum Oyjs årsredovisning.

Ledande befattningshavare har erhållit följande ersättningar:

Ersättningar och övriga förmåner 2018

TSEK	Grundlön/ styrelse- arvode	Övriga förmåner	Pensions- kostnad	Aktie- relaterade ersättningar	Summa av ersättningar och förmåner	Kapitalvärde av pensions- åtagande
Per Erik Langer (Styrelsens ordförande)						
Göran Långsved (Vice ordförande)	147				147	
Therese Carlborg (Styrelseledamot)	22				22	
Johan Ekwall (Styrelseledamot) invald 2018	23				23	
Alexandra Grimfors (Styrelseledamot) invald 2018	23				23	
Vivanne Gunnarsson (Styrelseledamot)	45				45	
Ola Hökstrand (Styrelseledamot)						
Susanne Jonsson (Styrelseledamot)						
Sten Nordin (Styrelseledamot)	22				22	
Andreas Tiedtke (Styrelseledamot)						
Anders Egelrud (Verkställande direktör)	3 887	57	1 245	0	5 189	7 546
Andra ledande befattningshavare (8 personer) ¹⁾	14 261	264	4 775	156	19 458	5 557
Summa	18 430	321	6 021	156	24 929	13 103

¹⁾ HR direktören avslutade sin anställning den 30 november

Ersättningar och övriga förmåner 2017

TSEK	Grundlön/ styrelse- arvode	Övriga förmåner	Pensions- kostnad	Aktie- relaterade ersättningar	Summa av ersättningar och förmåner	Kapitalvärde av pensions- åtagande
Göran Långsved (Vice ordförande)	144				144	
Per Erik Langer (Styrelsens ordförande)					0	
Therese Carlborg (Styrelseledamot)	44				44	
Vivanne Gunnarsson (Styrelseledamot)	44				44	
Ola Hökstrand (Styrelseledamot)					0	
Susanne Jonsson (Styrelseledamot)					0	
Sten Nordin (Styrelseledamot)	44				44	
Andreas Tiedtke (Styrelseledamot)					0	
Anders Egelrud (Verkställande direktör)	3 304	66	1 242		4 611	6 814
Andra ledande befattningshavare (8 personer) ¹⁾	12 028	275	4 431	587	17 321	4 809
Summa	15 607	341	5 673	587	22 209	11 623

Andra ledande befattningshavare definieras som koncernledningen.
Övriga förmåner avser främst tjänstebil.
Pensionskostnad avser den kostnad som påverkat årets resultat.

Långsiktig incitamentsprogram/aktierelaterade ersättningar (LTI)

Några av koncernens ledande befattningshavare ingår i Fortum Oyj's aktiebonussystem, vilket är ett resultatbaserat långsiktig incitamentsprogram (LTI). Aktiebonussystemet är uppdelat i fyr-/sex-åriga aktieplaner i vilka deltagarna har möjlighet att få rätten till aktier i Fortum Oyj. Varje aktiebonusplan börjar med en treårig intjäningsperiod under vilken deltagarna kan tjäna in rätten till aktier i Fortum Oyj. Intjäningsperioden följs av en ett- eller treårig inläsningsperiod. Efter intjäningsperiodens slut används den intjänade ersättningen för att förvärva aktier i Fortum Oyj i deltagarens namn. Under inläsningsperioden kan inte aktierna säljas, överlåtas, pantsättas eller avyttras på något sätt.

Bonus (STI)

Koncernens bonussystem omfattar alla medarbetare och består av två olika delar:

1. Gemensamma finansiella resultatmål för Stockholm Exergi Holding AB och dess dotterbolag, och
2. Bonusparametrar för enheter och enskilda inom olika verksamhetsområden.

Systemet är uppdelat på två bonusklasser där maximal bonus kan utgöras av 10-20% av en medarbetares årslön. Maximal bonus för nominerade nyckelpersoner är 20% av årslönen och för övriga anställda 10% av årslönen. Vid precis måluppfyllelse erhålles 10% respektive 5% av årslönen i bonus, vilket motsvarar precis hälften av den maximala bonusen enligt ovan.

Avgångsvederlag

För vd gäller uppsägningstid 6 månader från vds sida och från bolagets sida gäller 12 månader varav 6 månader utgör avgångsvederlag.

Vad gäller övriga ledande befattningshavare föreligger inte några avgångsvederlag utöver avtalad uppsägningstid. För övriga ledande befattningshavare gäller en uppsägningstid på 6 månader.

Pensionsplaner

Alla i koncernen omfattas av kollektivavtal. Det innebär ITP 1 (premiebestämd) och ITP2 (förmånsbestämd) plan. ITP2 tryggas via Fortums pensionsstiftelse.

Koncernen har två pensionsplaner för alternativ ITP. Birkaplanen (förmånsbestämd) och Över 10 (premiebestämd trappa). Den förmånsbestämda Birkaplanen är försäkrad i Skandia. I Över 10 finns två försäkringsgivare, Skandia och AMF. Båda är stängda för nyteckning.

Pensionsålder för vd är 65 år. Vd omfattas av en alternativ ITP-plan, Birkaplanen. Utöver Birkaplanen omfattas vd av ett premiebestämt pensionslöfte. Premierna motsvarar 20% av den pensionsmedförande lönen i intervallet 30 – 50 inkomstbasbelopp.

Ingen av de övriga ledande befattningshavarna omfattas av pensionsförmåner som skiljer sig från koncernens generella pensionsplaner.

NOT 11 Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar

MSEK	2018	2017
Avskrivning på materiella anläggningstillgångar		
Byggnader och markanläggningar	-232	-203
Maskiner, andra tekniska anläggningar, inventarier och verktyg	-1 169	-1 123
Avskrivningar av immateriella tillgångar	-18	-16
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	-1 419	-1 342

NOT 12 Finansiella intäkter och kostnader

MSEK	2018	2017
Finansiella kostnader		
Räntekostnader lån	-106	-97
Aktiverade lånekostnader	1	2
Räntekostnader förmånsbestämda pensioner	-12	-9
Övriga räntekostnader	-43	-46
Övrigt	-9	-9
Totalt	-169	-159
Finansiella intäkter		
Övriga ränteintäkter	1	1
Totalt	1	1
Finansiella intäkter och kostnader - netto	-168	-159

NOT 13 Inkomstskatt

MSEK	2018	2017
Aktuell skatt på årets resultat	-155	-232
Justeringar i aktuell skatt avseende tidigare år	10	0
Total aktuell skatt	-146	-232
Uppskjutna skatter		
Uppkomst och återföring av uppskjutna skatter	-118	-108
Effekt av förändring i framtida skattesatser	216	
Total uppskjuten skatt	98	-108
Summa inkomstskatt	-48	-340

Inkomstskattesatser

Tabellen nedan förklarar skillnaden mellan den teoretiska antagna skattesatsen i Sverige jämfört med skattesatsen i resultaträkningen

MSEK	2018	%	2017	%
Resultat före skatt	1 213		1 543	
Skatt som beräknats enligt gällande skattesats för moderföretaget, 22%	-267	-22,0%	-339	-22,0%
Ej avdragsgilla kostnader	-2	-0,2%	-1	-0,1%
Ej skattepliktiga intäkter	1	0,1%	0	0,0%
Omvärdering av uppskjuten skatt - förändring i den svenska skattesatsen	216	17,8%	0	0,0%
Justering avseende tidigare år	4	0,3%	0	0,0%
Övrigt	-.1	-0,1%	0	0,0%
Skattekostnad	-48	-4,0%	-340	-22,1%

Den vägda genomsnittliga skattesatsen var 22 procent (22). Samtliga bolag inom koncernen verkar i Sverige varför den skattesats som gäller för moderföretaget även gäller för samtliga koncernföretag. Den effektiva skattesatsen var 4,0 procent (22,1). Årets värde har påverkats av en omvärdering av uppskjutna skatter på grund av ändrade framtida skattesatser.

NOT 14 Finansiella instrument per kategori

Finansiella tillgångar och skulder som visas nedan i tabellerna är uppdelade efter de kategorier som IAS 39 (2017) och IFRS 9 (2018) föreskriver. Kategorierna är vidare uppdelade i klasser som är basen för värdering av respektive tillgång eller skuld.

Finansiella tillgångar per kategori 2018

	Upplupet anskaffningsvärde	Verkligt värde via resultaträkningen	Verkligt värde via övrigt totalresultat	
		Derivat icke säkringsredovisning	Derivat säkringsredovisning	Summa finansiella tillgångar
MSEK				
Finansiella tillgångar, långfristiga				
Derivatinstrument		20	64	84
Finansiella tillgångar, kortfristiga				
Derivatinstrument		55	44	99
Kundfordringar	1 630			1 630
Övriga kortfristiga fordringar	475			475
Likvida medel	152			152
Totalt	2 257	75	108	2 440

Finansiella tillgångar per kategori 2017

		Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		
	Låne- och kundfordringar	Innehav för handel	Derivat i säkringsredovisning	Summa finansiella tillgångar
MSEK				
Finansiella tillgångar, långfristiga				
Derivatinstrument		17	19	36
Finansiella tillgångar, kortfristiga				
Derivatinstrument		6	16	23
Kundfordringar	1 463			1 463
Övriga kortfristiga fordringar	277			277
Likvida medel	149			149
Totalt	1 889	23	36	1 948

Finansiella skulder per kategori 2018

MSEK	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Övriga finansiella skulder		Totala finansiella skulder
	Innehav för handel	Derivat i säkringsredovisning	Upplupet anskaffningsvärde		
Långfristiga skulder					
Räntebärande skulder			9 256		9 256
Derivatinstrument	0	53			53
Kortfristiga skulder					
Räntebärande skulder			2 523		2 523
Derivatinstrument	1	31			32
Leverantörsskulder			1 033		1 033
Totalt	1	84	12 812		12 897

Finansiella skulder per kategori 2017

MSEK	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Övriga finansiella skulder		Totala finansiella skulder
	Innehav för handel	Derivat i säkringsredovisning	Upplupet anskaffningsvärde		
Långfristiga skulder					
Räntebärande skulder			10 543		10 543
Derivatinstrument	23	69			92
Kortfristiga skulder					
Räntebärande skulder			1 105		1 105
Derivatinstrument	1	16			17
Leverantörsskulder			544		544
Totalt	25	85	12 193		12 302

Finansiella tillgångar och skulder enligt hierarkin för verkligt värde

Tabellen nedan visar finansiella instrument värderade till verkligt värde samt poster för vilka upplysning om verkligt värde ska lämnas, utifrån hur klassificeringen i verkligt värdehierarkin gjorts. De olika nivåerna definieras enligt följande:

Nivå 1: Avser noterade priser (ojusterade) på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder. Inga tillgångar eller skulder som hänför sig till nivå 1 återfinns i Stockholm Exergi Holding AB (publ).

Nivå 2: Avser att det verkliga värdet för finansiella instrument är beräknat med en värderingsmodell vars indata består av observerbar marknadsdata. Det verkliga värdet beräknas för samtliga instrument med hjälp av diskontering av kontraktuella kassaflöden och kurser per balansdagen på respektive marknad. För valutaterminer har terminkurser för motsvarande löptider använts, för elterminer terminkurser på NASDAQ-OMX, för oljederivat och kolderivat

terminkurser på ICE och för räntederivat avkastningskurvor. Poster i utländsk valuta har räknats om till kurser på balansdagen och för poster med rörlig ränta har antagits att balansdagens räntor kvarstår oförändrade.

Det verkliga värdet för finansiella skulder beräknas genom att diskontera de framtida avtalsenliga kassaflödena till den räntesats inklusive kreditmarginal som skulle vara tillgänglig för bolaget på balansdagen.

Nivå 3: Avser data för tillgången eller skulden som inte baseras på observerbara marknadsdata (d v s ej observerbara data). Inga tillgångar eller skulder som hänför sig till nivå 3 återfinns i Stockholm Exergi Holding AB.

Se not 1: Redovisningsprinciper. 1.30 Uppskattning av verkligt värde

Finansiella tillgångar

MSEK	Not	Nivå 2	
		2018	2017
I anläggningstillgångar			
Derivatinstrument			
Säkringsredovisning		64	19
Ej säkringsredovisning		20	17
I omsättningstillgångar			
Derivatinstrument			
Säkringsredovisning		44	16
Ej säkringsredovisning		55	6
Totalt		183	59

Finansiella skulder

SEK miljoner	Not	Nivå 2	
		2018	2017
I långfristiga skulder			
Räntebärande skulder		9 256	10 543
Derivatinstrument			
Säkringsredovisning		53	69
Ej säkringsredovisning		0	23
I kortfristiga skulder			
Räntebärande skulder		2 523	1 105
Derivatinstrument			
Säkringsredovisning		18	16
Ej säkringsredovisning		14	1
Totalt		11 864	11 758

NOT 15 Immateriella tillgångar

MSEK	Balanserade utgifter för programvaror		Utsläppsätter och Goodwill		Pågående arbete av immateriella tillgångar		Totalt	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Anskaffningsvärde den 1 januari	302	293	14	12	11	0	327	305
Investeringar						11		11
Omklassificeringar	36	9	0	5			36	14
Förändring av emissionsrätter			23	-3			23	-3
Anskaffningsvärde den 31 december	338	302	38	14	11	11	387	327
Akkumulerade avskrivningar den 1 januari	-287	-272	0	0	0	0	-287	-272
Årets avskrivning	-18	-16					-18	-16
Akkumulerade avskrivning den 31 december	-305	-287	0	0	0	0	-305	-287
Redovisat värde den 31 december	33	15	38	14	11	11	81	40

NOT 16 Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar 2018

MSEK	Mark och tunnlar	Byggnader, anläggningar och mark-anläggningar	Maskiner och utrustning	Pågående nyanläggningar och förskott	Totalt
Anskaffningsvärde den 1 januari 2018	2 854	7 120	34 258	1 892	46 124
Investeringar		320	0	1 496	1 817
Avyttringar och utrangeringar			-103		-103
Omfört från pågående nyanläggningar		374	1 035	-1409	0
Omklassificeringar och fusionseffekt				-37	-37
Anskaffningsvärde den 31 december 2018	2 854	7 814	35 190	1 942	47 800
Akkumulerad avskrivning den 1 januari 2018	0	-2 668	-17 528	0	-20 196
Avyttringar och utrangeringar			95		95
Årets avskrivning		-232	-1 163		-1 395
Akkumulerad avskrivning den 31 december 2018	0	-2 901	-18 595	0	-21 496
Redovisat värde per den 31 december 2018	2 854	4 913	16 595	1 942	26 304

Materiella anläggningstillgångar 2017

MSEK	Mark och tunnlar	Byggnader, anläggningar och mark-anläggningar	Maskiner och utrustning	Pågående nyanläggningar och förskott	Totalt
Anskaffningsvärde den 1 januari 2018	2 854	4 234	30 433	7 008	44 529
Investeringar			8	1 591	1 599
Avyttringar och utrangeringar			-29		-29
Omfört från pågående nyanläggningar	13	2 863	3 820	-6 702	-6
Omklassificeringar	-13	23	26	-5	31
Anskaffningsvärde den 31 december 2017	2 854	7 120	34 258	1 892	46 123
Akkumulerad avskrivning den 1 januari 2017	0	-2 465	-16 400	0	-18 866
Avyttringar och utrangeringar			15		15
Årets avskrivning		-203	-1 123		-1 326
Omklassificering mellan anskaffningsvärde och avskrivning/hedskrivning			-19		-19
Akkumulerad avskrivning den 31 december 2017	0	-2 668	-17 528	0	-20 196
Redovisat värde den 31 december 2017	2 854	4 451	16 730	1 892	25 927

16.1 Aktiverade låneutgifter

MSEK	Aktiverade anläggningar samt pågående nyanläggningar	
	2018	2017
1 januari	278	288
Ökningar	1	2
Avskrivning	-13	-13
31 december	266	278

Upplåningskostnader på ytterligare 1 MSEK aktiverades under 2018 (2) för pågående större anläggningsprojekt i Stockholm. Den viktade räntesatsen för aktiveringen uppgick till 1,23 procent (1,09).

16.2 Investeringar

I investeringar inkluderas både immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar. Investeringar under 2018 och 2017 bestod främst i investeringar i förnybar el och värme. Underhållsinvesteringar under 2018 var 766 MSEK (869). Investeringar beroende på krav enligt lag var 182 MSEK (137). Investeringar som ökade produktiviteten var 643 MSEK (375). Tillväxtinvesteringar var 225 MSEK (228)

och förvärvsinvesteringar 0 MSEK (5). Varken under 2018 eller 2017 har det förekommit väsentliga investeringar i immateriella tillgångar.

Större pågående projekt 2018 bestod bland annat av utbyte av Panna 1 och 2 i Högdalen och Smarta Fastigheter. Totala investeringar i förnybar produktion, inklusive distributionsnätverk, var 2018 1 453 MSEK (1 280), vilket ger en andel av totala investeringar 2018 på 80 procent (79).

16.3 Tillgångar som leasats genom finansiella leasingavtal

MSEK	2018	2017
Anskaffningsvärde	-10	-10
Ackumulerad avskrivning den 1 januari	-17	-21
Årets avskrivningar	4	4
Totalt	-24	-27

Tillgångsvärden från finansiell leasing enligt tabellen avser kvarvarande bokföringsmässiga restvärden på tidigare avslutade finansiella leasingkontrakt.

NOT 17 Varulager

MSEK	2018	2017
Olja	115	148
Biobränsle	267	152
Flis och Pellets	110	55
Kol	62	83
Övrigt bränsle	0	0
Material och reservdelar	244	263
Totalt	798	702

NOT 18 Kundfordringar och övriga fordringar

MSEK	2018	2017
Kundfordringar	1 630	1 463
Övriga kortfristiga fordringar	21	19
Elcertifikat	61	51
Övriga förutbetalade kostnader och upplupna intäkter	393	207
Totalt	2 105	1 740

Åldersanalys av kundfordringar

MSEK	2018		2017	
	Netto kundfordringar	Förväntad kreditförlust (ECL)	Netto kundfordringar	Reserv för osäkra kundfordringar
Ej förfallna	1 622	1	1 462	
Förfallna 1-90 dagar	8	0	1	
Förfallna 91-180 dagar	0	0	0	
Förfallna mer än 181 dagar	0	0	0	0
Totalt	1 630	1	1 463	0

Det verkliga värdet på kundfordringar och övriga fordringar, exklusive interimfordringar bedöms överensstämma med ovan redovisat värde.

18.1 Kundfordringar

Nedskrivningar av fakturerade kundfordringar sker från 2018 med en modell för förväntad kreditförlust (ECL) enligt IFRS9. Nedskrivningsbelopp som redovisats i resultaträkningen var 1 MSEK (0) och reservbeloppets IB och UB ligger i stort sett på samma nivå.

Koncernen hade inte erhållit några bankgarantier som säkerhet för kundfordringar år 2018 (0).

För ytterligare information om hantering av kreditrisker se not 3.2.4

NOT 19 Likvida medel

MSEK	2018	2017
Kassa och bank	152	149
Totalt	152	149

Koncernen har ett koncernkontosystem genom Nordea. Till koncernkontot har anslutits en kontokredit på 500 MSEK. Tillgodohavanden på balansdagen redovisas under Likvida medel medan ett utnyttjande av krediten redovisas under

Övriga kortfristiga räntebärande skulder. Utnyttjandet av krediten var på balansdagen 130 MSEK (0). Utöver koncernkontot i Nordea finns ett fåtal fristående bankkonton såväl i Nordea som i andra affärsbanker.

NOT 20 Aktiekapital

MSEK	2018		2017	
	Antal aktier	Aktiekapital	Antal aktier	Aktiekapital
Registrerade aktier den 1 januari	18 020	2	18 020	2
Registrerade aktier den 31 december	18 020	2	18 020	2
Aktierna utgörs av:				
Utgivna stamaktier, röstvärde 1	18 020		18 020	

Fortum Sverige AB och Stockholms Stadshus AB innehar precis hälften var av aktiekapitalet och röstandelarna i bolaget.

NOT 21 Innehav utan bestämmande inflytande

Huvudsakliga innehav utan bestämmande inflytande

MSEK		2018	2017
Brista 2 KB	Sverige	2	2
Brista 2 AB	Sverige	0	0
Summa innehav utan bestämmande inflytande		2	2

NOT 22 Räntebärande skulder

MSEK	2018	2017
Obligationslån	5 496	6 235
Lån från kreditinstitut	3 605	4 134
Övriga långfristiga räntebärande skulder	155	174
Summa långfristiga räntebärande skulder	9 256	10 543
Obligationslån	1 499	252
Kortfristig del av lån från kreditinstitut	532	241
Kortfristig del av övriga långfristiga räntebärande skulder	62	62
Övriga kortfristiga räntebärande skulder	430	550
Summa kortfristiga räntebärande skulder	2 523	1 105
Summa räntebärande skulder	11 779	11 648

Under maj månad 2018 förföll ett certifikatlån om 550 MSEK vilket finansierades via kassan. Under hösten återbetalades obligationslån om 252 MSEK och nya obligationslån upptogs om 750 MSEK.

Koncernen hade den 31 december 2018 räntebärande skulder om sammanlagt 11 779 MSEK (11 648). Räntebärande nettoskuld uppgick till 11 627 MSEK (11 500). Den 31 december

2018 var den genomsnittliga löptiden på skuldportföljen 39,9 månader (46,7). Cirka 56 procent (47) av skuldportföljen var till rörlig ränta eller fasta räntelån som förföll inom den närmaste 12 månadersperioden. Den genomsnittliga räntesatsen på lån och räntederivat den 31 december 2018 var 1,24 procent (1,18). Vid årsskiftet uppgick externa outnyttjade krediter till 3 370 MSEK, bestående av en kontolimit i cash poolen samt en kreditfacilitet.

22.1 Räntebärande skulder

MSEK	Effektiv ränta, %	Redovisat värde 2018	Ränteomförhandling			Verkligt värde 2018	Redovisat värde 2017	Verkligt värde 2017
			Under 1 år	1-5 år	Över 5 år			
Obligationslån	1,1	5 496	2 498	1 895	1 103	5 580	6 235	6 347
Lån från Kreditinstitut	0,6	3 605	3 605	-	-	3 726	4 134	4 299
Långfristiga räntebärande skulder	4,0	155	-	154	2	175	174	199
Summa långfristiga räntebärande skulder	0,9	9 256	6 103	2 049	1 105	9 481	10 543	10 845
Kortfristiga räntebärande skulder	0,7	2 523	2 523			2 548	1 105	1 118
Summa kortfristiga räntebärande skulder	0,7	2 523	2 523			2 548	1 105	1 118
Summa räntebärande skulder¹⁾	0,9	11 779	8 626	2 049	1 105	12 029	11 648	11 962

¹⁾ Den genomsnittliga räntan på lån och räntederivat den 31 december 2018 var 1,24 procent (1,18).

Den räntebärande låneskulden ökade under 2018 med 131 MSEK till 11 779 MSEK (11 648). Mängden kortfristig finansiering ökade med 1 418 MSEK och uppgick i slutet av året till 2 523 MSEK (1 105).

Räntebärande skulder som förfaller

MSEK	2018
2019	2 523
2020	1 573
2021	1 605
2022	2 168
2023	743
2024 eller senare	3 167
Totalt	11 779

För mer information se not 3 Finansiell riskhantering,

22.2 Kompletterande information till Kassaflöde från Finansieringsverksamheten

Skulder ingående i finansieringsverksamheten	Ingående balans 1 januari 2018	Kassaflödespåverkande förändringar		Ej kassaflödespåverkande förändringar		Utgående balans 31 december 2018
		Periodisering av lånekostnader	Omklassificeringar			
MSEK						
Obligationslån	6 235	756	4	-1 499		5 496
Lån från kreditinstitut	4 134		3	-532		3 605
Övriga långfristiga räntebärande skulder	174			-18		155
Summa långfristiga räntebärande skulder	10 543	756	7	-2 050		9 256
Obligationslån	252	-252		1 499		1 499
Kortfristig del av lån från kreditinstitut	241	-241		532		532
Kortfristig del av övriga långfristiga räntebärande skulder	62	-19		18		62
Övriga kortfristiga räntebärande skulder	550	-121				430
Summa kortfristiga räntebärande skulder	1 105	-632	0	2 050		2 523
Summa räntebärande skulder	11 648	124	7	0		11 779

Skulder ingående i finansieringsverksamheten	Ingående balans 1 januari 2017	Kassaflödespåverkande förändringar		Ej kassaflödespåverkande förändringar		Utgående balans 31 december 2017
		Periodisering av lånekostnader	Omklassificeringar			
MSEK						
Obligationslån	5 986	-1 002	3	1 247		6 235
Lån från kreditinstitut	4 372		3	-241		4 134
Övriga långfristiga räntebärande skulder	193	-15		-4		174
Summa långfristiga räntebärande skulder	10 551	-1 017	6	1 003		10 543
Obligationslån	1 499			-1 247		252
Kortfristig del av lån från kreditinstitut	0			241		241
Kortfristig del av övriga långfristiga räntebärande skulder	63	-4		4		62
Övriga kortfristiga räntebärande skulder	0	550				550
Summa kortfristiga räntebärande skulder	1 562	546	0	-1 003		1 105
Summa räntebärande skulder	12 114	-471	6	0		11 648

NOT 23 Uppskjuten skatt

Förändringar i uppskjutna skattefordringar och skulder under 2018

MSEK	1 jan 2018	Redovisat i resultaträkningen	Redovisat i övrigt totalresultat	31 dec 2018
Uppskjutna skattefordringar				
Derivatinstrument	31	53	-21	63
Pensionsförpliktelser	95	-1	4	98
Övrigt	21	4	0	25
Summa uppskjutna skattefordringar	147	56	-17	186
Kvittning mot uppskjutna skatteskulder				0
Netto uppskjutna skattefordringar	147	56	-17	186
Uppskjutna skatteskulder				
Byggnader och mark	96	-8		88
Maskiner och inventarier	3 205	-96		3 109
Derivatinstrument	29	63		92
Övrigt	26	0		26
Summa uppskjutna skatteskulder	3 356	-42	0	3 314
Kvittning mot uppskjuten skattefordran	-147	-56	17	-186
Netto uppskjutna skatteskulder	3 210	-98	17	3 129

Förändringar uppskjutna skattefordringar och skulder under 2017

MSEK	1 jan 2017	Redovisat i resultaträkningen	Redovisat i övrigt totalresultat	31 dec 2017
Uppskjutna skattefordringar				
Kundfordringar	0	0		0
Derivatinstrument	57	-17	-9	31
Pensionsförpliktelser	63	3	29	95
Övrigt	17	4		21
Summa uppskjutna skattefordringar	137	-9	20	147
Kvittning mot uppskjutna skatteskulder				0
Netto uppskjutna skattefordringar	137	-9	20	147
Uppskjutna skatteskulder				
Byggnader och mark	100	-4		96
Maskiner och inventarier	3 110	95		3 205
Derivatinstrument	22	7		29
Övrigt	26	0		26
Summa uppskjutna skatteskulder	3 258	99	0	3 356
Kvittning mot uppskjuten skattefordran	-137	9	-20	-147
Netto uppskjutna skatteskulder	3 121	108	-20	3 210

NOT 24 Övriga avsättningar

MSEK	2018			2017		
	Miljöskuld	Övrigt	Summa	Miljöskuld	Övrigt	Summa
1 januari	79	0	79	77	1	79
Avsättningar för perioden	2	0	2	2		0
Utnyttjat under året	-1		-1		-1	-1
31 december	80	0	81	79	0	79
Varav kortfristiga avsättningar		0	0			
Varav långfristiga avsättningar	80		81	79		79

Miljöskuld innefattar återställande av miljö. Övrigt avser rivning av byggnader och konstruktioner på förorenad mark. Huvuddelen av avsättningen beräknas användas inom tio år.

NOT 25 Pensionsförpliktelser

Samtliga anställda omfattas av kollektivavtal och företagets pensionsåtaganden omfattar både premiebestämda och förmånsbestämda pensionsplaner. Anställda födda före 1978 eller tidigare omfattas av ITP 2 som är förmånsbestämd, anställda födda 1979 eller senare omfattas av ITP 1 som är premiebestämd. Ålderspensionen i ITP 2 tryggas via Fortum gemensam pensionsstiftelse.

Utöver ITP 2 har koncernen två pensionsplaner för alternativ ITP. Birkaplanen, som är förmånsbestämd samt "Över 10" planen som är premiebestämd. Den förmånsbestämda Birkaplanen är försäkrad i Skandia. I "Över 10" finns två försäkringsgivare, Skandia och AMF. Båda Birkaplanen och "Över 10" plan är stängda för nyteckning.

För medarbetare i koncernen tryggas ITP 2-planens förmånsbestämda pensionsåtaganden för familjepension genom en försäkring i Alecta. Enligt uttalande från Rådet för finansiell rapportering UFR 10 Klassificering av ITP-planer som finansieras genom försäkring i Alecta, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Familjepensionen inom ITP2 som tryggas genom försäkring i Alecta redovisas dock, för koncernens räkning, som en premiebestämd plan i enlighet med IAS 19.

Premien för den förmånsbestämda ålders- och familjepensionen är individuellt beräknad och är bland annat beroende av lön, tidigare intjänad pension och förväntad

återstående tjänstgöringstid. Förväntade premier nästa rapportperiod för ITP 2-försäkringar, dvs. familjepensionen, som är tecknade i Alecta uppgår till 3 MSEK.

Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtaganden beräknade enligt Alectas försäkringstekniska metoder och antaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19. Den kollektiva konsolideringsnivån ska normalt tillåtas variera mellan 125 och 155 procent. Om Alectas kollektiva konsolideringsnivå understiger 125 procent eller överstiger 155 procent ska åtgärder vidtas i syfte att skapa förutsättningar för att konsolideringsnivån återgår till normalintervallet. Vid låg konsolidering kan en åtgärd vara att höja det avtalade priset för nyteckning och utökning av befintliga förmåner. Vid hög konsolidering kan en åtgärd vara att införa premiereduktioner. Vid utgången av 2018 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 142 procent (154).

Totalt 520 (531) av koncernens anställda omfattas av förmånsbestämda planer som tillhandahåller pensionsförmåner. Pensioner eller liknande förmåner har utgått till sammanlagt 1 402 (1 404) personer. Kostnader som redovisas i resultaträkningen avseende förmånsbestämda pensioner uppgick till 38 MSEK (37). Kostnader som utöver dessa ingår i totalresultatet (värdeförändring av nettopensionsförpliktelser) uppgår till 46 MSEK (131).

Belopp som redovisas i resultaträkningen

MSEK	2018	2017
Kostnader för tjänstgöring under innevarande år	-27	-26
Reduceringar		-3
Summa poster som redovisas som ersättningar till anställda	-27	-29
Netto Ränteintäkter/Räntekostnader	-11	-8
Total belopp som redovisas i resultaträkningen hänförligt till pensioner	-38	-37

Belopp som redovisas i balansräkningen

MSEK	2018	2017
Nuvärdet av fonderade förpliktelser inklusive särskild löneskatt	1 160	1 097
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	-642	-650
Underskott (+) / överskott (-) i fonderade planer	518	447
Nuvärdet av ofonderade förpliktelser		
Nettotillgångar (-) / nettoskulder (+) i balansräkningen	518	447
Förmånsbestämda balansförda tillgångar		

Avgifter till planer för ersättningar efter avslutad anställning förväntas för räkenskapsåret 2019 uppgå till 7 MSEK. Kostnader för premiebestämda pensioner som redovisats i resultaträkningen uppgår till -33 MSEK (-35)

Förändringar i nuvärdet av förmånsbestämda förpliktelser

MSEK	2018	2017
1 januari	1 097	948
Omklassificeringar		
Kostnader för tjänstgöring under innevarande år	27	26
Räntekostnader	26	26
Aktuariella vinster/förluster till följd av förändrade finansiella antaganden	39	135
Regleringar		-11
Utbetalda ersättningar från planen	-30	-29
Avyttrad verksamhet		1
31 december	1 160	1 097

Förändringar i verkligt värde på förvaltningstillgångar

MSEK	2018	2017
1 januari	650	656
Ränteintäkter	15	18
Aktuariella vinster/förluster på förvaltningstillgången	-7	4
Regleringar		-13
Uttag	-23	-23
Insättning	7	7
Avyttrad verksamhet		2
31 december	642	650

Verkligt värde på förvaltningstillgångar

MSEK	2018	2017
Eget kapitalinstrument	148	190
Räntebärande värdepapper	438	404
Likvida medel och andra likvida medel än kassa och bank	9	12
Fastigheter	33	30
Andra tillgångar	16	13
Summa	642	650

Per 31 december 2018 uppgick förvaltningstillgångarna till 642 MSEK (650) och motsvarande pensionsförpliktelser till 1 160 MSEK (1 097), vilket motsvarar en konsolideringsnivå om 55% (59%). Avkastning på förvaltningstillgångar uppgår till 9 MSEK (22).

Övergripande risker

Stiftelsen är en separat enhet särskild från de bolag som fonderas. Koncernen har inget åtagande att göra ytterligare utbetalningar till pensionsstiftelsen för det underskottet som föreligger. Dock, då tillgångarna är lägre än pensionsförpliktelsens värde beräknad enligt svenska redovisningsregler, betalar koncernen en högre försäkringskostnad till PRI.

Förändring i diskonteringsränta

Pensionsplanens skulder beräknas genom användning av en diskonteringsränta som utgår från statsobligationer med en likvärdig duration som pensionsförpliktelsen och företaget har därmed en risk hänförlig till utvecklingen av

marknaden för statsobligationer. Om marknadsräntan ökar kommer skulden att minska och vice versa.

Risk hänförlig till använda antaganden

I de aktuariella beräkningarna används antaganden om framtida inflation och lönenivåer och livslängd. Skulle verkligt utfall skilja sig från de gjorda antagandena kan det leda till att skulden blir högre eller lägre.

När pensionsplanen har finansierats genom ett försäkringsbolag, har en specification av förvaltningstillgångarna inte varit tillgänglig. I dessa fall har det verkliga värdet av förvaltningstillgångarna inkluderats i övriga tillgångar.

De viktigaste aktuariella antaganden som använts

	2018	2017
Diskonteringsränta, %	2,3	2,4
Framtida löneökningar, %	2,9	2,8
Framtida pensionsökningar, %	1,9	1,8
Inflationstakt, %	1,9	1,8

Planens skulder är beräknade genom användning av en diskonteringsränta som fastställs på grundval av marknadsräntan på förstklassiga obligationer med underliggande säkerhet, med en återstående löptid som är jämförbar med den förmånsbestämda pensionsförpliktelsens löptid. Koncernen har använt bostadsobligationer för fastställandet av diskonteringsräntan och har därmed en risk hänförlig till utvecklingen av marknaden för bostadsobligationer.

Antagande beträffande livslängd baseras på de antaganden som gjorts i den senaste dödlighetsundersökningen av Försäkringstekniska Forskningsnämnden och går under arbetsnamnet DUS14. Antagandena baseras på Makeham modellen. Förändringar i antagande om livslängd baseras på deras nya dödlighetstabeller. Dessa påverkas främst av ålder och kön. Dessa antaganden innebär följande genomsnittliga återstående levnadsår för en person som går i pension vid 65 års ålder.

	2018	2017
Män - 45 år	23	23
Kvinnor - 45 år	25	25
Män - 65 år	22	22
Kvinnor - 65 år	24	24

Vägd genomsnittlig löptid för pensionsförpliktelsen uppgår till 18,15 år.

Diskonteringsräntan, inflationstakten och lönetillväxttakten som används utgör de viktigaste antaganden som används vid beräkning av förmånsbestämda förpliktelser. Påverkan

av 0,5 procentenheter förändring i diskonteringsränta, inflationstakt eller lönetillväxttakt på den förmånsbestämda förpliktelsen den 31 december 2018, andra antaganden konstanta, presenteras i tabellen nedan.

Påverkan på förmånsbestämd förpliktelse av förändringar i antaganden, känslighetsanalys

Förändring av antagande	2018	2017
0.5% ökning av diskonteringsräntan	-10,7%	-8,1%
0.5% minskning av diskonteringsräntan	10,0%	11,2%
0.5% ökning av inflationstakten	9,3%	9,1%
0.5% minskning av inflationstakten	-8,3%	-8,0%
0.5% ökning av lönetillväxttakten	3,3%	6,2%
0.5% minskning av lönetillväxttakten	-3,9%	-1,0%

NOT 26 Leverantörsskulder och övriga skulder

MSEK	2018	2017
Leverantörsskulder	1 033	544
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Upplupna personalkostnader	90	100
Upplupna räntekostnader	47	27
Elcertifikat	47	21
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	325	264
Övriga skulder		
Momsskulder	66	94
Energiskatter och punktskatter	59	47
Erhållna förskott	18	16
Utsläppsrätter	38	12
Summa	1 723	1 125

Redovisat värde på leverantörsskulder och övriga skulder bedöms motsvara dessas verkliga värde.

NOT 27 Ställda säkerheter

MSEK	2018	2017
Ställda säkerheter	Inga	Inga

För mer information om eventalförpliktelser se not 30.

NOT 28 Operationella leasingavtal

Åtagande avseende operationell leasing - leasetagare

Koncernens leasing består av kontorsutrustning och bilar samt arrende-/hyresavtal för mark och byggnader varav vissa innehåller möjlighet till förlängning. De framtida kostnaderna för kontrakt avseende icke uppsägningsbara

operationella leasingavtal anges nedan. Leasingkostnader uppgående till 5 MSEK (5) ingår i resultaträkningen under övriga kostnader. Framtida minimileasingavgifter inkluderar arrendeavtal med långa hyrestider. Variabel avgift avseende arrende-/hyresavtal ingående i resultaträkningen uppgår till 35 MSEK (28)

Framtida minimileasingavgifter för icke uppsägningsbara operationella leasingavtal

MSEK	2018	2017
Inom om 1 år	40	33
Mellan 1 och 5 år	151	116
Mer än 5 år	488	339
Summa	679	488

Åtagande avseende operationell leasing - leasegivare

Koncernen är också leasegivare främst i samband med uthyrning av kontorslokaler vid huvudkontoret i Värtaverket

samt upplåtande av utrymme i ledningstunnlar. Minimileaseintäkter inom 1 år uppgår till 40 MSEK och mellan 1-5 år uppgår till 28 MSEK vilket ger summan 68 MSEK.

NOT 29 Investeringsåtaganden

MSEK	2018	2017
Fastigheter, maskiner och inventarier	612	161
Summa	612	161

Investeringsåtaganden är investeringar kontrakterade på balansdagen, men som ännu inte redovisas i de finansiella rapporterna. Investeringsåtaganden har ökat jämfört med slutet av år 2017. Åtagandena avser främst investeringar i kraftvärmeanläggningar i Stockholm.

För mer information om investeringar, se Not 16 Materiella anläggningstillgångar

NOT 30 Eventualförpliktelser

MSEK	2018	2017
Garantiåtaganden, FPG/PRI	7	6
Ansvarsförbindelse såsom handelsbolagsdelägare i Brista 2 KB	706	672
Summa	713	678

NOT 31 Rättsliga åtgärder och myndighetsförfaranden

Entreprenadkontrakt

Bolagets tidigare tvist med en entreprenör rörande ersättning för entreprenadarbeten vid uppförandet av kraftvärmeverket KVV8 har avslutats genom förlikning. Parternas förlikningsöverenskommelse har medfört en något ökad projektkostnad samt en mindre påverkan på årets resultat.

Myndigheter

Det föreligger osäkerhet kring tolkningen av bestämmelserna i Lag (1994:1776) om skatt på energi avseende skattskyldighet för Fortum Vindvärme AB. Skatteverket har efter omprövning beslutat att påföra Fortum Vindvärme ytterligare energiskatt på el om ca 60 MSEK. Bolaget anser emellertid att Fortum Vindvärme AB inte är skattskyldigt i enlighet med Skatteverkets beslut och har därför överklagat beslutet till Förvaltningsrätten. Bolagets inställning, vilken delas av externa jurister och skatterådgivare, grundar sig i huvudsak på att omprövningsbeslutet avser el som Fortum Vindvärme AB självt förbrukat och således inte yrkesmässigt levererat.

NOT 32 Transaktioner med närstående

Ägare

Fortum Sverige AB och Stockholms Stadshus AB äger hälften var av aktiekapitalet och röstandelarna i Stockholm Exergi Holding AB (publ).

Av koncernens totala inköp och försäljning mätt i kronor avser 4 procent (4) av inköpen och 3 procent (3) av försäljningen företag inom Fortum koncernen. Inköp och försäljning till/från bolag inom Fortum koncernen sker på marknadsmässiga villkor.

Försäljningen till Fortum koncernen uppgick till 197 MSEK (199). Inköp av tjänster från Fortum koncernen uppgick till 152 MSEK (136).

Per den 31 december uppgick koncernens kortfristiga fordringar på andra företag inom Fortum koncernen till 186 MSEK (30). Kortfristiga skulder uppgick till 137 MSEK (31). Kort- och långfristiga fordringar avseende derivat uppgick till 183 MSEK (59), medan kort- och långfristiga derivatskulder uppgick till 85 MSEK (109).

Stockholm Exergi har transaktioner med bolag som ägs av Stockholms Stad och förvaltningar inom Stockholms stad. Dessa sker på samma villkor som för övriga externa kunder. Av årets omsättning avser 13 procent (13) bolag och förvaltningar inom Stockholms stad.

Aggregerad balans avseende utestående fordringar på bolag och förvaltningar inom Stockholms Stad uppgår till 127 MSEK (135).

Styrelse och koncernledning

Nyckelpersonerna i koncernen består av styrelsen samt medlemmar i koncernens ledningsgrupp. Koncernen har inte varit inblandad i några väsentliga transaktioner med medlemmar i styrelsen eller ledningsgruppen. Inga lån finns för någon medlem av styrelsen eller ledningsgruppen per den 31 december 2018.

Se not 10 Ersättningar till anställda för ytterligare information om styrelsen och Stockholm Exergi ledningsgrupps ersättningar och aktieinnehav.

Pensionsstiftelse

Fortums pensionsstiftelse i Sverige är en fristående juridisk person som förvaltar pensionstillgångar i syfte att trygga Stockholm Exergis förmånsbestämda pensionsförpliktelser. För ytterligare information om stiftelsen se not 25 Pensionsförpliktelser.

NOT 33 Händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har skett efter balansdagen

NOT 34 Koncernens sammansättning, 31 december 2018

TSEK

Företagsnamn	Org nr	Säte	Antal andelar / andel i %	Eget kapital / Årets resultat	Bokfört värde
Stockholm Exergi AB	556016-9095	Stockholm	32 199 970 / 100	6 453 439 / 663	11 888 000
Fortum Vindvärme AB	556915-3686	Stockholm	100 000 / 100	5 893 / 95	100
Stockholm Exergi Tunnlar AB	556981-9187	Stockholm	100 000 / 100	2 359 / 78	1 645 866
Brista 2 Kommanditbolag	969720-4254		- / 85	-681 448 / -28 939	-681 448
Brista 2 AB	556829-4564	Stockholm	85 000 / 85	102 / 0	85
Brista Spårterminal AB	556871-5436	Stockholm	50 000 / 100	945 / 10	900
Hässelbystrand Fastighet AB	559139-6451	Stockholm	50 000 / 100	50 / 0	50

För Brista 2 KB redovisas koncernmässigt värde under rubriken för Bokfört värde.

Moderbolaget

NOT 35 Ersättningar till revisorerna

Revisionsarvode för moderbolaget har fakturerats dotterbolaget Stockholm Exergi AB

NOT 36 Ersättningar till anställda

Moderföretaget har inga anställda och inga löner och ersättningar har således belastat moderföretaget.

	2018		2017	
	Antal på balansdagen	Varav män	Antal på balansdagen	Varav män
Styrelseledamöter	10	7	10	6
Verkställande direktör och övriga ledande befattningshavare	1	1	1	1
Koncernen totalt	11	8	11	7

NOT 37 Finansiella intäkter och kostnader

MSEK	2018	2017
Ränteintäkter		
Ränteintäkter koncernföretag	10	67
Totalt	10	67
Räntekostnader		
Räntekostnader externa skulder	-142	-135
Övriga finansiella kostnader	-7	-5
Totalt	-149	-141
Finansiella intäkter och kostnader - netto	-139	-73

NOT 38 Inkomstskatt

MSEK	2018	2017
Aktuell skatt på årets resultat	-140	-227
Total aktuell skatt	-140	-227
Summa inkomstskatt	-140	-227

Inkomstskattesatser

Tabellen nedan förklarar skillnaden mellan den teoretiska antagna skattesatsen i Sverige jämfört med skattesatsen i resultaträkningen

MSEK	2018	%	2017	%
Resultat före skatt	634		1 030	
Skatt som beräknats enligt gällande skattesats för moderföretaget 22%	-140	22,0%	-227	22,0%
Skattekostnad	-140	22,0%	-227	22,0%

NOT 39 Andelar i koncernföretag

MSEK	2018	2017
Ingående anskaffningsvärdet	11 888	11 888
Utgående redovisat värde	11 888	11 888

Moderbolagets innehav av andelar i koncernföretag

Företagets namn	Organisationsnummer	Säte	Antal aktier	Kapital-andel	Eget kapital /årets resultat	Bokfört värde
Stockholm Exergi AB	556016-9095	Stockholm	32 199 970	100	6 453 / 1	11 888
Total						11 888

Ägarandelen av kapitalet avses, vilket överensstämmer med andelen av rösterna för totalt antal aktier.

NOT 40 Fordringar hos koncernföretag

MSEK	2018	2017
Långfristiga fordringar hos koncernföretag		
Vid årets början	3 734	3 734
Redovisat värde vid årets slut	3 734	3 734

Alla långfristiga fordringar förfaller mer än 5 år efter balansdagen. Inga reserveringar för förväntade kreditförluster har gjorts då inga andra finansiella fordringar finns än lån till koncernföretag.

NOT 41 Räntebärande skulder

MSEK	2018	2017
Obligationslån	5 496	6 235
Lån från kreditinstitut	3 605	4 134
Summa långfristiga räntebärande skulder	9 101	10 369
Obligationslån	1 499	252
Kortfristig del av långfristiga lån från kreditinstitut	532	241
Övriga kortfristiga räntebärande skulder	430	550
Summa kortfristiga räntebärande skulder	2 461	1 043
Summa räntebärande skulder	11 562	11 412

De långfristiga obligationslånen förfaller med 3 500 MSEK mellan 1-5 år och 1 996 MSEK efter 5 år från balansdagen.

Långfristig del av lån från kreditinstitut förfaller med 2 442 MSEK mellan 1-5 år och 1 163 MSEK efter 5 år från balansdagen.

Moderbolaget har ett koncernkontosystem i Nordea med en kredit på 500 MSEK. Externt koncernkontosaldo mot banken redovisas som likvida medel vid positivt saldo eller kortfristig räntebärande skuld vid negativt saldo. 2018 var saldot -130 MSEK (147).

Checkräkningskredit

MSEK	2018	2017
Beviljad kreditlimit	500	500
Outnyttjad del	-370	-500
Utnyttjat kreditbelopp	130	0

NOT 42 Likvida medel

MSEK	2018	2017
Kassa och bank	150	147
Likvida medel totalt	150	147

NOT 43 Derivatinstrument

MSEK	Nominellt belopp Återstående löptid		Totalt
	1-5 år	Över 5 år	
Räntederivat per 2018-12-31	2 100	917	3 017
Räntederivat per 2017-12-31	2 100	1 000	3 100

NOT 44 Vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel jämte årets resultat i moderbolaget, 5 151 209 970 SEK, disponeras enligt följande:

Förslag till resultatdisposition SEK

Utdelning	850 000 000
Balanseras i ny räkning	4 301 209 970
Summa	5 151 209 970

Styrelsens yttrande över den föreslagna utdelningen

Utdelning till aktieägarna kommer att – under förutsättning att årsstämman godkänner förslaget – lämnas med 850 000 000 SEK i enlighet med fastställd utdelningspolicy (se också not 4). Utdelningen kommer att utbetalas under 2019. Soliditeten för moderbolaget uppgår till 35 procent. Efter en utdelning om 850 000 000 SEK

skulle moderbolagets soliditet uppgå till 31 procent. Denna soliditet bedöms som betryggande. Likviditeten i bolaget bedöms kunna upprätthållas på en likaledes betryggande nivå. Styrelsens uppfattning är att den föreslagna utdelningen inte hindrar bolaget från att fullgöra sina förpliktelser på kort och lång sikt, och inte heller hindrar bolaget från att fullgöra erforderliga investeringar. Den föreslagna utdelningen kan därmed försvaras med hänsyn till vad som anförs i ABL 17 kap 3 § 2–3 st (försiktighetsregeln).

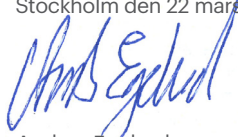
Styrelsens intygande

Vd och styrelsens undertecknande.

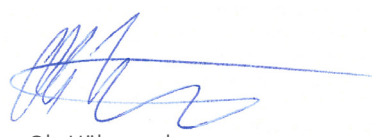
Årsredovisningen och koncernredovisningen har, som framgår nedan, godkänts för utfärdande av styrelsen den 22 mars 2019.

Koncernens resultat- och balansräkning och moderbolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 23 april 2019. Undertecknade försäkrar att koncern- och årsredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS, sådana de antagits av EU, respektive god redovisningssed och ger en rättvisande översikt av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat, samt föreskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som de företag som ingår i koncernen står inför.

Stockholm den 22 mars 2019



Anders Egelrud
Vd



Ola Hökstrand
Styrelseledamot



Per Langer
Ordförande



Susanne Jonsson
Styrelseledamot



Göran Längsved
Vice ordförande



Andreas Tiedtke
Styrelseledamot



Johan Ekwall
Styrelseledamot



Mehrdad Keshtkar
Arbetstagarrepresentant



Alexandra Grimfors
Styrelseledamot



Anders Marklund
Arbetstagarrepresentant



Vivianne Gunnarsson
Styrelseledamot

Vår revisionsberättelse har lämnats den 25 mars 2019

Deloitte AB



Daniel Wassberg
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Stockholm Exergi Holding AB (publ)
organisationsnummer 556040-6034

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Stockholm Exergi Holding AB (publ) för räkenskapsåret 2018-01-01 - 2018-12-31. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 88-142 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i Revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de

mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Värdering av materiella anläggningstillgångar

Koncernens investeringar i materiella anläggningstillgångar uppgår per den 31 december 2018 till 26 304 Mkr, vilket motsvarar cirka 89 procent av koncernens totala tillgångar. Tillgångarna består främst av fjärrvärmeanläggningar och maskiner, överföringsledning, tunnlar och fjärrvärmenät vilka redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade av- och nedskrivningar. De enskilda tillgångarnas redovisade värde bedöms vid varje balansdag genom att fastställa återvinningsvärdet. Återvinningsvärdet fastställs genom att diskontera framtida kassaflöden och bygger på bedömningar och antaganden om bland annat förändringar i priset på bränsle, politiska förändringar kopplade till energiskatter. Dessa bedömningar kan ha betydande påverkan på koncernens resultat och finansiella ställning och värderingen av dessa tillgångar är därför av särskild betydelse för vår revision.

För ytterligare information hänvisas till koncernens redovisningsprinciper i not 1, not 2 Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål och not 16 i årsredovisningen.

Vår revision omfattade följande granskningsåtgärder men var inte begränsad till dessa:

- Vi har granskat och bedömt bolagets rutiner för att fastställa återvinningsvärdet för materiella anläggningstillgångar.
- Vi har tagit del av bolagets beräkningar av nyttjandevärdet och utvärderat väsentliga tillämpade antagandena, i synnerhet vad gäller antaganden om rörelseresultat och diskonteringsränta.
- Vi har granskat beräkningar i värderingsmodellen för att säkerställa att dessa är fullständiga och korrekta.

Finansiering

Koncernens affärsmodell innebär höga krav på tillgång till finansiering. Verksamheten är kapitalintensiv och tillgång till finansiering är därför av särskild betydelse för vår revision. Räntebärande skulder per den 31 december 2018 uppgick till 11 779 Mkr, varav cirka 59 procent utgör obligationsfinansiering under bolagets Medium Term Note-program, noterade på Nasdaq Stockholm.

För ytterligare information hänvisas till koncernens redovisningsprinciper i not 1, not 3 Finansiell riskhantering och not 22 Räntebärande skulder i årsredovisningen.

Vår revision omfattade följande granskningsåtgärder men var inte begränsad till dessa:

- Vi har granskat och bedömt bolagets rutiner för upptagande och redovisning av räntebärande skulder.
- Vi har som en del av vår revision i samband med granskning av årsredovisningen säkerställt korrekt klassificering samt uppfyllnad av relevanta upplysningskrav enligt IFRS kopplat till finansieringen.
- Vid genomförandet av granskningsåtgärderna har våra specialister inom finansiella instrument medverkat.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1-73, 78-87 och sidorna 146-161. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Stockholm Exergi Holding AB (publ) för räkenskapsåret 2018-01-01 - 2018-12-31 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets

ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisions sed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Deloitte AB utsågs till Stockholm Exergi Holding AB (publ)s revisor av bolagsstämman 2017-04-21 och har varit bolagets revisor sedan 2006-03-30.

Stockholm den 25 mars 2019

Deloitte AB



Daniel Wassberg
Auktoriserad revisor

Definitioner och avstämningar av alternativa nyckeltal

Stockholm Exergi använder sig av alternativa nyckeltal (Alternative Performance Measures, eller APM). Nyckeltalen som presenteras nedan är inte i enlighet med IFRS men anses underlätta för intressenter att analysera resultat och inansiell ställning.

Nyckeltal	Definition	Motivering
EBITDA	Rörelseresultat före avskrivningar	Speglar huvudsakligt, kassagenererande resultat från rörelsen och kan sättas i relation till bland annat bolagets skuldsättning
Operativt resultat	Resultat innan reavinster/reaförluster på anläggningstillgångar, resultateffekter från IFRS-justeringar, finansiella poster och skatt	Resultatmålet används för att analysera bolagets intjäning hänfört till den rent operativa verksamheten
Nettolåneskuld	Räntebärande skulder minskat med likvida medel	Måttet beskriver den totala nettoskuldsättningen och används tillsammans med EBITDA för att spegla viss aspekt av finansiell risk
Sysselsatt kapital	Summan av eget kapital och räntebärande skulder	Nyckeltalet är viktigt då det visar hur stor andel av bolagets tillgångar som är finansierat av ägare eller långgivare
Soliditet	Eget kapital genom balansomslutning räntebärande skulder	Måttet visar den långsiktiga betalningsförmågan i bolaget
Rörelsekapital	Varulager och operativa tillgångar minskat med operativa skulder	Måttet visar kortsiktigt kapitalbehov i bolaget
Avkastning eget kapital	Periodens resultat dividerat med genomsnittligt eget kapital	Nyckeltalet visar vilken avkastning som ges på ägarnas investerade kapital
Avkastning sysselsatt kapital	Rörelseresultat ökat med ränteintäkter dividerat med genomsnittligt sysselsatt kapital	Visar avkastningen på det kapital som finansierats av ägare eller långgivare
Skuldsättningsgrad	Långfristiga och kortfristiga skulder genom eget kapital	Måttet visar en aspekt av bolagets finansiella risk (räntekänslighet)

	2018	2017	2016	2015	2014
EBITDA					
Rörelseresultat	1 381	1 702	1 607	1 547	1 670
Avskrivningar	1 419	1 342	1 185	1 189	1 164
EBITDA	2 800	3 043	2 792	2 736	2 834
Nettolåneskuld					
Långfristiga räntebärande skulder	9 256	10 543	10 551	11 462	9 212
Kortfristiga räntebärande skulder	2 523	1 105	1 562	1 334	2 671
Likvida medel	-152	-149	-123	-1	-60
Nettolåneskuld	11 627	11 500	11 991	12 795	11 822
Sysselsatt kapital					
Eget kapital	12 355	11 969	11 236	10 430	10 064
Räntebärande skulder	11 779	11 648	12 114	12 796	11 883
Sysselsatt kapital	24 134	23 617	23 349	23 226	21 947
Soliditet					
Eget kapital	12 355	11 969	11 236	10 430	10 064
Balansomslutning	29 673	28 618	28 298	28 350	26 911
Soliditet %	42	42	40	37	37
Rörelsekapital					
Operativa tillgångar					
Varulager	798	702	691	969	965
Derivatinstrument (del ej klassad för säkringsredovisning)	75	23	0	5	39
Kundfordringar	1 630	1 463	1 438	1 363	1 354
Övriga fordringar	475	277	314	329	355
Summa operativa tillgångar	2 977	2 466	2 443	2 667	2 713
Operativa skulder					
Övriga långfristiga skulder	-3	-8	-14	-17	-20
Derivatinstrument (del ej klassad för säkringsredovisning)	-1	2	-24	-24	-86
Leverantörsskulder	-1 033	-544	-570	-819	-662
Övriga skulder (minskade med upplupen räntekostnad)	-643	-554	-653	-540	-542
Summa operativa skulder	-1 680	-1 105	-1 261	-1 401	-1 309
Rörelsekapital	1 298	1 361	1 182	1 266	1 403
Avkastning eget kapital					
Eget kapital IB	11 969	11 236	10 430	10 064	9 517
Eget kapital UB	12 355	11 969	11 236	10 430	10 064
Genomsnittligt eget kapital	12 162	11 603	10 833	10 247	9 791
Periodens resultat	1 164	1 203	1 171	788	1 147
Avkastning eget kapital %	9,6	10,4	10,8	7,7	11,7
Avkastning sysselsatt kapital					
Sysselsatt kapital IB	23 617	23 349	23 226	21 947	20 096
Sysselsatt kapital UB	24 134	23 617	23 349	23 226	21 947
Genomsnittligt sysselsatt kapital	23 875	23 483	23 288	22 587	21 022
Rörelseresultat	1 381	1 702	1 607	1 547	1 670
Ränteintäkter	1	1	2	2	6
Avkastning sysselsatt kapital %	5,8	7,2	6,9	6,9	8,0
Skuldsättningsgrad					
Långfristiga skulder	13 039	14 380	14 219	15 113	12 793
Kortfristiga skulder	4 279	2 269	2 844	2 807	4 054
Summa skulder	17 317	16 649	17 063	17 920	16 847
Eget kapital	12 355	11 969	11 236	10 430	10 064
Skuldsättningsgrad	1,4	1,4	1,5	1,7	1,7

Rapportering hållbarhet (GRI)

Vi har valt att redovisa enligt GRI:s (Global Reporting Initiative) riktlinjer eftersom det bidrar till balans, transparens och jämförbarhet över tid i vår rapportering.

Vad vi redovisar finns angivet i GRI-index på nästa sida. I avsnittet Beräkningsprinciper beskriver vi övergripande hur nyckeltal räknas fram och GRI-noter är till för den som är intresserad av mer detaljerad information om vissa av våra nyckeltal.

GRI-index

I GRI-index finns hänvisningar till de sidor i års- och hållbarhetsredovisningen där information om de olika GRI-upplysningarna återfinns. Varje upplysnings publikationsår framgår av parentesen bakom dess namn. I GRI-index finns också en hänvisning till var i redovisningen vi beskriver hållbarhet enligt årsredovisningslagens olika områden och på vilka sidor vårt arbete kopplat till Global Compacts tio principer återges. Stockholm Exergis års- och hållbarhetsredovisning utgör den Communication on Progress Report (COP) som årligen rapporteras till Global Compact.

Efter den inledande delen med generella standardupplysningar är GRI-index och de särskilda standardupplysningarna grupperade enligt våra tre övergripande områdena: Vi ska bidra till en friskare planet, Vi ska skapa ett varmare Stockholm tillsammans och Vi ska bidra ekonomiskt.

Områden som ska beskrivas enligt årsredovisningslagen anges i GRI-index med följande färgmarkeringar:

- Affärsmodell
- Risker och riskhantering
- Personal
- Mänskliga rättigheter
- Policy och mål
- Miljö
- Sociala förhållanden
- Antikorruption

Generella standardupplysningar

Område	Upplysning	Årsredovisningslagen	Global Compactprincip	Hänvisningar
Organisationsprofil	102-1 Organisationens namn (2016)	●		74
	102-2 Aktiviteter, varumärken, produkter och tjänster (2016)	●		3, 23-26
	102-3 Huvudkontorets lokalisering (2016)	●		74
	102-4 Verksamhetens lokalisering (2016)	●		4, 31
	102-5 Ägarstruktur och bolagsform (2016)	● ●		74-75
	102-6 Marknader (2016)	●		23-24
	102-7 Organisationens storlek (2016)	●		5, 153
	102-8 Medarbetarstyrka (2016)*	●		6: Anställningsvillkor 153
	102-9 Leverantörskedja (2016)	●		41-43, 58
	102-10 Väsentliga förändringar av organisation och leverantörskedja (2016)	●		Inga förändringar
	102-11 Försiktighetsprincipen (2016)	●		79-80, 84-86, 152
	102-12 Externa stadgar (2016)	●		154
	102-13 Medlemskap i sammanslutningar (2016)	●		154
	G4-EU2 Energiproduktion, netto			34-35
G4-EU5 Utsläppsrätter, CO ₂			154	
Strategi	102-14 VD-ord (2016)			6-7
Risker och möjligheter	102-15 Risker och riskhantering (2016)	●		12-15, 86
Etik och integritet	102-16 Värderingar och principer för uppförande (2016)	●		11, 74
Styrning	102-18 Verksamhetsstyrning (2016)			70-77, 79-83
Intressentdialog	102-40 Intressentgrupper (2016)	●		16
	102-41 Kollektivavtal (2016)			3: Anställningsvillkor 62
	102-42 Identifiering och urval av intressenter (2016)			16
	102-43 Samverkan med intressenter (2016)			155
	102-44 Väsentliga frågor som framkommit (2016)			12

*Information utelämnad avseende extern arbetskraft som anlitas inom verksamheten.

Område	Uppllysning	Årsredovisningslagen	Global Compactprincip	Hänvisningar
Redovisningsprofil	102-45 Inkluderade enheter	●		75, 137
	102-46 Definition av redovisningens innehåll och avgränsning (2016)			12, 16
	102-47 Väsentliga frågor (2016)			12-15
	102-48 Korrigeringar (2016)			155
	102-49 Väsentliga förändringar (2016)			155
	102-50 Redovisningsperiod (2016)			3
	102-51 Senaste redovisningen (2016)			3
	102-52 Redovisningscykel (2016)			3
	102-53 Kontaktperson innehåll i redovisningen (2016)			2
	102-54 Core eller Comprehensive (2016)			3
	102-55 GRI-index (2016)			149-151
	102-56 Extern granskning av redovisningen (2016)			3, 162

Vi ska bidra till en friskare planet

Område	Uppllysning	Årsredovisningslagen	Global Compactprincip	Hänvisningar
Hållbarhetsstyrning	103-1 Väsentliga frågors betydelse och avgränsning (2016)	●		12-15
	103-2 Styrning av väsentliga frågor (2016)	●	10: Affärsetik	79-81
	103-3 Utvärdering av styrning (2016)	●		79-81
Uttag av jordens resurser	301-1 Materialanvändning i vikt eller volym (2016)	●	7 och 8: Miljö	38-39, 49, 156
	G4-EU11 Produktionseffektivitet för termisk produktionsanläggning (2016)	●		156
	G4-EU12 Förluster vid kraftöverföring och distribution	●		156
Energiåtervinning	302-1 Energianvändning inom organisationen (2016)	●	7 och 8: Miljö	38-40, 157
Förnybara bränslen	302-1 Energianvändning inom organisationen (2016)	●	7 och 8: Miljö	38-40, 157
	304-2 Betydande påverkan på biologisk månfald (2016)*	●	8: Miljö	39-40, 157
Utsläpp till luft och klimatpåverkan, transporter	305-1 Direkta utsläpp av växthusgaser (2016)	●	7 och 8: Miljö	44, 158
	305-2 Utsläpp av växthusgaser från indirekt energianvändning (2016)	●	7 och 8: Miljö	158
	305-3 Andra indirekta utsläpp av växthusgaser (2016)	●	8: Miljö	158
	305-4 Utsläppsintensitet (2016)	●	8: Miljö	159
	305-5 Utsläppsminskningar (2016)	●	8 och 9: Miljö	44-45, 47-48
	305-7 Utsläpp av kväve- och svaveloxider samt andra betydande luftföroreningar (2016)	●	7 och 8: Miljö	55-56, 159
Avfall från verksamheten	306-2 Avfall uppdelat på fraktion och metod för hantering (2016)	●	8: Miljö	57, 160
Störningar i närmiljö vid produktionsanläggninga, utsläpp till vatten	306-3 Betydande spill (2016)	●	8: Miljö	55-56, 160

*Informationen i indikatorn är anpassad efter verksamheten och följer inte standardens krav.

Vi ska skapa ett varmare Stockholm tillsammans

Område	Upplysning	Årsredovisningslagen	Global Compactprincip	Hänvisningar
Hållbarhetsstyrning	103-1 Väsentliga frågors betydelse och avgränsning (2016)			12-13
	103-2 Styrning av väsentliga frågor (2016)		10: Affärsetik	79, 81-82
	103-3 Utvärdering av styrning (2016)			79, 81-82
Ansvarsfullt agerande utifrån Stockholm Exergis ställning på värmemarknaden	Egen upplysning (2016)			27
Säker arbetsmiljö, friskvård och hälsa	403-2 Skador, frånvaro och arbetsrelaterade dödsolyckor (2018)			63-64, 161
	403-8 Medarbetare som omfattas av arbetsmiljöledningssystem (2018)			81-82
Mångfald	405-1 Mångfald i ledning och bland medarbetare (2016)		6: Anställningsvillkor	62, 153
	405-2 Löneskillnader mellan män och kvinnor (2016)*		6: Anställningsvillkor	161
	406-1 Diskrimineringsincidenter och hantering av dessa (2016)		6: Anställningsvillkor	62
Sysselsättning med fokus på grupper i utanförskap	413-1 Lokalt samhällsengagemang, utredning av påverkan och utvecklingsprogram (2016)		1: Mänskliga rättigheter	28-29

*Information utelämnad avseende löneskillnader per kön och befattningstyp.

Vi ska bidra ekonomiskt

Område	Upplysning	Årsredovisningslagen	Global Compactprincip	Hänvisningar
Hållbarhetsstyrning	103-1 Väsentliga frågors betydelse och avgränsning (2016)			12-13
	103-2 Styrning av väsentliga frågor (2016)		10: Affärsetik	79, 82-83
	103-3 Utvärdering av styrning (2016)			79, 82-83
Anti-korruption	205-1 Enheter som analyserats avseende korruptionsrisk (2016)		10: Affärsetik	86
	205-2 Kommunikation och utbildning i policyer och rutiner för antikorruption (2016)		10: Affärsetik	86
	205-3 Korruptionsincidenter och hantering av dessa (2016)		10: Affärsetik	156
Erbjudande av hållbara produkter och tjänster	Egen upplysning			22, 24-26
Hållbara inköp och investeringar	308-1 Nya leverantörer som granskats avseende miljö		8: Miljö	58-59
	414-1 Nya leverantörer som granskats avseende sociala frågor (2016)		2: Mänskliga rättigheter, 4 och 5: Anställningsvillkor	58-59
Skapat ekonomiskt värde	201-1 Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde (2016)			18-19

Beräkningsprinciper

Upplysningarna om ekonomisk prestanda kommer från den reviderade finansiella redovisningen.

Upplysningarna om miljö omfattar anläggningar där Stockholm Exergi är den juridiska innehavaren av miljötillståndet eller räknas som verksamhetsutövare. Anläggningarnas data redovisas i sin helhet, även anläggningar där Stockholm Exergi är delägare.

Stockholm Exergi använder en databas för insamling av uppgifter om anläggningarnas bränsleförbrukning och produktion. Rapporteringen sker månadsvis och kan skilja sig från rapporteringen till EU-ETS. Platsorganisationen är ansvarig för rapportering och erforderliga beräkningar. Stockholm Exergis hållbarhetsenhet sammanställer och kvalitetssäkrar rapporterad data. Stockholm Exergis hållbarhetsenhet står även för vissa beräkningar, framförallt sådana som tas fram med hjälp av schabloner. Vid fastställande av utsläppsmängder för ämnen där det inte finns kontinuerlig mätning baseras beräkningarna på stickprov. Vid analyser av stickprov där analysresultatet är under rapporteringsgränsen används den halverade rapporteringsgränsen i beräkningen.

Stockholm Exergis förbrukning av tillsatser och kemikalier baseras på en summering av anläggningarnas totala förbrukningsmängd. Vid summeringen har ingen hänsyn tagits till variationer av koncentration eller volym.

Från 2017 beräknas omvandling till koldioxid-ekvivalenter för metan, lustgas och köldmedier i enlighet med IPCC AR5.

Stockholm Exergis direkta koldioxidutsläpp omfattas av EU:s handel med utsläppsrätter och verifieras årligen av externa, ackrediterade kontrollörer. Beräkning av koldioxidutsläppen sker enligt respektive anläggnings tillstånd för utsläpp av växthusgaser.

Direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser redovisas enligt Greenhouse Gas Protocol.

Beräkningar av transporter baseras på underlag om bränsle-, ask-, avfall- och kemikalievolymer med tillhörande genomsnittliga transportsträckor och typ av fordon samt utsläppsfaktorer från Nätverket för transporter och miljö (NTM).

Vid beräkning av hur många lägenheter som värmeproduktionen räcker till används Energi-myndighetens genomsnittliga energianvändning för uppvärmning och varmvatten i flerbostadshus.

För nyckeltalet växthusgasutsläpp per producerad kilowattimme fjärrvärme avses Stockholm Exergis totala fjärrvärmereleverans inklusive produktions-samverkan men utan allokering enligt specifika avtal. Utsläppen beräknas utifrån tillförd energi och Värmemarknadskommittens utsläppsfaktorer.

I nyckeltalet andel biobränsle från källor som verifierats av tredje part (%) ingår bränsle certifierat enligt Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes (PEFC).

Nyckeltalet andelen förgranskade leverantörer av varor och tjänster (%) beräknas på den betydande inköpsvolymen då endast betydande leverantörer omfattas av granskningen.

Stockholm Exergi använder Fortumkoncernens system för uppgifter om medarbetare. Övriga sociala data samlas in via andra rapporterings-system.

Stockholm Exergi följer indikatorerna LWIF (lost workday injury frequency) och TRIF (total recordable injuries) fördelat på egna respektive andras anställda. I uppföljningen för egna medarbetare inkluderas även externt inhyrd arbetskraft som ersätter tjänst- och föräldraledighet samt vakanser. Antal timmar för extern arbetskraft samt entreprenörer beräknas utifrån fakturerade belopp. Antalet sjukdagar med anledning av olycksfall sammanställs utifrån uppgifter från den drabbade eller dess arbetsgivare.

GRI-noter

GRI 102-7, GRI 102-8 och GRI 405-1 Medarbetarstyrka

Medarbetare per anställningsform kön (antal)	Kvinnor	Män	Totalt
Fast anställda	135	572	707
- Varav heltid	131	559	690
- Varav deltid	4	13	17
Visstidsanställda	4	12	16
Totalt	139	584	723

Chefer och medarbetare enligt ålder och kön (antal)	Kvinnor	Män	Totalt
< 30	17	80	97
- Varav chefer	0	0	0
30-50	34	228	262
- Varav chefer	3	33	36
> 50	88	276	364
- Varav chefer	13	41	54

Fördelning kvinnor och män	Kvinnor	Män	
Samtliga medarbetare	19%	81%	
Chefer	18%	82%	

Hälsa	Kvinnor	Män	Totalt
Sjukfrånvaro	2,9%	2,1%	2,3%

GRI 102-12 och GRI 102-13 Externa stadgar och Medlemskap

Stockholm Exergi ingår i en rad organisationer, där medlemskapet betraktas som strategiskt viktigt:

- **Avfall Sverige** Stockholm Exergi bidrar med betydande finansiering och ingår i arbetsgrupper bland annat för biologisk återvinning samt i undergrupper för energiåtervinning.
- **Energiforsk** Stockholm Exergi bidrar med betydande finansiering och är representerat i programstyrelser samt deltar i olika programråd om el och värmeproduktion.
- **Energiföretagen Sverige** Stockholm Exergi är representerat i styrelsen genom vd samt i olika råd och expertgrupper.
- **Energimyndigheten** Stockholm Exergi deltar i nätverk om energiforskning med koppling till bränsle, energisystemstudier och elcertifikat.
- **Energinätverk Sverige** Stockholm Exergi är representerat i styrelsen.
- **FN:s Global Compact** Stockholm Exergi har eget medlemskap sedan 2016.
- **Hagainitiativet** Stockholm Exergi är representerat i styrelsen.
- **Prisdialogen** Stockholm Exergi är medlem sedan 2015.
- **Svebio** Stockholm Exergi är representerat i styrelsen.
- **Waste Refinery** Stockholm Exergi är representerat i styrelsen.
- **WWF Global Forest & Trade network** Stockholm Exergi ingår i nätverkets svenska gren.
- **Värme & kraftföreningen** Stockholm Exergi är representerat i styrelsen samt olika arbetsgrupper.

Stockholm Exergi samverkar även med följande organisationer:

- Chalmers tekniska högskola
- KTH
- Kyl & Värmepumpföretagen
- Lean Forum
- Linköpings universitet
- Miljö och hållbarhetsrevisorer i Sverige
- Märstaåns Vattensamverkan
- NMC Nätverket för Hållbart Näringsliv
- Roundtable on Sustainable Palm Oil
- SIS/TK 300 Förtillverkade fjärrvärmerör
- SIS/TK 301 Arbetsmiljöledningssystem
- SIS/TK 552 (EU/TC 251)
- SIS/TK 408 (CEN/TC 294)
- Svenskt Förgasningscentrum
- Swedish Green Building Council
- Sveriges lantbruksuniversitet
- Säkerhetskulturnätverket
- Återvinningsindustrierna

Stockholm Exergis certifieringar:

- FSC®: Stockholm Exergi är sedan 2015 certifierat enligt Forest Stewardship Councils standard för spårbarhet (Chain of Custody Standard), licenskod C126045.
- ISO 14001: Stockholm Exergis miljöledningssystem är certifierat enligt ISO 14001 sedan 2001.
- OHSAS 18001: Stockholm Exergi är certifierade sedan 2011.
- ISO 9001 Stockholm Exergi är certifierade sedan 2018.

GRI G4-EU5 Tilldelning av utsläppsrätter

Systemet för handel med utsläppsrätter (EU ETS) har under lång tid dragits med ett överskott av utsläppsrätter, vilket har medfört låga prisnivåer. Under hösten 2017 har EU beslutat om ett antal åtgärder som sammantaget innebär en skärpning av systemet genom att tillgången på utsläppsrätter minskas, priset på utsläppsrätter har under 2018 mer än dubblats från ett ingående pris på cirka 10 EUR per styck till cirka 25 EUR per styck. Produktion av fjärrvärme kommer även fortsättningsvis att berättiga till viss gratis tilldelning av utsläppsrätter. Stockholm Exergi är nettoköpare av

utsläppsrätter. På sikt kommer Stockholm Exergis behov av utsläppsrätter, i och med övergången till biobränslen, att minska.

Under 2018 tilldelades Stockholm Exergi 596 092 (705 447) ton utsläppsrätter. Tilldelningen motsvarade 69 (88) procent av det samlade behovet. Stockholm Exergis nettobehov av utsläppsrätter var 264 182 (91 774) ton (En utsläppsrätt motsvarar ett ton koldioxid).

GRI 102-40 GRI 102-43 Samverkan med intressenter

Intressentgrupp	Dialog
Ägare	<ul style="list-style-type: none"> • Årsstämma • Styrelsemöten (6-8 årligen) • Operativa kontakter mellan koncernfunktioner inom Fortum och olika förvaltningar, nämnder m. m. i Stockholms stad (löpande)
Kunder	<ul style="list-style-type: none"> • Informations- och dialogmöten (kvartalsvis) • Kundpaneler (2 stycken) • Informationsbrev (kvartalsvis) • Workshops/seminarier (2 stycken) • Öppet hus (1 tillfälle) och kampanjer på stan (5-8 stycken) • Mässor (2 stycken) • Rådgivning (löpande) • Kundundersökningar (årligen)
Medarbetare	<ul style="list-style-type: none"> • Mål- och utvecklingssamtal (halvårsvis) • Rapportering av incidenter och förbättringsförslag (löpande) • Information via intranät (löpande)
Samarbetspartners inom fjärrvärmeproduktion	<ul style="list-style-type: none"> • Möten (minst månadsvis)
Samarbetspartners inom öppenfjärrvärme	<ul style="list-style-type: none"> • Möten och telefonkontakt (löpande)
Leverantörer av varor, tjänster och bränslen	<ul style="list-style-type: none"> • Möten och avtalsförhandlingar (löpande) • Uppförandekodgranskningar
Politiska beslutsfattare och tjänstemän samt myndigheter	<ul style="list-style-type: none"> • Samtal och möten (löpande)
Investerare, banker, bilaterala långgivare och ratinginstitut	<ul style="list-style-type: none"> • Investerare: Dialog via banker • Banker: Analys av Stockholm Exergi (årligen) samt Dialog och förhandlingar (löpande) • Bilaterala långgivare: Dialog och förhandlingar (löpande) • Ratinginstitut: Genomgång (årligen) samt kontakt (löpande)
Frivilligorganisationer och opinionsbildare	<ul style="list-style-type: none"> • Möten och intervjuer (vid behov) • Samarbeten och arbetsgruppsträffar (löpande)
Boende nära produktionsanläggningar	<ul style="list-style-type: none"> • Digitala kanaler – webb, Facebook, Instagram, Youtube samt köpt och redaktionell media (löpande) • Kundservice (vid frågor) • Anslag på föreningstavlor (vid behov) • Samråd och informella dialogmöten (3 st) • Utskick, portavisering och öppet hus i anläggningsprojekt (vid behov) • Sveriges Radio P4 Stockholm (vid allvarlig störning)
Akademi och forskning	<ul style="list-style-type: none"> • Möten och workshops (löpande)

GRI 102-48 och GRI 102-49 Korrigeringar och väsentliga förändringar

Under slutet av 2017 skedde ett köldmedieutsläpp på 420 kg i en av Stockholm Exergisanläggningar som inte uppmärksammades under rapporteringsperioden. Antalet betydande miljöstörningar för 2017 är 14 st.

Utsläpp av koldioxid från egen produktion för 2017 har korrigerats efter slutligt fastställande av Värtaverkets utsläpp av Naturvårdsverket i februari 2019.

I rapporteringen för 2018 har bränslet Biooljor har döpts om till Flytande biobränslen.

GRI 205-3 Korruptionsincidenter

Under året anmäldes två fall av korruption bland den egna medarbetarna. De utredningar som genomfördes med anledning av anmälningarna kunde dock inte fastställa att något brott mot reglerna om korruption hade förekommit.

GRI G4-EU11 och GRI G4-EU12 Produktionseffektivitet för termisk produktionsanläggning och förluster vid kraftöverföring och distribution av el och värme

Produkt	Tillfört (GWh) ¹⁾	Verkningsgrad (%)	Produktion (GWh)	Distributionsförlust (%)	Leverans (GWh)
El	1 869	85	1 598	- ²⁾	1 598
Värme	8 184	97	7 974	6	7 525 ³⁾
Totalt	10 054		9 572		9 123

¹⁾ Proportionell allokering utifrån produktionen av el och värme.

²⁾ Stockholm Exergis leveranspunkt är kraftnätet och inte slutkunden. Distributionsförluster sker efter Stockholm Exergis leverans.

³⁾ Redovisad leverans omfattar bara värme som producerats av Stockholm Exergi.

Kyla betraktas inte som tillförd utan som bortförd energi. I Stockholm Exergis processer förs denna energi bort på flera sätt:

- Frikyla: Förflyttning av värme från fjärrkylanätet till sjövattnet. Elförbrukning endast för distribution av kyla.
- Spillkyla: Återvinning av överskottsvärme i fastigheter till fjärrvärmenätet. Elförbrukning endast för distribution av kyla.
- Värmepumpskyla: Kyla som produceras samtidigt som värme i en värmepump. Elförbrukning både för distribution och drift av kompressorn i värmepumpen.
- Kylmaskinskyla: Kylning utan att värmen återvinns. Elförbrukning både för distribution och drift av kompressorn i kylmaskinen.

Effektiviteten i en kylprocess beskrivs genom COP (coefficient of performance); förhållandet mellan producerad kyla och tillförd el. Under 2018 uppgick COP för fjärrkyla till 5,8 (6,8).

GRI 301-1 Materialanvändning

Insatsvaror i egen verksamhet	2017	2018
Förnybara eller återvunna bränslen		
- Avfallsbränslen (ton)	898 142	859 772
- Flytande biobränslen (Nm ³)	30 360	54 571
- Fasta biobränslen (ton)	1 217 768	1 115 064
- Biogas (Nm ³)	0	0
Fossila bränslen		
- Kol (ton)	184 238	187 074
- Fossil olja (Nm ³)	16 166	35 143
- Stadsgas (Nm ³)	37 695	0
Tillsatser och kemikalier (ton)	49 859	47 371

GRI 302-1 Direkt och indirekt energianvändning

Tillförd energi (GWh) till produktionsanläggningar per produkt	El	Värme	Kyla	Summa
Avfallsbränslen	917	1 649	0	2 566
Fasta biobränslen	1 423	1 597	0	3 019
Flytande biobränslen	0	531	0	531
Fossila oljor	124	237	0	360
Kol	730	639	0	1 370
El	178	835	87	1 101
Värmeenergi ur avloppsvatten	0	595	0	595
Värmeenergi ur sjövattnen	0	474	0	474
Värmeenergi från fjärrkyla	0	89	0	89
Värmeenergi från Öppen fjärrvärme och datahallar	0	109	0	109
Frikyla	0	0	119	119
Produktionssamverkan ¹⁾	0	580	0	580
Totalt	3 371	7 337	206	10 914

¹⁾ Avser leverans till Stockholm Exergis fjärrvärmenät. Fördelningen mellan bränsleförbrukningen för värme och el är beräknad utifrån överenskommen allokeringssprincip i Värmemarknadskommittén.

Tillförd energi (GWh) till produktionsanläggningar per förnybart och icke förnybart bränsle	Förnybart (GWh)	Icke förnybart (GWh)	Totalt (GWh)
Avfallsbränslen	1 618	949	2566
Fasta biobränslen	3 019	0	3019
Flytande biobränslen	531	0	531
Fossila oljor	0	360	360
Kol	0	1 370	1370
El	937	164	1 101
Värmeenergi från avloppsvatten	595	0	595
Värmeenergi från sjövattnen	474	0	474
Värmeenergi från fjärrkyla	89	0	89
Värmeenergi från Öppen fjärrvärme och datahallar	109	0	109
Frikyla	119	0	119
Produktionssamverkan	396	184	580
Totalt	7 887	3 027	10 914

GRI 304-2 Påverkan på biologisk mångfald

Stockholm Exergis produktion av fjärrvärme och fjärrkyla bedrivs i urbana miljöer. Bolaget mäter och minskar klimatpåverkande utsläpp. Eventuell påverkan på den biologiska mångfalden som en konsekvens av förändringar av verksamheten värderas i provningar av bolagets miljötillstånd.

Bränsle utgör Stockholm Exergis mest signifikanta risk för påverkan på den biologiska mångfalden. Stockholm Exergi minskar denna risk genom att ställa miljökrav på lever-

antörer av flytande och fasta biobränslen. För att minska risken för påverkan på regnskog med höga skyddsvärden följer Stockholm Exergi Roundtable on Sustainable Palm Oils kriterier. Det innebär att Stockholm Exergi inte köper restprodukter från palmoljaplantager som anlagts efter 2005. De fasta skogsbränslen som Stockholm Exergi köper får inte innehålla träarter i CITES lista över skyddsvärda arter. Detta krav ingår i avtal med leverantörer.

GRI 305-1, GRI 305-2 och GRI 305-3

Direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser

Stockholm Exergi upprättar sedan flera år ett klimatbokslut i enlighet med metodiken i Greenhouse Gas Protocol. Stockholm Exergis egna direkta utsläpp motsvarar scope 1.

De lokala utsläppen av växthusgaser orsakas framförallt av Stockholm Exergis energiproduktion. Produktionen sker delvis med kol. Kol står för cirka 14 (13) procent av den tillförda energin och orsakar 53 (54) procent av Stockholm Exergis lokala klimatpåverkande utsläpp inklusive lustgas från produktionen. Avfallsbränslen kan innehålla plast och andra fossila material. Avfallsbaserade bränslen står för cirka 25 (27) procent av den tillförda energin och svarar för cirka 33 (38) procent av Stockholm Exergis lokala klimatpåverkande utsläpp från produktionen.

Stockholm Exergis totala utsläpp av växthusgaser har hittills minskat med 43 (47) procent i förhållande till basåret 2010. Utsläppen per kWh producerad energi har minskat med 33 (36) procent relativt 2010. Bakgrunden till minskningen är

lägre egna utsläpp, användning av förnybar el samt ökad klimatkompensation för utsläpp från värmeproduktionen.

Cirka 7 (7) procent av Stockholm Exergis totala växthusgasutsläpp uppstår uppströms när bränslen samlas in, eventuellt genomgår förädling samt transporteras till produktionsanläggningarna. Produktionen av värme, el och kyla, inklusive inköpt el, står för 93 (93) procent av de totala växthusgasutsläppen där 89 (90) procent är Stockholm Exergis egna utsläpp och resten kommer från samarbetspartners. Resterande växthusgasutsläpp uppstår vid distribution och slutanvändning av gasen samt tjänsteresor.

Beräkning av koldioxidutsläppen sker enligt respektive anläggnings tillstånd för utsläpp av växthusgaser. För de anläggningar där verifiering ej har hunnit genomföras vid rapporteringstillfället beräknas utsläppen utifrån förbrukade bränslemängder och schabloner för emissionfaktorer, med undantag för kol där analyser används.

Utsläpp verksamhet (ton CO ₂ e)	2010 (Basår)	2017	2018	Fördelning 2018 (%)	Förändring 2010-2018 (%)
Scope 1	1 419	848	917	83	-35
Produktion ¹⁾	1 418	848	917	83	-35
- CO ₂ från kolförbränning	624	438 ²⁾	461	42	-26
- CO ₂ från oljeförbränning	420	36	100	9	-76
- CO ₂ från förbränning av fossil fraktion i avfalls- och returbränslen	211	321	304	27	44
- Övriga växthusgasutsläpp ³⁾	163	53	52	5	-68
Tjänsteresor ⁴⁾	0,35	0,33	0,28	0,03	-20
Scope 2	78	85	67	6	-14
Inköpt el ⁵⁾	442	363	362		-18
Reduktion genom köp av ursprungsmärkt förnybar el ⁶⁾	-364	-278	-295		-19
Scope 3	449	100	120	11	-73
Tjänsteresor ⁷⁾	0,18	0,18	0,18	0,02	2
Produktion av annan fjärrvärmeproducent som levereras av Stockholm Exergi ⁸⁾	125	27	48	4	-62
Produktion och distribution av energi- och fordonsbränslen ⁹⁾	324	72	72	7	-78
- varav bränslen för tjänsteresor ¹⁰⁾	0,1	0,1	0,1	0,01	-25
- varav bränslen för energiproduktion	324	72	72	7	-78
Totalt (före klimatkompensation)	1 945	1 033	1 105	100	-43
Klimatkompensation	-8	-294	-351		
Totalt (efter klimatkompensation)	1 938	739	754		-61

¹⁾ Stockholm Exergis egna produktion, utsläpp av koldioxid, lustgas, metan och köldmedier.

²⁾ Värdet för 2017 är korrigerat efter Naturvårdsverkets fastställande av Värtaverkets utsläpp av växthusgaser

³⁾ Avser lustgas, metan och köldmedier. Från 2017 beräknas omvandling till koldioxidekvivalenter i enlighet med IPCC AR5.

⁴⁾ Avser bil i tjänst. Då värde för 2010 saknas baseras det presenterade värdet på år 2014.

⁵⁾ Utsläpp vid produktion av inköpt el, fjärrvärme eller fjärrkyla förutsatt att allt är ospecificerat (residualmix). I "Andel av total" inkluderas avtal om ursprungsmärkt el. Vid beräkning av utsläpp i Scope 2 används "Market-based method". Om "Location-based method" hade tillämpats hade utsläppen i Scope 2 uppgått till 72 kton.

⁶⁾ Reduktion genom att Stockholm Exergi köper ursprungsmärkt el till fjärrvärme- och fjärrkylaproduktionen.

⁷⁾ Avser flygresor i tjänsten. Då värde för år 2010 saknas baseras det presenterade värdet på år 2014.

⁸⁾ Utsläpp hos annan aktör än Stockholm Exergi vid produktionssamverkan för fjärrvärme. Utsläppen omfattar både utsläpp från anläggning och från utvinning och distribution av bränslen till dessa anläggningar.

⁹⁾ Avser förutom produktion och distribution av bränslen transport av tillsatser och aska samt uppströms utsläpp för inköpt el.

¹⁰⁾ Då värde för år 2010 saknas baseras det presenterade värdet på år 2014.

GRI 305-4 Utsläppsintensitet

Utsläppsintensitet (g CO ₂ -e/kWh)	2010 (Basår)	2017	2018	Förändring 2010-2018 (%)
Utsläpp från egen produktion ¹⁾	158	102	105	-33
Utsläpp per levererad energi ²⁾	162	100	108	-33
Utsläpp per levererad energi ³⁾	162	72	74	-54

¹⁾ Totalt utsläpp från egen produktion av el, värme och fjärrkyla.

²⁾ Totalt utsläpp från scope 1, 2 och 3 enligt ovan per total leverans av fjärrvärme, el och fjärrkyla före klimatkompensation.

³⁾ Totalt utsläpp från scope 1, 2 och 3 enligt ovan per total leverans av fjärrvärme, el och fjärrkyla efter klimatkompensation.

GRI 305-7 NO_x, SO₂ samt andra väsentliga luftföroreningar

Utsläpp till luft från verksamheten	2014	2015	2016	2017	2018
Utsläpp av kväveoxider (ton)	1 215	1 078	1192	1207	1 204
- Varav kväveoxider från el- och värmeproduktion	931	923	994	978	989
- Varav kväveoxider från transporter till och från verksamheten	284	155	198	229	214
Utsläpp av svaveldioxid (ton)	443	217	299	280	355
- Varav svaveldioxid från el- och värmeproduktion	154	107	155	111	198
- Varav svaveldioxid från transporter till och från verksamheten	288	110	144	169	157
Utsläpp av stoft (ton)	28	25	30	28	28
- Varav stoft från el- och värmeproduktion	13	14	16	11	12
- Varav stoft från transporter till och från verksamheten	15	11	14	17	16
Utsläpp av Hg från el- och värmeproduktion (kg)	8	3	10	15	11
Utsläpp av Cd från el- och värmeproduktion (kg)	2	2	2	2	1
Utsläpp av dioxiner från el- och värmeproduktion (mg)	241	56	80	79	83

GRI 306-2 Avfall, total vikt

Aska (ton)	2017	2018
Flygaska, deponerad	20 077	19 342
- Farligt avfall	18 371	17 527
- Icke farligt avfall	1 706	1 815
Flygaska, återvunnen ¹⁾	51 780	51 218
- Farligt avfall	0	0
- Icke farligt avfall	51 780	51 218
Bottenaska, deponerad	0	0
- Farligt avfall	0	0
- Icke farligt avfall	0	0
Bottenaska, återvunnen ¹⁾	153 980	140 772
- Farligt avfall	0	0
- Icke farligt avfall	153 980	140 772
Totalt	225 836	211 331

Övrigt avfall (ton)	2017	2018
Övrigt avfall, deponerat	2 963	640
- Farligt avfall	126	45
- Icke farligt avfall	2 836	595
Farligt avfall till destruktion	15	135
Övrigt avfall, återvunnet ¹⁾	16 412	19 372
- Farligt avfall	813	702
- Icke farligt avfall	15 599	18 671
Förorenade jordmassor	472	1 349
- Deponerad	472	1 314
- Återvunnen	0	35
Totalt	19 861	21 496

¹⁾ Av det återvunna avfallet gick 349 (500) ton till energiåtervinning och 19 024 (2 900) ton till materialåtervinning.

GRI 306-3 Betydande miljöstörningar

Typ av störning	Ämne	Recipient	Antal	Total volym	Kommentar
Överskridande av gränsvärde	CO	Luft	2		Överskridande av begränsningsvärde enligt förordning (2013:253) om förbränning av avfall.
Överskridande av gränsvärde	CO, NOx, Stoft, TOC	Luft	1		Överskridande av begränsningsvärden enligt förordning (2013:253) om förbränning av avfall.
Överskridande av gränsvärde	Stoft, SO ₂	Luft	1		Överskridande av begränsningsvärden enligt förordning (2013:252) om stora förbränningsanläggningar.
Överskridande av gränsvärde	Hg	Vatten	1		Överskridande av begränsningsvärde enligt förordning (2013:253) om förbränning av avfall.
Läckage	Köldmedia	Luft	3	275+523+182	Läckage på grund av haveri/tekniskt fel på värmepumpar. Vid två av fallen har läckaget skett under flera år.
Läckage	Förorenat slam	Mark	1	< 100 kg	I samband med byte av pumpar pumpades förorenat sediment ut från ledningstunnel till recipienten i norra Stockholm.
Läckage	NAOH ₃ 50%	Mark	1	200-1000 liter	Läckage vid lossning då slangen för påfyllnad lossnade från transportbilen.
Total			10		

GRI 403-2 Arbetsrelaterade skador

Typ av händelse (antal)	Egen personal		Entreprenörer	
	2017	2018	2017	2018
Dödsolyckor	0	0	0	0
HCI ¹⁾	-2)	0	-2)	0
HCIF ³⁾	-2)	0	-2)	0
LWI ⁴⁾	8	2	10	10
LWIF ³⁾	7,5	1,9	6,8	6,7
TRI ⁵⁾	16	7	33	19
TRIF ³⁾	14,9	6,5	22,6	12,8

¹⁾ HCI (High-consequence work-related injuries) avser olyckor där den skadade inte har eller förväntas ha blivit återställd inom sex månader.

²⁾ Uppgiften saknas för år 2017.

³⁾ Frekvensen är baserad på en beräkning med 1 000 000 arbetade timmar.

⁴⁾ LWI (Lost workday work-related injuries) avser olyckor som har lett till mer än en dags frånvaro.

⁵⁾ TRI (Total recordable work-related injuries) avser olyckor som lett till mer än 1 dags frånvaro, medicinsk behandling eller arbetsskada som leder till begränsad arbetskapacitet.

Förundersökningen rörande misstanke om brott i samband med dödsolyckan i november 2014 i samband med uppförandet av det nya biokraftvärmeverket i Värtan har lagts ner i Sverige. Under förundersökningar har det klarlagts att

de personer som eventuellt skall lagföras är polska medborgare och hemmahörande i Polen. Förundersökningen fortsätter därför i Polen.

GRI 405-2 Löneskillnader mellan män och kvinnor

Stockholm Exergi AB har för år 2018 en könsfördelning på 19% kvinnor och 81% män. 21% kvinnor i icke ledande befattningar, 18% i ledande befattningar.

Kvinnornas medianlön i relation till männens är 114% (en skillnad på 5 350 SEK) till fördel för kvinnorna, avseende hela Stockholm Exergi AB.

Förekomst av andelen kvinnor på högre nivåer i organisationen är något högre än på de lägre nivåerna, vilket bidrar till att medianen går upp. Stockholm Exergi arbetar aktivt för att uppnå en jämn könsfördelning sett över hela företaget.

FN:s hållbarhetsmål

Vår verksamhet bidrar till FN:s hållbarhetsmål på flera sätt vilket är beskrivet i avsnittet Hållbarhetsstyrning på sida 79-83. Utöver det som är beskrivet i hållbarhetsstyrningen bidrar vår verksamhet även till följande av FN:s hållbarhetsmål

Mål 5: Jämställdhet

Genom att ställa krav på leverantörer om antidiskriminering samt utbilda alla våra medarbetare i vår egen interna uppförandekod, där antidiskriminering hanteras, bidrar vi till delmålet om att avskaffa diskriminering och våld mot kvinnor och flickor.

Mål 6: Rent vatten och sanitet

Vår förbränning av Europeiskt avfallsbränsle, som annars riskerar att läcka farliga ämnen till lakvatten när det läggs på deponi, och det aktiva arbetet med säker kemikaliehantering och rening av kondensat bidrar till delmålet om att förbättra vattenkvalitet, minska föroreningar, minimera utsläpp av

farliga kemikalier och väsentligt öka återvinningen senast 2030.

Mål 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Vårt löpande underhåll och utbyggnad av vår verksamhet med teknik i framkant, exempelvis biokraftvärmeverket i Värtan, bidrar till delmålet om att bygga ut tillförlitlig, hållbar och motståndskraftig infrastruktur samt att senast 2030 rusta upp infrastruktur och anpassa industrin till att bli renare, mer resurseffektiv och använda mer miljöriktig teknik.

Mål 10: Minskad ojämlikhet

Vi är en stor arbetsgivare som sysselsätter över 700 personer i Stockholm. Det och vår satsning på Uppvärmningsjobben, där personer utanför arbetsmarknaden får en första rad på cv:n, bidrar till delmålet att senast 2030 möjliggöra och verka för att alla människor blir inkluderade i det sociala och ekonomiska livet.

Bestyrkande rapport hållbarhetsredovisning

Revisorns rapport över översiktlig granskning av Stockholm Exergi Holding ABs hållbarhetsredovisning samt yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten.

Till Stockholm Exergi Holding AB (publ),
org.nr 556040-6034

Inledning

Vi har fått i uppdrag av styrelsen i Stockholm Exergi Holding AB ("Stockholm Exergi") att översiktligt granska Stockholm Exergis hållbarhetsredovisning för år 2018. Företaget har definierat hållbarhetsredovisningens omfattning på sidan 3 i detta dokument varav den lagstadgade hållbarhetsrapporten definieras på sidan 89.

Styrelsens och företagsledningens ansvar

Det är styrelsen och företagsledningen som har ansvaret för att upprätta hållbarhetsredovisningen inklusive den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med tillämpliga kriterier respektive årsredovisningslagen. Kriterierna framgår på sidan 3 i hållbarhetsredovisningen, och utgörs av de delar av ramverket för hållbarhetsredovisning utgivet av GRI (Global Reporting Initiative) som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt av företagets egna framtagna redovisnings- och beräkningsprinciper. Detta ansvar innefattar även den interna kontroll som bedöms nödvändig för att upprätta en hållbarhetsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på vår översiktliga granskning och lämna ett yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten.

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med ISAE 3000 Andra bestyrkandeuppdrag än revisioner och översiktliga granskningar av historisk finansiell information. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för upprättandet av hållbarhetsredovisningen, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. Vi har utfört vår granskning avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med FARs rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. En översiktlig granskning och en granskning enligt RevR 12 har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionsred i övrigt har.

Revisionsföretaget tillämpar ISQC 1 (International Standard on Quality Control) och har därmed ett allsidigt system för kvalitetskontroll vilket innefattar dokumenterade riktlinjer och rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar. Vi är oberoende i förhållande till Stockholm Exergi enligt god revisorsred i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning och granskning enligt RevR 12 gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning och granskning enligt RevR 12 har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning av hållbarhetsredovisningen utgår från de av styrelsen och företagsledningen valda kriterier, som definieras ovan. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av hållbarhetsredovisningen.

Vi anser att de bevis som vi skaffat under vår granskning är tillräckliga och ändamålsenliga i syfte att ge oss grund för våra uttalanden nedan.

Uttalanden

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan av styrelsen och företagsledningen angivna kriterierna.

En lagstadgad hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 25 mars 2019
Deloitte AB



Daniel Wassberg
Auktoriserad revisor



Lennart Nordqvist
Specialistmedlem i FAR

STOCKHOLM EXERGI I KORTHET

Stockholm Exergi är stockholmarnas energibolag, ägt av Stockholms stad och Fortum. Företaget värmer över 800 000 stockholmare och svalkar drygt 400 sjukhus, datahallar och andra viktiga verksamheter. 700 anställda från Högdalen i söder till Brista i norr jobbar tillsammans med kunder och stockholmare för att förse staden med enkel, säker och hållbar energi, dygnet runt, året runt.

ÖVRIGA FINANSIELLA RAPPORTER OCH HÄNDELSER

Årsstämma hålls 23 april 2019

Delårsrapport januari-juni 2019, 31 augusti 2019

Bokslutskommuniké 2019, 25 februari 2020

Informationen i denna årsredovisning är sådan som Stockholm Exergi Holding AB (publ) offentliggör enligt svensk lag om värdepappersmarknaden.

Stockholm Exergi Holding AB (publ)

Org. nr. 556040-6034

115 77 Stockholm

tel: 020-31 31 51

www.stockholmexergi.se

